

ကျေးရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း စစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် အစီရင်ခံစာ

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ

ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု

ဘားအံမြို့နယ်

ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေစွာ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်

မာတိကာ

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ
မိတ်ဆက်ခြင်း----- ၃

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရည်ရွယ်ချက်----- ၃
 ၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်----- ၄
 ၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း----- ၄

၂။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏အနေအထား

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်----- ၆
 ၂.၂ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာအကြောင်း----- ၇
 ၂.၃ မိုးလေဝသနှင့်ရာသီဥတုအခြေအနေ----- ၈
 ၂.၄ ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ဖိစီးမှုများ (shocks and stresses)
 ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု (Climate Change)----- ၉

၃။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း----- ၁၅
 ၃.၂ ရာသီခွင်ပြပြကွဲဒဏ်----- ၁၇
 ၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု၊ ဘေးအန္တရာယ်ပြနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ----- ၂၀
 ၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း----- ၂၁
 ၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံနှင့် ပါဝင်ပက်သက်သူများ
 ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၄
 ၃.၆ ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း----- ၂၇
 ၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်များနှင့်
 အသိပညာပေးမှုများ----- ၂၈
 ၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ----- ၂၉
 ၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ----- ၃၁
 ၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း----- ၃၂

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှုသတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ကျေးရွာ၏ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုအဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း----- ၃၂

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း----- ၃၄

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့်ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ

၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား (Pair Wise Ranking)----- ၃၅

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)----- ၃၆

၆။ ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းလုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ (Action Plan)----- ၃၉

၇။ နိဂုံးချုပ်----- ၄၁

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက် ပြုပြင်ခြင်း- --
----- ၄၂

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏ တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ (၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန်ဖုန်းနံပါတ်

၁။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းနှင့် လုပ်ငန်းအစီအစဉ် နောက်ခံအကြောင်းခြင်းရာ မိတ်ဆက်ခြင်း

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကျေးရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်သုံးသပ်တင်ပြမှုကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံမှ Department for International Development (DFID) ၏ ရံပုံငွေ ထောက်ပံ့မှုဖြင့် အက်ရှင်အေဒ် (မြန်မာ)နှင့် ရပ်ရွာလူထုတို့မှ ပူးပေါင်း အကောင်အထည် ဖော်ဆောင်ရွက်သော “ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်လာမှုအပါအဝင်ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်”မှ ဆန်းစစ်လေ့လာထားခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

BRACED မြန်မာမိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းသည် နိုင်ငံတကာ အင်ဂျီအိုများ၊ ဒေသတွင်း အဖွဲ့အစည်း များ၊ မြန်မာနိုင်ငံ၏ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို လေ့လာသုတေသနပြုနေသော သုတေသန အဖွဲ့အစည်း များနှင့်လည်း ပူးပေါင်းချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။ BRACED မိတ်ဖက်အဖွဲ့တွင် ဦးဆောင်သူဖြစ် Plan International Myanmar မှ ဆောင်ရွက်ပြီး Actionaid Myanmar, BBC Media Action, World Vision, Myanmar Environmental Institute နှင့် UN Habitat တို့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ပြီး ရပ်ရွာ၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ပိုမိုတောင့်တင်း ခိုင်မာလာစေရန် ဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါသည်။

ဤထုံးဘိုကျေးရွာ၏ ဆန်းစစ်လေ့လာချက်ကို BRACED ၏ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းဆိုင်ရာ လမ်းညွှန်မှုများ၊ အသုံးပြုရန် ပုံစံများ ထောက်ပံ့ကူညီမှုဖြင့် ပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။

၁.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်

BRACED ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတို့၏ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုတို့အား သုံးသပ်နိုင်ရန်နှင့် ရပ်ရွာလူထု ကြံ့ခိုင်မှုနှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုများအား သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေး ကော်မတီနှင့် ရပ်ရွာလူထုများမှ အမျိုးမျိုးသော ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်မှုတို့ပေါ်တွင် လိုက်လျောညီထွေ နေထိုင်နိုင်မှု၊ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တိုးမြှင့်လာရန် အလို့ငှာ ထောက်ပံ့ကူညီမှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ ဤကဲ့သို့ ဆန်းစစ် လေ့လာခြင်းသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်း ဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုများ အတူတကွ အားလုံးပါဝင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရမည်လည်း ဖြစ်ပါသည်။

၁.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ရလဒ်

ရပ်ရွာလူထုဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ရပ်ရွာဘေးဒဏ် ခံနိုင်စွမ်း အားကောင်းလာစေရန် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များ အကောင်အထည် ဖော် ဆောင်ရွက်ရန်အတွက် နည်းလမ်းများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ သက်ဆိုင်ရာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့များ၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်များ၊ ကလေးသူငယ်၊ အမျိုးသမီးများ၊ မသန်စွမ်းများစသည့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ အနေဖြင့်လည်း ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းစဉ်များတွင် ပူးပေါင်းပါဝင်လိုမှုများ ရှိလာစေရန် အသီးသီးသော တာဝန်ဝတ္တရားများကို ရှင်းလင်းစွာ နားလည်လာစေရန်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ခြင်းဆိုင်ရာ ရည်မှန်းချက်များ ပြည့်မှီစေရန် ရွာသူရွာသားအားလုံး၏ ပူးပေါင်းမှုကို ရရှိစေရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းဖြင့် လိုအပ်သော ကျေးရွာသတင်းအချက်အလက် ပြောင်းလဲမှုများကို ပုံမှန်ပြုလုပ်နိုင်ရန်၊ အသစ်ပြောင်းလဲလာသော ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ဖိစီးမှုများအတွက် သတင်းအချက် အလက်နှင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပူးပေါင်းပြုလုပ်နိုင်ရန်ဖြစ်ပါသည်။

၁.၃ ဆန်းစစ်မှုနည်းလမ်း

ဤရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လေ့လာဆန်းစစ်ချက်သည် BRACED စီမံကိန်းမှ ဖော် ထုတ်ထားသော ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်မှ တင်ပြချက်များအတိုင်း ဆောင်ရွက်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏

ရည်မှန်းချက် (၁) ရပ်ရွာလူထု၏ အတွေ့အကြုံများအပေါ်တွင် သိပ္ပံနည်းကျအချက်အလက်များကို အခြေခံ၍ အနာဂတ်တွင် ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများအပေါ်တွင် ပိုမိုနားလည် သဘောပေါက်လာစေရန်။

ရည်မှန်းချက် (၂) ဘေးအန္တရာယ်များ ကျရောက်မှုနှင့်ဖိစီးမှုများ အပေါ်တွင် ထိခိုက်လွယ်မှုရှိသူ များနှင့် ထိခိုက်လွယ်သော အရာများကို သတ်မှတ် ဖော်ထုတ်နိုင်ရန်နှင့်

ရည်မှန်းချက် (၃) ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသော ရပ်ရွာလူထုကို တည်ဆောက်နိုင်ရန် ထောက်ပံ့ပေး နိုင်သော ရပ်ရွာလူထု၏ စွမ်းဆောင်ရည်များကို ဖော်ထုတ်နိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ လက်စွဲစာအုပ်ပါ ဖော်ပြချက်များကို အခြေခံ၍ သတင်းအချက်အလက် များကို နည်းကိရိယာများ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၊ ပန်းကုံးကျေးရွာအုပ်စုတွင် တစ်လကျော် ခန့်အချိန်ယူ၍ ရပ်ရွာလူထုနှင့် အစည်းအဝေးများပြုလုပ်ကာ ကျေးရွာ၏ (assessment tools) အသုံးပြု၍ စုဆောင်းဖော်ထုတ်ထားခြင်း ဖြစ်ပါ သည်။

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းအဆင့်များတွင်....

၁။ ကျေးရွာနှင့်ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ၏ အခြေအနေများကို အကြိုခန့်မှန်း သိရှိနိုင်ရန် ရပ်ရွာ လူထုနှင့် ကွင်းဆင်းဝန်ထမ်းများအနေဖြင့် နောက်ခံဆင့်ပွား အချက်အလက်များ (secondary data) ကို ဆန်းစစ်ခြင်းများ ပြုလုပ်နိုင်ပါသည်။ အချက်အလက် သုံးသပ်ခြင်းများတွင်...

- RIMES ၏ရာသီဥတုဆိုင်ရာအချက်အလက်မှတ်တမ်း (Climate Profiles)
- ActionAid Myanmar ၏ကျေးရွာစာအုပ်ပါ အချက်အလက်မှတ်တမ်း (Village Book)

၂။ BRACED ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း လက်စွဲစာအုပ်ကို အသုံးပြုခြင်းအားဖြင့် ပြီးပြည့်စုံသော သတင်းအချက်အလက် စုဆောင်းနိုင်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းတွင် အသုံးပြုခဲ့သော နည်းကိရိယာများမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်။

- ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်သမိုင်းကြောင်း
- ရာသီခွင်ပြ ပြက္ခဒိန်
- အရင်းအမြစ်၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ
- အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း
- ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြပုံနှင့် ပါဝင်ပတ်သက်သူများ ဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း
- ကျား၊မရေးရာကွန်ယက်ပြမြေပုံဆန်းစစ်ခြင်း
- ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ
- သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများကိုရရှိနိုင်မှု
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်ကိုဆန်းစစ်ခြင်း
- ထိခိုက်လွယ်မှုဆန်းစစ်ခြင်း

၃။ သတင်းနှင့်အချက်အလက်များ ဆန်းစစ်ခြင်းနှင့် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ခြင်း။

စုဆောင်းထားသော သတင်းအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းသည် ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကို အားကောင်းလာစေရန် သင့်လျော်သည့် လုပ်ဆောင်ချက် များကို ကနဦးသတ်မှတ်နိုင်ရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများ ဦးစားပေး သတ်မှတ်ခြင်း စတင်ရာတွင် အတည်ပြုနိုင်ရန် ဖြစ်ပါသည်။ နည်းကိရိယာများဆန်းစစ်ခြင်းအားဖြင့် ပါဝင်သောလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ...

- ရပ်ရွာလူထုရင်ဆိုင်နေရသော အဓိကဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်လာသော ဘေးအန္တရာယ်များ အဆင့် သတ်မှတ်ရန်။
- ဦးစားပေးရွေးချယ်ထားသော ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် အခြေခံ၍ ရပ်ရွာလူထု အနေဖြင့် လုပ်ဆောင်ချက်များရွေးချယ်ခြင်း။

- BRACED ရန်ပုံငွေမှ ထောက်ပံ့ခြင်းဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဦးစားပေးလုပ်ငန်းများ ရွေးချယ်ရာတွင် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း နည်းကိရိယာများ အသုံးပြု၍ ရွေးချယ်ခြင်း။
- ရာသီအလိုက်ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်နိုင်ရန် မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် များကို အခြေခံ၍ ကာလတိုဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်ခြင်း။
- ဖြစ်နိုင်ချေများပြီး ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထရှိသော ဘေးများအတွက် စိတ်မှန်း ဖြစ်နိုင်ခြေများ ပုံဖော်နိုင်ရန် ဘေးများ၏ပြင်းအားနှင့် ပမာဏပေါ်တွင် အခြေခံ၍ မတူညီသော အခြေအနေအဆင့်ဆင့်တွင် အကောင် အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများ သတ်မှတ်ရန်။

ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်းများအပေါ်တွင် အခြေခံ၍ တိုက်ရိုက်ခံစားရသော သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များ၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများ၏ သက်ရောက်မှုများကို ရပ်ရွာလူထု၏ ရင်ဆိုင်တုန့်ပြန်နိုင်စွမ်းကို ပိုမိုအားကောင်းလာစေရန်နှင့် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ပြောင်းလဲမှုများ၊ လူမှုစီးပွားကဏ္ဍ ပြောင်းလဲမှုများနှင့် ပဋိပက္ခအစရှိသော ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်ရန် အဓိကလုပ်ငန်းများကို ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်အများကို ဆွေးနွေးပွဲတွင် ကျေးရွာ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ စီမံခန့်ခွဲမှုအဖွဲ့၊ သက်ကြီးများ၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီဝင်များ၊ ကျေးရွာသူရွာသားများ ကိုယ်တိုင်ပါဝင်ခြင်းဖြင့် ရရှိနိုင်ပါသည်။ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကဲ့သို့သော အခြားလိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ Myanmar Environmental Institute နှင့် အခြားသောပညာရပ်ဆိုင်ရာ အချက်အလက်များ မှလည်း ရရှိနိုင်ပါသည်။

၂။ ထိုဘုံကွေ့အနေအထား overview

၂.၁ မြေမျက်နှာသွင်ပြင်

ထုံးဘုံကွေ့ကျေးရွာသည် ဘားအံမြို့၏အရှေ့ဘက် (၁၂)မိုင်ခန့်အကွာတွင် တည်ရှိသည်။ ကျေးရွာအကျယ်အဝန်းမှာ (၁.၅) စတုရန်းမိုင်ခန့်ရှိပြီး အရှေ့နှင့်အနောက်မှာ (၁)မိုင်ခွဲ၊ တောင်နှင့်မြောက်မှာ (၁)မိုင်ခွဲခန့် ရှည်လျားပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်တွင် ဒိုက်အင်းနှင့် ပန်းကုန်းကျေးရွာ၊ အနောက်ဘက်တွင် ဒုံသမိချောင်းနှင့် ကြက်တူရွေးသောင်ကျေးရွာ၊ တောင်ဘက်တွင် ကိုင်းမြေတောများနှင့် လယ်မြေများရှိပြီး မြောက်ဘက်တွင် ငါးနက်ပြာကျေးရွာ တို့တည်ရှိသည်။

ထုံးဘုံကွေ့ကျေးရွာသည် နှစ်စဉ်ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလအထိ တစ်ရွာလုံးရေမြုပ်၍ ရေပတ်လည်ဝိုင်းရံနေပြီး မိုးတွင်းကာလတွင် သွားလာရေးခက်ခဲသည့် ရွာလေးတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ ဒုံသမိချောင်းသည် ကျေးရွာ၏ မြောက်ဘက်မှအနောက်သို့စီးဆင်းကာ နတ်မော်ရွာနှင့် ထုံးအိုင်ရွာ

အနီးတွင် သံလွင်မြစ်အတွင်းသို့စီးဝင်သွားပါသည်။ ၎င်းဒုံသမိချောင်းသည် ကရင်ပြည်နယ်နှင့် မွန်ပြည်နယ်ကို ခြားထားသော ချောင်းဖြစ်သည်။

၂.၂ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ အကြောင်း

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် အိမ်ခြေ (၁၂၁)၊ အိမ်ထောင်စု(၁၄၁)စု၊ လူဦးရေစုစုပေါင်း(၆၇၅)ဦး၊ ကျား(၃၃၂)ဦး၊ မ (၃၄၃)ဦး တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းတည်ရှိပါသည်။ ဘားအံမြို့မှ ကုန်လမ်းခရီးဖြင့်သွားရောက်နိုင်ပြီး အကွာအဝေး (၁၂) မိုင်ခန့်ရှိပါသည်။ အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ကိုင်းသီးနှံစိုက်ပျိုးရေး၊ ရေလုပ်ငန်း၊ မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းနှင့် ကုန်စုံဆိုင်ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း များကို လုပ်ကိုင်ကြသည်။ လယ်ဧကပေါင်း (၅၀၀) ဧကရှိပြီး၊ ကိုင်းဧကပေါင်း (၂၀) ဧက၊ ရေလုပ် ငန်းလုပ်ကိုင်သူ (၄၀) ဦးခန့် ရှိပါသည်။ မွေးမြူရေးတွင် တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူရေးကို အိမ်တိုင်းလိုလိုမွေးမြူကြပြီး စီးပွားဖြစ်မွေးမြူခြင်းကို (၅) အိမ်ခန့်သာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ ကုန်စုံဆိုင်လုပ်ငန်းကို အိမ်(၄)အိမ်သာ လုပ်ကိုင်ကြသည်။ အဓိကဘာသာစကားမှာ တမိလ် ဘာသာစကားဖြစ်ပြီး တမိလ်လူမျိုးများသာ နေထိုင်ကြပြီး ခရစ်ယာန်ဘာသာကိုးကွယ်ကြသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် လမ်းတံတား (၂) ခု၊ ဘုရားကျောင်း (၁)ကျောင်း၊ သီလရှင်ကျောင်း (၁) ကျောင်းနှင့် မူလတန်းကျောင်း(၁)ကျောင်းရှိပါသည်။

ဘာသာရေးပွဲတော်များအနေဖြင့် ဇန်နဝါရီလတွင် နှစ်သစ်ကူးပွဲ၊ ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မယ်တော်ပွဲ၊ မတ်လတွင် စိန်ဂျိုးဇက်ပွဲ၊ ဧပြီလတွင် ပါစကာပွဲတော်၊ ဇွန်လတွင် စိန်အန်ထော်နီဘုရားကျောင်းပွဲ၊ ဇူလိုင်လတွင် မိဘများကန်တော့ပွဲ၊ သြဂုတ်လတွင် မယ်တော်သခင်မကောင်းကင်ဘုံသို့ ပင့်ဆောင်ခြင်းခံရသောပွဲ၊ စက်တင်ဘာလတွင် ကျန်းမာခြင်းမယ်တော်ပွဲ၊ နိုဝင်ဘာလတွင် သင်္ချိုင်းမီးထွန်းပွဲနှင့် ယေဇူးဘုရင်ပွဲ၊ ဒီဇင်ဘာလတွင် စိန်ဖရန်စစ်ဇေဗီယားပွဲနှင့် ခရစ်စမတ် ပွဲတော်များ ပြုလုပ်ကျင်းပလေ့ရှိကြပါသည်။

လူငယ်ဘွဲ့ရ ကျား(၁၀)ဦး၊ မ(၁၀)ဦးရှိပြီး ဘုန်းတော်ကြီး(၇)ပါး၊ သီလရှင်(၄)ပါး၊ ကျောင်းဆရာ(၁)ဦး၊ ဆရာမ(၁)ဦး၊ တက္ကသိုလ်ဝင်တန်းအောင်(၂၅)ဦး၊ တက္ကသိုလ်တက်နေသူ (၄)ဦး၊ အရံသားဖွား(၁)ဦးနှင့် ဆေးထိုးဆရာ(၁)ဦး ရှိပါသည်။ လှေအစီး(၄၀)၊ မော်တော်ဆိုင်ကယ် (၂)စီး၊ ကား(၁)စီးရှိသည်။ သောက်သုံးရေတွင်း (၃၆)တွင်းရှိသော်လည်း နွေကာလတွင် သောက်သုံးရေရှားပါးမှုပြဿနာကို နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ကျေးရွာ၏အဓိကထွက်ကုန်မှာ စပါးဖြစ်ပြီး ရေထွက်ပစ္စည်းအနည်းငယ်ရရှိပါသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားသို့သွားရောက် အလုပ်လုပ်ကိုင်သူ (၈၀)ခန့်ရှိပါသည်။

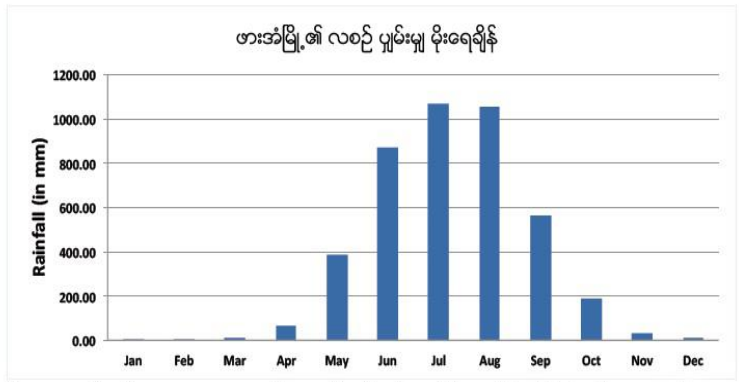
၂.၃ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုအခြေအနေ အထွေထွေ ရာသီဥတုလက္ခဏာများ

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဖားအံမြို့နယ်သည် (ပုံ ၃၀) တွင် မြင်တွေ့ရသည့်အတိုင်း မွန်ပြည်နယ်နှင့် နီးကပ်လျက်တည်ရှိသည်။ မိုးရေချိန် unimodal ပုံစံသည် အခြားသော ကမ်းရိုးတန်းဒေသများနှင့် ဆင်တူသည်။ ဖားအံမြို့ရှိ မိုးရေချိန်မှာ ပျမ်းမျှအားဖြင့် ကျောက်ဖြူနှင့် မော်လမြိုင်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပါက နည်းပါးသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်မှ (၄၂၇၀) မီလီမီတာ ခန့်ရှိပြီး ဇူလိုင်နှင့် ဩဂုတ်လ များတွင် အမြင့်ဆုံးဖြစ်သည်။ (ပုံ ၂၉) ။

ပုံ ၃၀၊ ကရင်ပြည်နယ် ဖားအံမြို့

ပျမ်းမျှ အပူဆုံး လများ၏ နေအချိန်နှင့် ညအချိန် နှစ်ခုစလုံးသည် မတ်လတွင် (၃၇.၁၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် ဧပြီလတွင် (၃၇.၄၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ စိုစွတ်လရာသီများတွင် အအေးဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ ဇူလိုင် (၂၉.၀၁ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် ဩဂုတ်လ (၂၈.၉၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ကြသည်။ အအေးဆုံးညများမှာ ပျမ်းမျှ ဇန်နဝါရီလတွင် (၁၈.၄၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် (၁၉.၃၂) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် တို့ဖြစ်ကြသည်။ သို့ရာတွင် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများ၏ နေအပူချိန်သည်လည်း မြင့်မားသည်ဖြစ်ရာ နှစ်လစလုံးတွင် (၃၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ကျော်လွန်သည်။ လစဉ် အမြင့်ဆုံး၊ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှတ်တမ်းများဖြင့် ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံးနှင့် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန် များကို (ပုံ ၃၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၁၊ ဖားအံတွင် ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ် လစဉ် ပျမ်းမျှမိုးရေချိန်။ ဇူလိုင် နှင့် ဩဂုတ်လများတွင် အမြင့်ဆုံးရောက်ရှိသော Unimodal မိုးရေချိန်ပုံစံများ ယင်းဒေတွင် အနောက်တောင် မုန်သုံလေ လွှမ်းမိုးမှုကို ဖော်ပြနေသည်။

မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ၊ အလွန်အကဲမှုများနှင့် ဦးတည်ရာများ

မိုးရေချိန်တွင် တစ်နှစ်အတွင်း မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများကို မြန်မာနိုင်ငံတောင်ပိုင်းဒေသ၏ ကရင်ပြည်နယ် ဘားအံမြို့နယ်တွင် အမြင့်ဆုံး မှတ်သားရမိသည်။ (ပုံ ၃၁) ။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ ၄၂၆၇ မီလီမီတာ ရှိသည်ဖြစ်ရာ အမြင့်ဆုံး မိုးရေချိန်ကို (၁၉၉၄) ခုနှစ်တွင် (၅၄၇၂) မီလီမီတာ ရရှိခဲ့သည်ဖြစ်ရာ သာမန်ထက် (၁၂၀၀) မီလီမီတာ ပို၍များနေသည်။ အခြား တိုင်းတာရရှိသော (၄) နှစ်တာ မိုးရေချိန်များမှာ (၅၀၀၀) မီလီမီတာ ထက် များသည်။ (၁၉၉၇) ခုနှစ်တွင် (၅၂၈၃) မီလီမီတာ၊ (၁၉၈၂) ခုနှစ်တွင် (၅၂၄၄) မီလီမီတာ၊ (၁၉၉၉) ခုနှစ်တွင် ၅၂၃၂ မီလီမီတာ နှင့် ၂၀၀၈ ခုနှစ်တွင် ၅၁၀၈ မီလီမီတာ) ။ ၁၉၉၈ ခုနှစ်သည် အခြောက်သွေဆုံး နှစ်ဖြစ်ပြီး ၂၆၆၉ မီလီမီတာသာလျှင် တိုင်းတာရရှိသည် ။ ပျမ်းမျှ (၁၆၀၀) အောက်ရောက်လုနီးနီးရှိသည်။

(၁၉၉၄) ခုနှစ်၏ အစိုစွတ်ဆုံးရာသီတွင် မိုးရေချိန် (၅၅၀၀) မီလီမီတာ နီးပါးကို ရက်ပေါင်း (၁၄၄) ရက်အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည်။ မိုးရေချိန် တိုင်းတာရရှိမှု (၄၅) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာကျော်လွန်သည်။ ၆ ခု မှ ၁၀၀ မီလီမီတာကျော်လွန်သည် ။ (သြဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် (၁၅၉) မီလီမီတာ၊ ဇူလိုင်လ ၆ ရက်တွင် ၁၅၀ မီလီမီတာ၊ သြဂုတ်လ (၁၆) ရက်နေ့တွင် (၁၃၆) မီလီမီတာ ။

ဇူလိုင်လ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ၁၃၅ မီလီမီတာ နှင့် ဇူလိုင်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ၁၃၃ မီလီမီတာ နှင့် ဇူလိုင်လ (၇) ရက်နေ့တွင် ၁၂၃ မီလီမီတာ တို့ အသီးသီး ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းနှစ်များ အတွင်းတွင် (၄၀) မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်သော မိုးရေချိန် အားလုံး မှာ စိုစွတ် ရာသီဥတု အတွင်းတွင် ဖြစ်ပေါ်သည်။ အခြောက်သွေဆုံးဖြစ်သည့် (၁၉၉၈) ခုနှစ်တွင် အစိုစွတ်ဆုံး (၁၁၄) ရက်မှတ်သားရရှိပြီး ဖြစ်ရပ် (၂၀)

ဇယား ၄၊ ၁၉၈၁ - ၂၀၁၀ အတွင်း ဘားအံပြည်နယ်အတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန်များ	
၂၄-နာရီအတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	တိုင်းတာမိသည့် ရက်စွဲ
၃၄၉ မီလီမီတာ	၂၀၀၆ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၆
၃၁၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၄ ခုနှစ် ဇွန် ၂၄
၂၄၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၉ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၄
၂၃၉ မီလီမီတာ	၁၉၉၇ ခုနှစ် သြဂုတ် ၁
၂၃၈ မီလီမီတာ	၁၉၉၇ ခုနှစ် သြဂုတ် ၂၄
၂၃၄ မီလီမီတာ	၁၉၈၂ စက်တင်ဘာ ၁၀
၂၁၆ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ဇူလိုင် ၂၉
၂၀၃ မီလီမီတာ	၁၉၉၅ ခုနှစ် ဇူလိုင် ၃၀

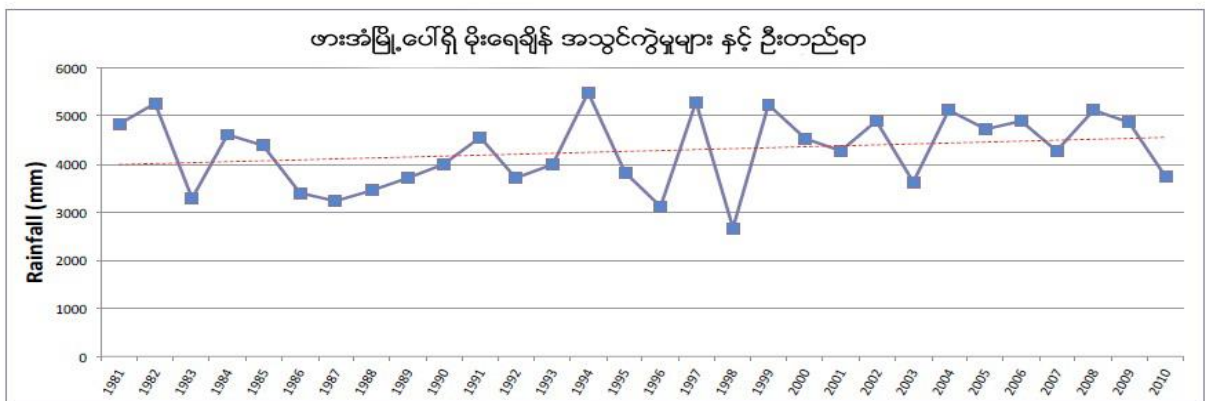
သာလျှင် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံးမိုးရေချိန်မှာ (၁၉၉၈) ခုနှစ် သြဂုတ်လ (၉) ရက်နေ့တွင် (၁၁၁) မီလီမီတာ ဖြစ်သည်။

ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီ၏ ဖြစ်စဉ် (၁၄) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အခြားဖြစ်ရပ်နှစ်ခုသည် (၁၀၀) မီလီမီတာ ထက်ကျော်လွန်ခဲ့သည် ။ (စက်တင်ဘာလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် (၁၀၃) မီလီမီတာနှင့် ဇွန်လ (၁၀)

ရက်နေ့တွင် (၁၀၂) မီလီမီတာ) ။ (၄၀) မီလီမီတာနှင့် အထက်ရှိ မိုးရေချိန်အားလုံးကို စိုစွတ်ရာသီအတွင်းတွင် တိုင်းတာရရှိခဲ့ကြသည်။

(ရက်ပေါင်း ၁၁၃၄ ရက်) တွင် (၁၀.၄%) ရှိသော ရက်များ၏ မိုးရေချိန် (၄၀) မီလီမီတာနှင့် အထက် တိုင်းတာ မှတ်သား ရရှိသည်။ (၁၇၅) ဖြစ်ရပ်များသည် (၁၀၀) မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန်သည်။ (၂၄) နာရီ အတွင်း လွန်ကဲ မိုးရေချိန် တိုင်းတာ မှတ်သားရမှုမှာ (၂၀၀၆) ခုနှစ် ဇူလိုင်လ (၆) တွင် (၃၄၉) မီလီမီတာကို တိုင်းတာရရှိသည်။ ယင်းအချိန်များအတွင်း ဖြစ်ရပ် (၈) ခုကိုသည် ဇယား (၄) တွင် ဖော်ပြထားသည့်အတိုင်း မိုးရေချိန် ၂၀၀ မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန် ခဲ့သည်။ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများကို ပုံ (၃၂) တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ဇယား ၅၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ လွန်ကဲမိုးရေချိန်များ	
၂၄ နာရီ လွန်ကဲ မိုးရေချိန်	မှတ်သားရရှိသည့် ရက်စွဲ
၁၃၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၁ ရက်
၁၃၀ မီလီမီတာ	၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၆ ရက်
၁၀၇ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၀ ရက်
၁၀၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၅ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၄ ရက်
၆၉ မီလီမီတာ	၁၉၈၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၄ ရက်
၆၅ မီလီမီတာ	၂၀၁၀ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၁ ရက်
၆၂ မီလီမီတာ	၁၉၉၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၃ ရက်
၅၅ မီလီမီတာ	၂၀၀၈ ခုနှစ် ဧပြီလ ၁၅ ရက်
၄၈ မီလီမီတာ	၁၉၉၂ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၅ ရက်
၄၅ မီလီမီတာ	၁၉၈၃ ဒီဇင်ဘာလ ၂၉ ရက်
၄၄ မီလီမီတာ	၁၉၈၅ ခုနှစ် ၊ နိုဝင်ဘာလ ၁၂ ရက်
၄၁ မီလီမီတာ	၁၉၉၆ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်
၄၁ မီလီမီတာ	၂၀၀၇ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၃ ရက်

ပုံ ၃၂၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ အတွင်း ဖားအံမြို့၏ မိုးရေချိန် အသွင်ကွဲများ ။ အစိုစွတ်ဆုံးနှစ်မှာ ၁၉၉၄ ခုနှစ် ဖြစ်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် မိုးရေချိန် အနည်းဆုံးရရှိသည်။ နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်မှာ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

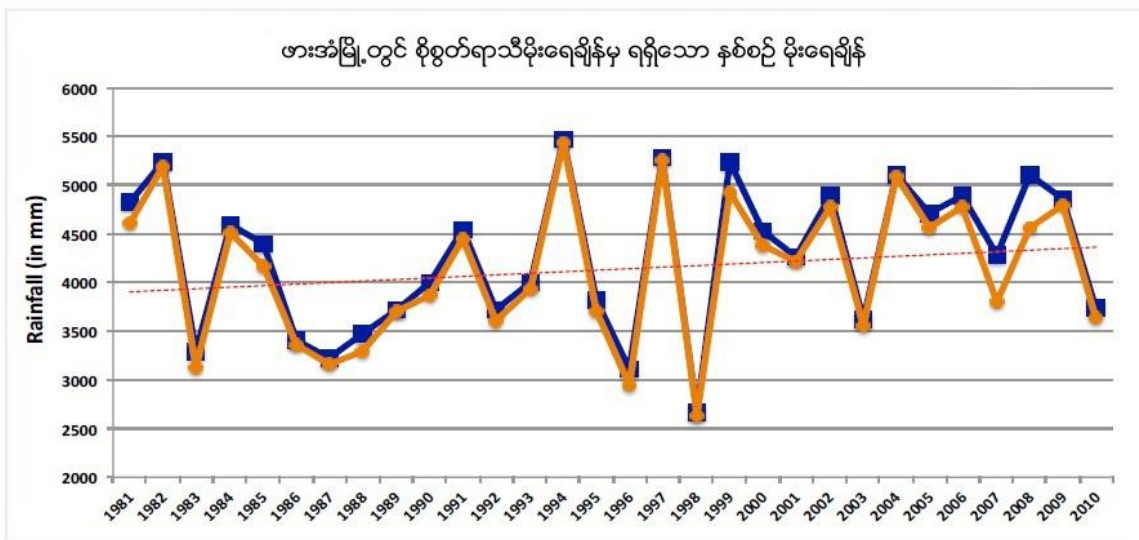
စိစစ်လေ့လာခဲ့ရသည့် အချိန်များအတွင်းတွင် ထင်ရှားသည့် မိုးရေချိန်များကို ခြောက်သွေ့ရာသီ အတွင်း တိုင်းတာရရှိသည်။ အထူးသဖြင့် ဇယား (၅) တွင် ဖော်ပြထားသည့် အတိုင်း ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် ဖြစ်ရပ် (၁၄) ခုသည် (၄၀) မီလီမီတာထက်ကျော်လွန်သည်။

နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် မြင့်မားလာမှုသည် အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေသည်။ ထိုသို့ အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုကို ရာခိုင်နှုန်းဖြင့်ဖော်ပြသော ဆန်းစစ်ချက်တွင်လည်း တွေ့မြင်ရသည်။ အခြေခံအချက်အလက် ကောက်ယူချိန်တွင်ပင်လျှင် အလွန်အကဲ မိုးရေချိန် ဖြစ်ရပ်များ မြင့်တက်လာမှုကို တွေ့ရှိရသည်။

စိုစွတ်နှင့် ခြောက်သွေ့ရာသီ မိုးရေချိန်

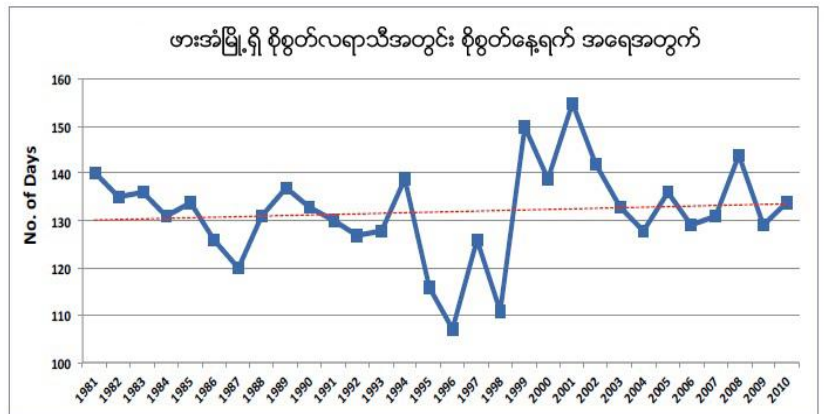
ဖားအံမြို့တွင် နှစ်စဉ်မိုးရေချိန်၏ (၉၇%) သည် စိုစွတ်ရာသီမှ ရရှိသည်။ အမြင့်ဆုံးမှာ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင်ဖြစ်ပြီး ခြောက်သွေ့ရာသီတွင် (၅၄၇) မီလီမီတာကို မှတ်သားရရှိသည် (နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၅၁၀၈) မီလီမီတာ၏ ၁၀% ကျော်ကို ရရှိသည်) ။ ဇယား (၅) ရှိ (၂၀၀၈) ခုနှစ်တွင် တိုင်းတာရရှိသည့် (၅၅) မီလီမီတာနှင့် အထက် မိုးရေချိန် (၃) ခုစလုံးသည် ဧပြီလတွင် ဖြစ်သည်။ ရာခိုင်နှုန်းအားဖြင့် (၂၀၀၇) ခုနှစ်တွင် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်၏ (၁၁%) ကို တိုင်းတာရရှိသည်။

ပူပြောင်းအခြောက်သွေ့ဆုံးရာသီမှာ (၂၀၀၄) ခုနှစ်ဖြစ်ရာ နှစ်စဉ် မိုးရေချိန် (၅၁၀၁) မီလီမီတာ၏ (၄) မီလီမီတာသာလျှင် ရရှိသည်။ တစ်နှစ်တာမိုးရေချိန် ၏ ၁၀၀ % နီးပါးမှာ စိုစွတ်ရာသီဥတုမှ ရရှိသည်။ (၁၉၈၁) မှ (၂၀၁၀) ခုနှစ်များအတွင်း တစ်နှစ်တာမိုးရေချိန် ကိုရရှိစေသည့် စိုစွတ်ရာသီဥတုကို အောက်ပါ ပုံ ၃၃ တွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပုံ ၃၃၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ စိုစွတ်ရာသီအတွင်း တိုင်းတာရရှိသည့် မိုးရေချိန် ။ အပြာရောင် မျဉ်းသည် နှစ်စဉ် မိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြပြီး လိမ္မော်ရောင် မျဉ်းသည် စိုစွတ်ရာသီမိုးရေချိန်ကို ဖော်ပြသည်။

စိုစွတ်ရာသီ မိုးရေချိန်၏ မြင့်တက်လာမည့် ဦးတည်မှုသည် တစ်နှစ်တာ မိုးရေချိန်ပေါ်တွင် ပေါ်လွင်နေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၁၇) နှစ်အတွင်း စိုစွတ်ရာသီ၏ မိုးရေချိန် သည် စိုစွတ်ရာသီ ပျမ်းမျှမိုးရေချိန် ၄၂၆၇ မီလီမီတာ ထက် ကျော်လွန်ကြောင်း တွေ့ရှိရသည်။

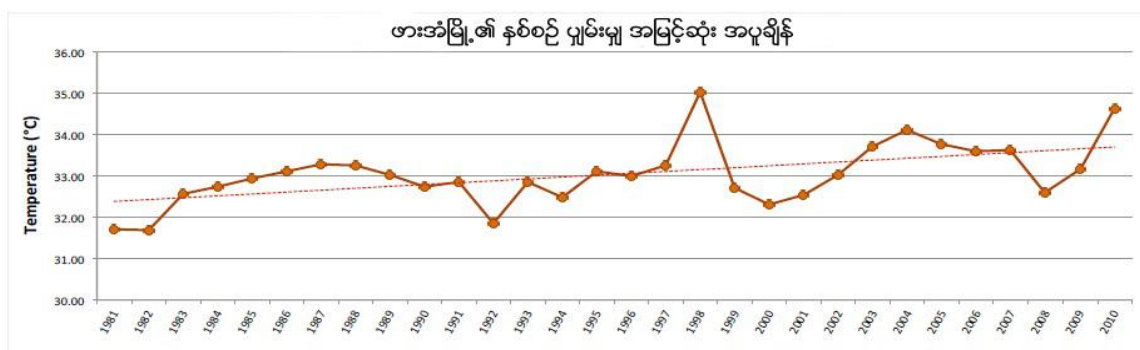

ပုံ ၃၄၊ ဖားအံမြို့ စိုစွတ်ရာသီမှ စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်များဖော်ပြထားပြီး တစ်နှစ်အတွင်း အသွင်ကွဲမှုများနှင့် တိုးမြင့်လာမှုဦးတည်ရာကို ဖော်ပြနေသည်

ပုံ (၃၄) တွင်ဖော်ပြထားသော စိုစွတ်နေရက် အရေအတွက်များသည် အတက်ဘက်ကို ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ (၁၃၂) ရက် တွင် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည့် စိုစွတ်နေရက် ၁၅ နှစ်သည် ၊ ပျမ်းမျှ စိုစွတ်နေရက်များ အောက်တွင် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ပျမ်းမျှထက် အထက် အအောက် နှစ်အရေအတွက် တူညီသော်လည်း အတက်ဘက်သို့ ဦးတည်နေမှုမှာ ယင်းကာလအတွင်း ပျမ်းမျှအရေအတွက်ထက် ကျော်လွန်နေသော စိုစွတ်နေရက်များကြောင့် ဖြစ်သည်။

အပူချိန် အမျိုးအကွဲများ၊ လွန်ကဲမှုနှင့် ဦးတည်ရာ

ဖားအံမြို့၏ ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၃၃.၀၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည့် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် တစ်နှစ်အတွင်း အမျိုးအကွဲများကို ဖော်ပြနေသည် (ပုံ ၃၅)။ အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင်ဖြစ်သည် (၃၅.၀၃ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) နှင့် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ မှ ၁၉၈၂ ခုနှစ်အတွင်းတွင် ဖြစ်သည် (၃၁.၆၉ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ဖြစ်သည်။

ပုံ ၃၅၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ နှစ်စဉ် အနိမ့်ဆုံး အပူချိန် အသွင်ကွဲများ

၁၉၉၈ ခုနှစ် မေလ (၆) နေ့သည် အပူဆုံးနေရက်ဖြစ်သည် (၄၃.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်၊ နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း အပူဆုံးနေ့လည်းဖြစ်သည်)၊ (၄၃) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ကို နောက်တစ်ရက် မေလ (၇) ရက်နေ့တွင် တိုင်းတာရရှိသည်။ ယင်းနှစ်အတွင်းတွင် (၅၅) ရာခိုင်နှုန်း ရက်များသည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အလွန်ပူသော (၄၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်သော နေ့အပူချိန်ကို ယင်းနှစ်များအတွင်း ၃၂ ရက် တိုင်းတာ မှတ်သားခဲ့ရသည်။

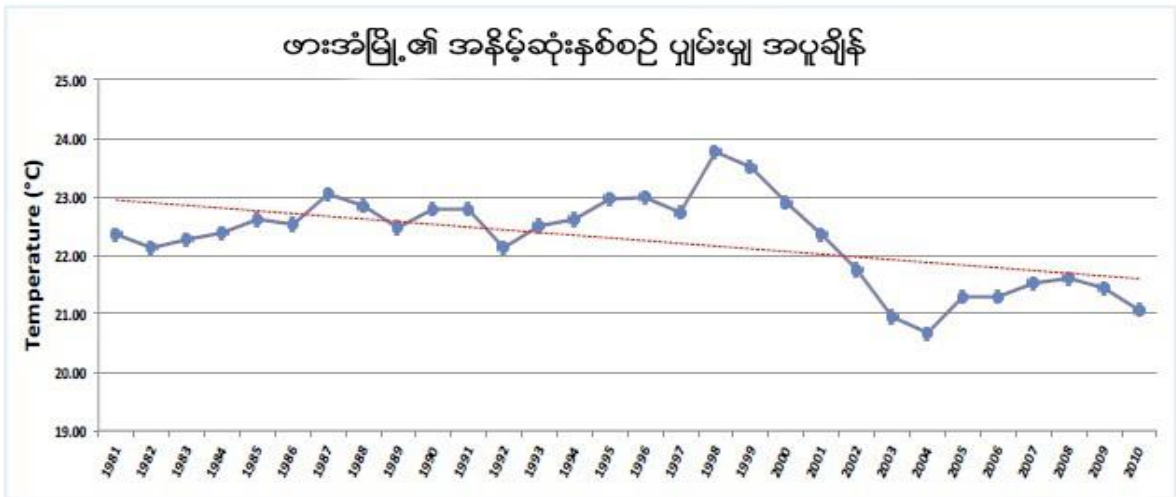
(၁၉၈၂) ခုနှစ်တွင် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သော အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အမြင့်ဆုံး အပူချိန်သည် ၇၃ ရက် ရှိသည်။ (ယင်းနှစ်၏ ရက်ပေါင်း ၂၁% ရှိသည်)။ ၆ ရက်ကို အမြင့်ဆုံး အပူချိန် ၃၈ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်နှင့် အထက် တိုင်းတာ မှတ်သားရရှိသည်။ ယင်းနှစ်အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိသည့် အမြင့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်မှာ ၃၈.၇ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်သည် (နိုင်ငံဘာလ ၁၁ ရက်နေ့)။ နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်းတွင် ရက်ပေါင်း ၃၂% ခန့်သည် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ ရက်ပေါင်း ၁၅၁ ရက်အတွင်း အမြင့်ဆုံးအပူချိန်သည် (၄၀) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ကို ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ outset တွင် ဖော်ပြခဲ့သည့်အတိုင်း နှစ်ပေါင်း ၃၀ အတွင်း တိုင်းတာ ရရှိခဲ့သည် အမြင့်ဆုံးအပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် ၄၃.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ ၁၉၈၈ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၁၇ ရက်နှင့် ၁၈ များတွင် ၂၁.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ ၁၉၈၁-၂၀၁၁ ခုနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး အပူချိန်သည် အတက်ဘက်သို့ဦးတည်နေကြောင်းပြသနေပြီး ယင်းကာလများအတွင်း အပူနွေးဆုံးနေရက်များ ကြုံတွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။

အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်

ဖားအံမြို့၏ အမြင့်ဆုံး ညအပူချိန်မှာလည်း (၁၈၈၉) ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ပြီး အပူနွေးဆုံး နေ့အပူချိန်နှင့် ညအပူချိန်နှစ်ခုစလုံးကို တစ်နှစ်အတွင်းတွင် တိုင်းတာမှတ်သားမိသည်ကို တွေ့ရှိရသည်။ ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံး အပူချိန်မှာ (၂၂.၂၈)ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။ (၁၉၉၈) ခုနှစ် တွင် ရက်ပေါင်း (၇၄%) သည် ပျမ်းမျှအပူချိန်ထက် ကျော်လွန်သည်။ ၎င်းနှစ်အတွင်း ရက်ပေါင်း ၄၂% သည် ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ပြီး ၁၉၉၈ ခုနှစ်တွင် အပူနွေးဆုံးည မှာ မတ်လ ၃၁ ရက်နေ့တွင် ၂၈.၅ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ဖြစ်သည်။

ဖားအံမြို့တွင် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှညအပူချိန်မှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်သည် (၂၀.၆၈ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်) ။ ယင်းနှစ်အတွင်း ညအချိန်အပူချိန်အချက်အလက်များ သုံးသပ်ချက်တွင် ညပေါင်း (၉၄) ညသည် ပျမ်းမျှ အပူချိန်ထက်ကျော်လွန်ပြီး (၁) ညသာလျှင် (၂၅) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ (၎င်းမှာလည်း ယင်းနှစ်အတွင်း အမြင့်ဆုံး ညပိုင်း အပူချိန်ဖြစ်လေသည်)။

နှစ်ပေါင်း (၃၀) အတွင်း ဖားအံမြို့ရှိ အပူနွေးဆုံး ညများမှာ (၁၉၉၁) ခုနှစ် ဧပြီလ (၁၉) ရက်နှင့် (၁၉၉၅) ခုနှစ် မေလ ၄ ရက်နေ့များဖြစ်ကြပြီး နှစ်ခုစလုံး ၂၈.၆ ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဖြစ်ကြသည်။ ယင်းညများ၏ ၆၅%သည် အနိမ့်ဆုံး ပျမ်းမျှ အပူချိန်ကို ကျော်လွန်ပြီး ၁၂% ညများမှာ အပူချိန် ၂၅ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ်ထက် ကျော်လွန်ခဲ့သည်။ အပူချိန် (၂၈) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် နှင့် (၂၈.၆) ဒီဂရီ စင်တီဂရိတ် ဝန်းကျင်ရှိသော သော ညပေါင်း (၆) ညသာလျှင် ရှိခဲ့သည်။

ပုံ ၃၆၊ ၁၉၈၁-၂၀၁၀ ခုနှစ်အတွင်း ဖားအံမြို့၏ နှစ်စဉ် ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန် ။ အပူနွေးဆုံး ပျမ်းမျှအပူချိန်မှာ ၁၉၉၈ ခုနှစ် နှင့် အအေးဆုံးညများမှာ ၂၀၀၄ ခုနှစ်တွင် ဖြစ်ကြသည်။

ဖားအံမြို့ရှိ တစ်နှစ်အတွင်း ပျမ်းမျှ အနိမ့်ဆုံးအပူချိန်မှာ (၁၉၈၁-၂၀၁၀) အတွင်းဖြစ်ပြီး ပုံ ၃၆ တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ပူနွေးသောညများ၏ဖြစ်ရပ်များကို စစ်တမ်းကောက်ယူမှုသည် အဆင်းဘက်သို့ ဦးတည်နေကြောင်း ဖော်ပြနေပြီး နေအပူချိန်မြှင့်တက် နေမှုနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ရှိနေကြောင်း ဖော်ပြနေသည်။ နှစ်ပေါင်း (၃၀) ကာလအတွင်း ဖားအံမြို့တွင် ပူ၍ ပူနွေးသောနေ့ရက်များနှင့် ပူ၍အေးမြသော ညများကို ကြုံတွေ့လာရသည်။

၃။ ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း ဆန်းစစ်လေ့လာခြင်း၏ ရလဒ်များ

၃.၁ ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ် သမိုင်းကြောင်း

ထုံးတမ်းကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်သမိုင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

စဉ်	ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ရာသီဥတု ဆိုးရွားမှု	ခုနှစ်	ထိခိုက်လွယ်မှု	ဖြေရှင်းခဲ့သည့်နည်းလမ်းများ
၁။	မီးဘေး	၁၉၅၄	တစ်ရွာလုံးမီးလောင်ခြင်း၊ နေအိမ်များအားလုံးနှင့်ပိုင်ဆိုင်ပစ္စည်းများဆုံးရှုံးခဲ့ရ	တစ်ရွာလုံးရွှေ့ပြောင်း၍ရေသေ့ပျံကျေးရွာတွင် (၂) နှစ်ကျော် နေထိုင်ပြီး လယ်များငှားရမ်းလုပ်ကိုင်ခဲ့ပါသည်။ (၂) နှစ်ကျော်နေထိုင်ပြီးမှထုံးတမ်းကျေးရွာသို့ ပြန်လည်ပြောင်းရွှေ့ နေထိုင်ခဲ့ပါသည်။ တဲအိမ်များဆောက်ကာစတင်နေထိုင်ခဲ့ရသည်။
၂။	မီးဘေး	၁၉၆၂	အိမ် (၂) လုံးမီးလောင်မှု ခံခဲ့ရသည်။ ပျက်စီးမှုများ ဆုံးရှုံး၍လူတွေထိခိုက်မှုမရှိ	အိမ် (၂) လုံးကို ရွာသူရွာသားများက ဝိုင်းဝန်းကူညီဆောက်လုပ်ပေးခဲ့ကြပါသည်။
၃။	ရေဘေး	၁၉၈၁	စပါး၊ နေအိမ်၊ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်နှင့်အသုံးအဆောင်ပစ္စည်း၊ ခြံစိုက်သီးနှံများပျက်စီးခဲ့ရပါသည်။	ပစ္စည်းဆုံးရှုံးသွားသူများကိုပစ္စည်းရှိတဲ့ သူများကဝိုင်းဝန်းကူညီပေးကြပါသည်။ နေအိမ်များပျက်စီးသွားသည့်သူတွေကို ဆွေမျိုးများမှပြန်လည်ထူထောင်နိုင်ရန် ပံ့ပိုးကူညီပေးခြင်း၊ ထိခိုက်သူများကို ဆေးမိုးတိုများဖြင့်ကုသခဲ့ပါသည်။
၄။	မုန်တိုင်း	၁၉၈၄	သစ်ပင်များလဲပြိုခြင်း၊ အိမ်များပျက်စီးခြင်း၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲများပျက်စီးခြင်း၊ နွား (၇) ကောင်သေဆုံးခြင်း	ကျေးရွာလူထုအနေဖြင့်ကိုယ်ထူကိုယ် ထစနစ်ဖြင့်ပြန်လည်ထူထောင်ခဲ့ကြပါသည်။
၅။	အပူချိန်ပြင်းထန်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းနှင့်တိရစ္ဆာန်ရောဂါဖြစ်ခြင်း	၂၀၁၆	နေပူပြင်းသောကြောင့် သောက်သုံးရေများရှားပါးပြီး လူနှင့်တိရစ္ဆာန်များတွင် အနာရောဂါများကျရောက်ခဲ့ပါသည်။ ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှော၊ အောအန်ခြင်း၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ၊ နွား၊ ဆိတ်များသေကြေမှုများ ဖြစ်ခြင်း	ဖြေရှင်းရန်နည်းလမ်းများမရှိသေးပါ။ ကာကွယ်ရန်အသိပညာများမရှိခြင်း။ တိရစ္ဆာန်များနှင့်ပတ်သက်ပြီးကာကွယ်ကုသရန်အသိပညာများမရှိခြင်း၊ လူများရောဂါဖြစ်လျှင်ရွာအတွင်းရှိ သင်တန်းဆင်းဆရာတွင်ကုသကြရပါသည်။ အရေးပေါ်ဖြစ်လျှင်ဘားအံဆေးရုံသို့သွားရောက်ကုသရပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုကိုရေအလှူရှင်များ လာရောက်လှူဒါန်းပေးမှုဖြင့်ဖြေရှင်းခဲ့ရပါသည်။

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကွေကျေးရွာသည် ရေကြီးမှု ဒဏ်ကိုနှစ်စဉ်နှစ်တိုင်း ခံစားခဲ့ရသောရွာတစ်ရွာဖြစ်ပါသည်။ ၁၉၈၁ခုနှစ်တွင် မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းမှုကြောင့် မြစ်ရေများ တက်လာကာ ရွာအတွင်းထိ ရေလွှမ်းမိုး သွားသောကြောင့် ရေကြီးမှုဒဏ်ကိုဆိုး ရွားစွာခံစားခဲ့ရပါသည်။ ရေကြီးမှုကြောင့် စပါးခင်းများ၊ နေအိမ်များ၊ အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များနှင့် အသုံးအဆောင်ပစ္စည်းများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့ကြပါသည်။ ၁၉၈၄ခုနှစ်တွင် လေပြင်းမုန်တိုင်း တိုက်ခတ်မှုကြောင့် သစ်ပင်ကြီးများပြိုလဲခြင်း၊ အိမ်များ ပျက်စီးခြင်း၊ ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲများနှင့်နွား (၇) ကောင်သေဆုံးမှုများ ရှိခဲ့ပါသည်။ ကျေးရွာလူထု များမှ မိမိတို့၏ စား၊ ဝတ်၊ နေရေး၊ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများ နှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်းများကို ကိုယ်ထူကိုယ်ထဖြင့် လုပ်ဆောင်ကြပါသည်။ ၁၉၅၄ - ၁၉၆၁ခုနှစ်ကြား ကာလတွင် တစ်ရွာလုံး မီးလောင်မှုဖြစ်ပွားခဲ့ပါသည်။ မီးလောင်မှုကြောင့် ကျေးရွာအတွင်းရှိ နေအိမ်များနှင့် ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှုများအားလုံးဆုံးရှုံးခဲ့ရပါသည်။ တစ်ရွာလုံးရသေ့ပျံကျေးရွာတွင် (၂) နှစ်ကျော် ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ခဲ့ရပြီး မိမိတို့၏စားဝတ်နေရေးအတွက် လယ်များကို ငှားရမ်း လုပ်ကိုင်ခဲ့ကြရပါသည်။ ရသေ့ပျံကျေးရွာတွင် (၂) နှစ်ကျော်နေထိုင်ပြီးမှ ကျေးရွာသူ၊ သားများသည် မိမိတို့ကျေးရွာတွင် တဲအိမ်များဆောက်လုပ်ကာ ပြန်လည်အခြေချ နေထိုင်ခဲ့ကြပါ သည်။ ၂၀၁၆ခုနှစ်တွင် အပူချိန်မြင့်မားမှုကြောင့် ရေတွင်းများခမ်းခြောက်ပြီး ရေရှားပါးမှုဒဏ်ကို ကျေးရွာသူ၊ သားများ ခံစားခဲ့ရပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ အော့အန်ခြင်းများ ဖြစ်ပွားကြပြီး တိရစ္ဆာန်များသေဆုံးမှုများလည်းရှိခဲ့ပါသည်။ ထို့ကြောင့် ဘေးအန္တရာယ် ကြောင့် ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများ၊ ဆုံးရှုံးမှုများလျော့နည်းအောင် ကျေးရွာရှိလမ်းများကို ပြန်လည်မြင့်တင်ခြင်း၊ ကျောက်ချောလမ်းများခင်းခြင်းနှင့် သောက်သုံးရေအတွက် ရေတွင်းများကို ပြန်လည်တူး ဖော်ခြင်း၊ ပြုပြင်ခြင်းများပြုလုပ်ရန် လိုအပ်နေပြီးကျေးရွာသူ၊ သားများ၏ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူနေမှုအဆင့်မြင့်မားလာစေရန်အတွက် လမ်း၊ တံတားများ၊ ရေတွင်းများ၊ လျှပ်စစ်မီးများ ရရှိရန်လိုအပ်ကြောင်း သုံးသပ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၃. ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်

ကမ္ဘာ့ပြင်ပေါ်တွင် အထူးအရေးကြီးသော နက္ခတ်များကို ဖော်ပြထားပြီး ဤဇယားတွင် နက္ခတ်များ၏ ရာသီခွင်ပြပြကွဒိန်ကို ဖော်ပြထားပါသည်။

အမှတ်အား	အိန္ဒိယ	အိန္ဒိယ	မတ်	ဧပြီ	မေ	ဇွန်	ဇူလိုင်	ဇူလိုင်	အောက်တိုဘာ	အောက်တိုဘာ	နိုဝင်ဘာ	ဒီဇင်ဘာ
ရာသီဥတု												
ဘေးအန္တရာယ်	-	-	အနည်းငယ်	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း	မိုးရေဓာတ် မြင့်မားခြင်း
ရာသီဥတု					-	-	-	-				
ကျန်းမာရေး	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်
ရေအရရှိခြင်း												
ပိုက်ကွေး	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	-	-	-	-	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်
လယ်/ကျွန်း					-	-	-	-				
အခြားအချက်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်	အနည်းငယ်
ဝင်ငွေ	□	□	□□	□□	□	□	□	□	□	□	□	□
ထွက်ငွေ	□□	□□	□	□	□□	□□	□□	□□	□□	□□	□□	□□

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ ရာသီဥတုအခြေအနေမှာ နွေ၊ မိုး၊ ဆောင်းဟူ၍ ရှိပါသည်။ နိုဝင်ဘာလတွင် မိုးအကုန်ဆောင်းအကူး ကာလဖြစ်၍ အနည်းငယ်အေးပါသည်။ ဒီဇင်ဘာလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများ တွင် အလွန်အေးသောလများ ဖြစ်သည်။ မတ်လတွင် ဆောင်းအကုန် နွေအကူး ကာလဖြစ်ပြီး အနည်းငယ်ပူပါသည်။ ဧပြီလနှင့်မေလများတွင် အလွန်ပူပြင်းသောလများဖြစ်သည်။ ဇွန်လနှင့် အောက်တိုဘာလများတွင် မိုးတစ်ပြိုင်နစ်ပြိုင်ရွာသွန်းပြီး ဇူလိုင်လမှ စက်တင်ဘာလ အထိ မိုးသည်ထန်စွာ ရွာသွန်းကာရေကြီးရေလျှံမှုများ ဖြစ်ပေါ်ပါသည်။

ဘေးအန္တရာယ်များ

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် မတ်လ၌ သောက်ရေအနည်းငယ်ရရှိပြီး ဧပြီလနှင့် မေလများတွင် သောက်သုံးရေ လုံးဝခန်းခြောက်သွားပါသည်။ ဇွန်လတွင် လေပြင်းများ စတင်တိုက်ခတ်လာပြီး မိုး စတင်ရွာသွန်းပါသည်။ ဇူလိုင်လနှင့် ဩဂုတ်လများတွင် မိုးသည်ထန်စွာရွာသွန်းမှုကြောင့် လျှပ်တစ်ပြက် ရေကြီးရေလျှံမှုများ ဖြစ်ပေါ်နေပါသည်။ ၁၉၈၁ခုနှစ်တွင် လျှပ်တစ်ပြက် ရေကြီးမှု

ကြောင့် ကျေးရွာသူ၊ ရွာသားများသည် အိမ်၊ မျိုးစေ့၊ စားနပ်ရိက္ခာများ ပျက်စီးဆုံးရှုံးပြီး အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များလည်း သေဆုံးမှုရှိခဲ့ပါသည်။ ရေကြီးမှုဒဏ်ခံရသည့်အချိန်တွင် ပျက်စီးမှု နည်းသည့် အိမ်များမှစားနပ်ရိက္ခာ များကို မျှဝေစားသုံးခဲ့ပါသည်။ ၁၉၈၁ခုနှစ်မှစပြီး ယခုနှစ်တိုင် ရေကြီးမှုဒဏ်ကို နှစ်တိုင်းခံစားနေရပါ သည်။

လယ်ကိုင်:

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ အဓိက အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းမှာ လယ်လုပ်ငန်းနှင့် ကိုင်းလုပ်ငန်းတို့ ဖြစ်သည်။ ဇွန်လတွင်လယ်များကို စတင်ထွန်ယက်စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ ဇူလိုင်လနှင့် ဩဂုတ်လများတွင် လျှပ်တစ်ပြက်ရေကြီးမှုများဖြစ်ပေါ်ခြင်းကြောင့် ဩဂုတ်လ ကုန်ခါနီးမှ မျိုးများကို ပြန်လည်ကျကြပါသည်။ လယ်လုပ်ငန်းသည် ရေလှည့်၍ စိုက်ပျိုးရခြင်း ဖြစ်သည်။ ကုန်းတွင်းလယ်များဖြစ်သောပတ်တာ၊ ပတက်များကို ဩဂုတ်လတွင် စတင်စိုက်ပျိုးပြီး နိုဝင်ဘာလ၊ ဒီဇင်ဘာလများတွင် ရိတ်သိမ်းပြီး မုရင်းစပါးကို နိုဝင်ဘာလတွင် ပျိုးစတင်ကျကာ ဒီဇင်ဘာလတွင် စိုက်ပျိုးပြီးစီးပါသည်။ ဇန်နဝါရီလမှမတ်လအထိရိတ်သိမ်းကြပါသည်။

ကိုင်းလုပ်ငန်းကို အနည်းငယ်သာ လုပ်ကိုင်ကြပြီး နိုဝင်ဘာလတွင် မြေကွက်များကို ထွန်ယက်ပြီး ဒီဇင်ဘာလတွင် စတင်စိုက်ကြပါသည်။ ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါလများတွင် မြေပဲခင်းမှမြက်များကို ပေါင်းရှင်းပြီးမတ်လတွင် မြေပဲများကိုနုတ်ကြပါသည်။

ကျဘမ်းနှင့်နေ့စား

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် နေ့စား၊ ကျဘမ်းအလုပ်ဖြင့် အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုကြသော သူများသည် ကောက်စိုက်၊ ပျိုးနတ်၊ ကောင်ရိတ်၊ မြေပဲနုတ်၊ ပေါင်းရှင်းစသော အလုပ်များကို စားဝတ်နေရေးအတွက် လုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ ဇွန်လတွင် လယ်ကန်သင်းရိုးများကို ပြုပြင်ခြင်း၊ လယ်ထွန်ခြင်း၊ စာရင်းငှားလုပ်ကိုင်ခြင်းများကိုပြုလုပ်ကြပါသည်။

ကျန်းမာရေး

ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလများတွင် နှာစေး၊ ချောင်းဆိုးများ ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပြီး မတ်လ၊ မေလတွင် ရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါများ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ မိုးဦးကျကာလ ဇွန်လ၊ ဇူလိုင်လတွင် တုတ်ကွေးရောဂါများ ဖြစ်ပေါ်တတ်ပါသည်။ ဩဂုတ်လနှင့် စက်တင်ဘာ လတွင် ရေကြီးမှုများကြောင့် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါများကိုလည်း ခံစားနေရပါသည်။ မိုးကုန်ခါနီး ဆောင်းဦးအကူးကာလတွင် တုတ်ကွေးရောဂါကိုတစ်ခါပြန်လည် ခံစားခဲ့ရပါသည်။

စိုက်ပျိုးရေးရရှိမှု

စိုက်ပျိုးရေးရရှိမှု အခြေအနေသည် ဇန်နဝါရီလနှင့် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် မိုးအနည်းငယ်သာ ကျန်ပြီး မတ်၊ ဧပြီ၊ မေလများတွင် စိုက်ပျိုးရေး လုံးဝခမ်းခြောက်သွားပါသည်။ ဇွန်လတွင် မိုးအနည်းငယ် ရွာသွန်းပြီး ဇူလိုင်လနှင့်ဩဂုတ်လများတွင် မိုးရွာသွန်းမှု အများဆုံးသော လများဖြစ်သည်။ စက်တင်ဘာလနှင့် ဒီဇင်ဘာလများတွင် စိုက်ပျိုးရေး အနည်းငယ်သာရရှိပါသည်။

ပွဲတော်ရက်များ

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် ကျင်းပလျက်ရှိသော ပွဲတော်များမှာ ဇန်နဝါရီလ (၁) ရက်နေ့တွင် နှစ်သစ်ကူးပွဲတော်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ (၁၁) ရက်နေ့တွင် မယ်တော်ပွဲ၊ မတ်လ (၃) ရက်နေ့တွင် တမန်တော်ပွဲတော်၊ ဧပြီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ပါစတာပွဲ (ခရစ်ယာန်ဝါထွက်ပွဲတော်)၊ ဇွန်လ (၁၃) ရက်နေ့တွင် စိန့်အန်တိုနီပွဲ၊ ဇူလိုင်လ (၂၆) ရက်နေ့တွင် မိဘကန်တော့ပွဲ၊ ဩဂုတ်လ (၁၅) ရက်နေ့တွင် မယ်တော်ကောင်းကင်တက်ပွဲ၊ စက်တင်ဘာလ (၈) ရက်နေ့တွင် ကျန်းမာခြင်း မယ်တော်ပွဲ၊ နိုဝင်ဘာလတွင် သင်္ချိုင်းကုန်းမီးထွန်းပွဲ၊ ဒီဇင်ဘာလ (၂၅) ရက်နေ့တွင် ခရစ္စမတ်ပွဲတော် နေ့တို့ဖြစ်ပါသည်။

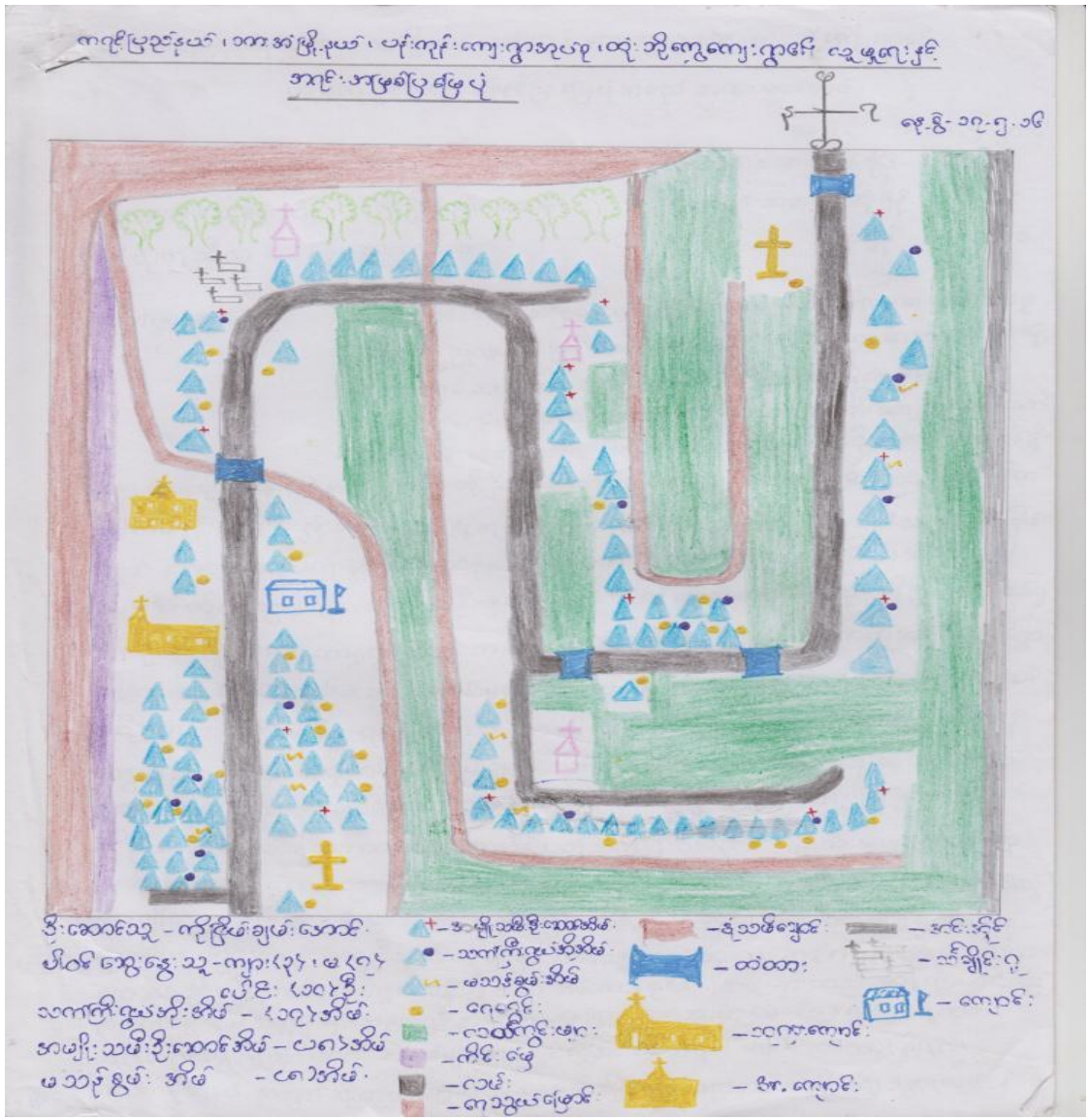
မွေးမြူရေး

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ၊ နွားများကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင် မွေးမြူကြပါသည်။ အချို့မှာ ဥစားကြက်နှင့် ဥစားဘဲများကို မွေးမြူကြပါသည်။ ဥစားဘဲများကို အောက်တိုဘာလတွင် စတင်မွေးမြူကြပြီး မတ်လတွင် ဥစားဘဲများကို ပြန်လည်ရောင်းချကြပါသည်။ ဧပြီလတွင် ကြက်နာ၊ ဝက်တုတ်ကွေးစသော ရောဂါများ ကျရောက်ပြီး မေလတွင် ဥစားကြက်များ အနာရောဂါကျရောက်ပြီး ဇွန်လတွင် ဘဲများ ရောဂါကျရောက်ပါသည်။ ဇွန်နှင့်ဇူလိုင်လများတွင် ဥစားကြက်များကို စတင်မွေးမြူကြပါသည်။

ဝင်ငွေထွက်ငွေ

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် မတ်လနှင့်ဧပြီလတွင် လယ်၊ ကိုင်းလုပ်ငန်းများမှ ရရှိသော စပါး၊ မြေပဲ များကို ရောင်းချခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေရရှိမှုများပါသည်။ ကျန်သောလများတွင် အလုပ်အကိုင် နည်းပါးခြင်းကြောင့် ဝင်ငွေရရှိမှုနည်းပါးပါသည်။ မေလတွင် အလွန်ပူပြင်းသော လဖြစ်၍ ကလေးသူငယ်များ ကျန်းမာရေးထိခိုက်ခြင်း၊ သောက်သုံးရေ ရှားပါးခြင်းကြောင့် ကားများ၊ ထော်လာဂျီများဖြင့် သောက်သုံးရေများကို သယ်ယူရသဖြင့် ထွက်ငွေများသောလဖြစ်ပါသည်။

၃.၃ အရင်းအမြစ်ပြု/ဘေးအန္တရာယ်ပြု/ထိခိုက်လွယ်မှုပြမြေပုံ (မြေပုံ၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ထုံးဘိုကျေးရွာသည် ယခင်က ကျေးရွာပတ်ပတ်လည်တွင် သစ်ပင်ကြီးများ၊ သစ်တောများ ထူထပ်စွာပေါက်ရောက်လျက်ရှိသည်။ ရွာတန်းရှည်ဖြစ်ပြီး (S) ပုံသဏ္ဍာန်ကျေးနေပါသည်။ အိမ်များကို မိမိတို့လယ်ထဲတွင် ဆောက်လုပ်နေထိုင်ကြပြီး လယ်ယာလုပ်ငန်းကို အဓိကလုပ်ကိုင်ကြပါသည်။ လေပြင်းမုန်တိုင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ မိုးကြိုးပစ်ခြင်း၊ သစ်ခွဲခြင်း၊ ထင်းများခုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းများကြောင့် သစ်ပင်ကြီးများနှင့် သစ်တောပြုန်းတီးပြီး ရှားပါးသွားခဲ့ပါသည်။ သစ်ပင်ကြီးများ၊ သစ်တောများမရှိခြင်းကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို ယခင်ကထက် ဆိုးရွားစွာခံစားနေရပါသည်။ ကျေးရွာ၏အရှေ့ဘက်နှင့်တောင်ဘက်တို့တွင် ရေတွင်း (၁၆) တွင်း ရှိသော်လည်း ရေရှားပါးခြင်းအခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ယခုနှစ်တွင်

အပူချိန်လွန်ကဲမှုကြောင့် သောက်သုံးရေပို၍အခက်အခဲရှိပါသည်။ ရွာ၏အနောက်ဘက်တွင် ရေတွင်း (၂၀) တွင်းရှိပြီး ရေလုံလောက်မှုရှိပါသည်။ ကျေးရွာရှိ ရေမလုံလောက်သော နေရာများအတွက် သုံးရေကို ဒုံသမိချောင်းတွင်လည်းကောင်း၊ သောက်ရေကို ရွာ၏ အနောက်ဘက်ရှိ ရေတွင်းများတွင်လည်းကောင်း၊ ရေအလှူရှင်များထံတွင်လည်းကောင်း ရရှိ ကြပါသည်။ မိုးရာသီတွင် ရေလွှမ်းမိုးခြင်းကို နှစ်စဉ်လိုလိုခံစားနေရပြီး စားဝတ်နေရေး၊ သွားလာရေး၊ ပညာရေး၊ ကျန်းမာရေး၊ လူမှုရေးစသော အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင် ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ကျရောက်မည်ဆိုပါက ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများမရှိခြင်း၊ အသိပညာ၊ ဗဟုသုတများမရှိခြင်းတို့ကြောင့် အခက်အခဲများစွာ ရှိနေပါသည်။ တစ်ရွာလုံးခိုလှုံနိုင်မည့် မိုးဒဏ်၊ လေဒဏ်ခံအဆောက်အဦများမရှိပါ။ သက်ကြီး ရွယ်အို၊ မသန်စွမ်း၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်၊ အမျိုးသမီးဦးဆောင်အိမ်များသည် ရွာ၏အနိမ့်ပိုင်းတွင် တည်ရှိပြီး ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ပိုမို၍ထိခိုက်လွယ်သောသူများဖြစ်သည်။ အဓိက လက်လှမ်းမမှီသောအုပ်စုများမှာ ထရုံကာ၊ အင်ဖက်မိုး၊ ဝါးအိမ်၊ တဲအိမ်ဖြင့်နေထိုင်သော အိမ်ထောင်စုများဖြစ်ပြီး ရေလုပ်ငန်း၊ နေ့စားလုပ်ငန်းများဖြင့် အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ပြုသူများဖြစ်သည်။

၃.၄ အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလုပ်ငန်းများဆန်းစစ်ခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်ဆိုင်ရာများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း ဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုများကဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ချိန်နှင့်ဖိစီးမှုများရှိနေချိန်ဘယ်လိုပြုမူနိုင်သလဲ၊ ဘယ်လိုကူညီနိုင်သလဲ?	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းများအပေါ်ဘေးအန္တရာယ်များဘယ်လိုကျရောက်နိုင်သလဲ	ဘယ်လိုအချိန်ဘေးအန္တရာယ်တွေဖြစ်နိုင်သလဲ? ပိုင်ဆိုင်မှုများပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများကိုဘယ်လိုကာကွယ်နိုင်မလဲ?	ရပ်ရွာအတွင်းရွေးချယ်နိုင်သည့်အခွင့်အရေးရှိနိုင်သလား? (တစ်ခြား) အသက်မွေးဝမ်းကြောင်းလိုက်လျောညီထွေမှုရှိသောအသက်မွေးဝမ်းကြောင်း
စပါး၊ ဆန်	ရပ်ရွာအတွင်းဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင်လုံလောက်သောအစားအစာဖူလုံမှုကိုထုတ်လုပ်နိုင်ပါသည်။	ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ပိုးကျခြင်း၊ စပါးများအားခရုကိုက်ဖြတ်ခြင်း၊ စိုက်ပျိုးရန်အတွက်ရေရှားပါးခြင်း၊ သစ်သီးဝလံများပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း၊	ခရုတွေကိုကောက်ယူပြီးနုနီအိတ်တွင်ထည့်ပြီးအသေဖျက်စီးတယ်	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းရှိသောမျိုးစေ့လိုအပ်ခြင်း
အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်တစ်နိုင်တစ်ပိုင်ကြက်၊ ဝက်၊ ဆိတ်၊ ဘဲ၊ နွားစသည်များမွေးမြူခြင်း	မိသားစုအတွက်စားဝတ်နေရေးဖူလုံနိုင်ရန်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာချိန်တွင်ရောင်းချပြီးရရှိလာသောငွေဖြင့်ဖြေရှင်းရပါသည်။ (အနည်းငယ်)	ရေကြီးမှုကြောင့်အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များသေကြေပျက်စီးခြင်း၊ ရေဆင်းသွားသည့်အချိန်တွင်လည်းဝမ်းပျက်ဝမ်းလျော့ဖြစ်၍ဆုံးရှုံးမှုရှိ၊ တိရစ္ဆာန်များအနာရောဂါကျ၍လည်းပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများရှိခြင်း	မိုးတွင်းတွင်ရေကြီးပြီးရေကျတဲ့အချိန်နေရာသီတွင်ယခုလိုပုံပြင်းတဲ့လတွေမှာအနာရောဂါများကျရောက်တတ်သည်။ ရေမကြီးခင်ကြိုပြီးရောင်းလိုက်ခြင်းစင်များဖြင့်ထိုး၍ထားခြင်း	-
လှည်းဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီး	လှည်းများဖြင့်စပါးများသယ်ယူခြင်း၊ ဆိုင်ကယ်သုံးဘီးများသည်ပစ္စည်းများသယ်ဆောင်ခြင်း၊ ကျန်းမာရေးနှင့်ပတ်သက်သော	ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်ခြင်းကြောင့်လမ်းများပျက်စီးသွားသဖြင့်သယ်ယူပို့ဆောင်မှုများအပေါ်ဆိုးကျိုးများသက်ရောက်နိုင်	လုံခြုံသောနေရာများသို့အချိန်မှီပစ္စည်းများရွှေ့ပြောင်းရာတွင်ကူညီပေးနိုင်	

	ရောဂါများဖြစ်ပွားလာပါကဆေးပေးခန်းများသို့ပို့ဆောင်ပေးခြင်းနှင့်အခြားဝန်ဆောင်မှုများကိုလည်းပြုလုပ်နိုင်သည်။			
ရေလုပ်ငန်း (လေ့)	ရေကြီးတဲ့အချိန်သွားလာရာတွင်လေ့ဖြင့်လွယ်ကူစွာသွားလာနိုင်အောင်ပေါ်ပြဲဖန်ဆောင်မှုများအချိန်တွင်သွားလာလို့ရနိုင်ပါးဖမ်းဖားရှာလုပ်ငန်းများအတွက်အနည်းငယ်အထောက်အကူပြုနိုင်	ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်လှိုင်းကြီးချိန်တွင်လေ့များနှစ်ပြဲမပြဲပျက်စီးခြင်း၊ပျောက်ဆုံးသွားခြင်း	မိုးတွင်းရေကြီးတဲ့အချိန်၊မုန်တိုင်းတိုက်ခတ်သည့်အခါ၊လေပြင်းတိုက်ခတ်သည့်အချိန်သယ်ယူပို့ဆောင်ခြင်း	
မြေပဲ	ရေကြီးတဲ့အချိန်တွင်မိသားစုစားသုံးရန်အထောက်အကူပြုခြင်း၊မြေပဲဖတ်များကိုတိရစ္ဆာန်အစာအဖြစ်လည်းအသုံးပြုနိုင်ခြင်း	မိုးများရွာလျှင်မြေများပျက်စီး၍မြေပဲပင်မသန်ခြင်း၊အပွင့်ကြွေပျက်စီးထွက်နှုန်းနည်းပါးခြင်း	နီဝင်ဘာလတွင်စိုက်ပျိုးသည်	စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာပဟုသုတလိုအပ်ပါသည်
တစ်နိုင်တစ်ပိုင်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းများ (ဘူးသီး၊ပဲတောက်ရှည်၊ချဉ်ပေါင်း၊ရုံးပတီသီး)	မိသားစုစားသုံးရန်အထောက်အကူပြုခြင်း	ရေကြီးခြင်းကြောင့်အပင်များနစ်မြုပ်ပျက်စီးခြင်း	မိုးဦးစအချိန်နှင့်မိုးနှောင်းအချိန်တွင်စိုက်ပျိုးခြင်း	ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသောသီးနှံများစိုက်ပျိုးရန်လိုအပ်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏အဓိကအသက်မွေးဝမ်းကြောင်းဆိုင်ရာပိုင်ဆိုင်မှုများမှာ ဆန်၊ စပါး၊ မြေပဲ၊ ခြံစိုက်သီးနှံများဖြစ်သော ဘူးသီး၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ ရုံးပတီသီး၊ ချဉ်ပေါင်းစသည့် အပင်များကို စိုက်ပျိုးကြပါသည်။ လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီး၊ လှေများရှိကြပြီး ကြက်၊ ဝက်၊ ဘဲ၊ ဆိတ်၊ နွားများကို တစ်ပိုင်တစ်နိုင်မွေးမြူကြပါသည်။

ဆန်စပါးသည်ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်သောအချိန်တွင် လုံလောက်သောအစားအစာကို ရရှိစေပါသည်။ စပါးစိုက်ပျိုးသောအချိန်တွင် ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ပိုးကျခြင်း၊ ခရုကိုက်ခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်း များကြုံတွေ့ရပြီး စပါးအထွက်နှုန်းလျော့နည်းခြင်း စသည့်အခက်အခဲများနှင့် ရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံတော့နေရပါသည်။

မြေပဲကို အိမ်ခြေ (၂၀) ကျော်ခန့်ကလုပ်ကိုင်ကြပြီး ရေကြီးချိန်တွင် မြေပဲဆီများကို အလွယ်တကူစားသုံးနိုင်ပါသည်။ မြေပဲဖတ်များကို နွား၊ ဝက်များကို ကျွေးကြပြီး မြေပဲပွင့်သော အချိန်တွင် မိုးများခြင်းကြောင့် အပွင့်ကြွေခြင်း၊ မြေကျပ်မှုကြောင့် ဥအနည်းငယ်သာထွက်သည်။ နီဝင်ဘာလ မိုးများသောကာလတွင် ဖြစ်ပေါ်တတ်သောဘေးအန္တရာယ်များကို ရွာသူ၊ ရွာသားများကြိုတင်ကာကွယ် နိုင်မှု မရှိသေးပါ။

တစ်ပိုင်တစ်နိုင် အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များသည် ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်တွင် စားဝတ်နေရေးအတွက် အနည်းငယ်အထောက်အကူပြုပြီး ရေကြီးမှုကြောင့် အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ အနည်းငယ် အနာရောဂါ ကျရောက်ပြီး သေကြေပျက်စီးမှုများရှိပါသည်။

ခြံစိုက်သီးနှံပင်များသည် မိုးဦးစနှင့် မိုးနှောင်းကာလများတွင် ဘူးသီး၊ ပဲတောင့်ရှည်၊ ရုံးပတီသီး၊ ချဉ်ပေါင်စသော ဟင်းသီးဟင်းရွက်များကို စိုက်ပျိုးစားသောက်ကြပါသည်။ ရေကြီးချိန်တွင် သီးနှံပင်များ ရေနစ်ပျက်စီးပြီးရေကျသွားသောအချိန်တွင် စိုက်ပျိုး၊ စားသောက်ရန် အခက်အခဲများရှိပါသည်။

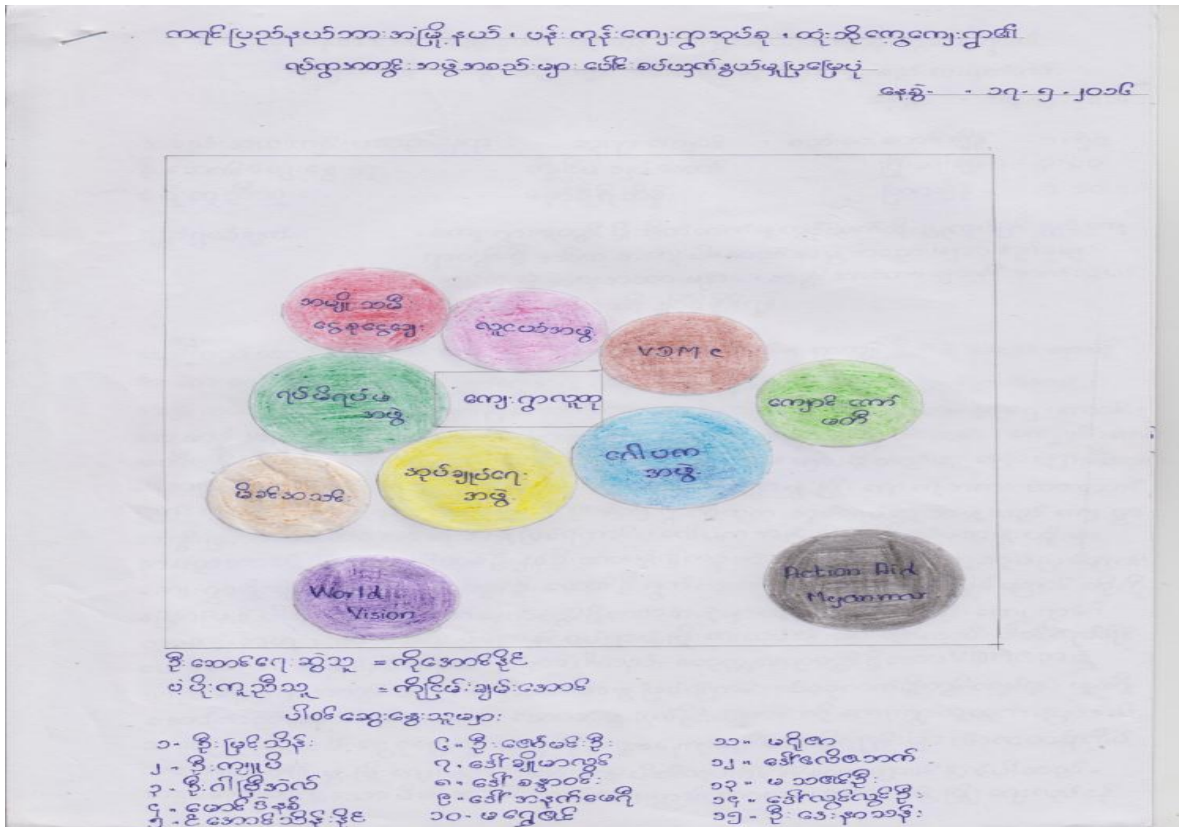
ပိုင်ဆိုင်မှုပစ္စည်းများဖြစ်သော လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးများသည် ပစ္စည်းများ သယ်ယူပို့ဆောင်ရာတွင် လည်းကောင်း၊ ကျန်းမာရေးအခက်အခဲကြောင့် ဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများသို့ သွားရာတွင်လည်းကောင်း၊ ကျောင်းသူ၊ ကျောင်းသားများကျောင်းသွားရာတွင်လည်းကောင်း အသုံးပြုနိုင်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ချိန်တွင် ရေကြီးခြင်း၊ လှိုင်းကြီးခြင်းများကြောင့် လမ်းများပျက်စီးပြီး ဆိုင်ကယ်များ၊ သုံးဘီး၊ လှည်းများ သွားလာ၍မရပါ။

ထုံးဘိုကွေကျေးရွာတွင် ရေလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သော အိမ်ထောင်စု (၅၀) ခန့်ရှိပြီး လှေများကို ပိုင်ဆိုင်ကြပါသည်။ ငါးရှာခြင်းကြောင့် ဝမ်းစာအနည်းငယ် အထောက်အကူဖြစ်ပြီး ရေကြီးချိန်တွင် သွားလာရေး၊ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေး၊ ဘုရားကျောင်း တက်ခြင်းနှင့် အရေးပေါ် အခြေအနေတွင် အလွယ်တကူ သွားလာနိုင်ပါသည်။ လေပြင်းမုန်တိုင်း ကျရောက်ချိန် ရေကြီးပြီးလှိုင်းထန်သောအချိန်တွင် လှေများ နှစ်မြှုပ်ခြင်း၊ မျောပါသွားခြင်း စသော အခက်အခဲများလည်း ကြုံတွေ့နေရပါသည်။

- ၁။ စိုက်ပျိုးရေးလုံလောက်မှုမရှိခြင်းကြောင့် စပါးအထွက်နှုန်းလျော့နည်းခြင်း၊ ပျက်စီးဆုံးရှုံးခြင်း
- ၂။ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ ပိုးကျခြင်း၊ ခရုကိုက်ခြင်းကြောင့် စပါးများပျက်စီးခြင်း
- ၃။ မိုးများမှုကြောင့် မြေပဲအပွင့်ကြွေခြင်း၊ မြေကျပ်မှုကြောင့် ဥအထွက်နည်းခြင်း
- ၄။ ရေကြီးမှုနှင့်အနာရောဂါကျရောက်မှု အိမ်မွေးတိရိစ္ဆာန်များ သေကြေပျက်စီးခြင်း
- ၅။ ရေလွှမ်းမိုးမှုကြောင့် ကောက်ပဲသီးနှံများပျက်စီးခြင်း၊ ပြန်လည်စိုက်ပျိုးရန်နှင့် စားသုံးနိုင်ရန် အခက်အခဲ များရှိနေခြင်း။
- ၆။ ရေကြီးပြီး လမ်းများပျက်စီးခြင်းကြောင့် လှည်း၊ ဆိုင်ကယ်၊ သုံးဘီးများသွားလာမရခြင်း
- ၇။ ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခြင်း၊ လှိုင်းထန်ခြင်းကြောင့် လှေများနှစ်မြှုပ်ပျက်စီးခြင်း

၃.၅ ရပ်ရွာအတွင်း အဖွဲ့အစည်းများ ပေါင်းစပ်ယှက်နွယ်မှုပြမြေပုံ

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကျေးရွာတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့၊ လူငယ်အဖွဲ့၊ မိခင်အသင်း၊ အမျိုးသမီးငွေစုငွေချေးအဖွဲ့၊ ကျောင်းကော်မတီ၊ VDMC အဖွဲ့၊ World Vision၊ အက်ရှင်အေဒ်အဖွဲ့များ ဖြစ်ကြပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိအဖွဲ့များတွင် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဂေါပကအဖွဲ့၊ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့တို့သည် ကျေးရွာ၏ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ ဘုရားကျောင်း ကိစ္စများတွင်လည်း ဦးဆောင်ဦးရွက် လုပ်နေရသော အဖွဲ့များဖြစ်ပါသည်။ လူငယ်အဖွဲ့မှာ ကျေးရွာရှိ သာရေး၊ နာရေး၊ ဘာသာရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းမှန်သမျှတွင် တစ်ထောင့်တစ်နေရာမှ ပါဝင်လုပ်ကိုင်ပေးနေသော အဖွဲ့ဖြစ်ပါသည်။ မိခင်အသင်းနှင့် အမျိုးသမီး ငွေစုငွေချေးအဖွဲ့တို့သည်လည်း ကျေးရွာ လမ်းပြုပြင်ခြင်း၊ ဘုရားကျောင်းပြုပြင်ခြင်းတို့တွင် ငွေအားဖြစ်စေ၊ လူအားဖြစ်စေ ကူညီထောက်ပံ့ လုပ်ကိုင်ပေးပြီး အမျိုးသမီးငွေစုငွေချေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွင်း ကျန်းမာရေး အခက်အခဲ ဖြစ်လာလျှင် ငွေချေး ထောက်ပံ့ပေးခြင်း၊ ပံ့ပိုးပေးခြင်းများရှိပါသည်။ ပြင်ပအဖွဲ့များဖြစ်သော World Vision အဖွဲ့မှ စာသင်ကျောင်းပြုပြင်ပေးခြင်း၊ ကျောင်းသား/သူများကို အဟာရတိုက်ကျွေးခြင်း၊ အဝတ်အစားများ၊ စာရေးကိရိယာများ ထောက်ပံ့ပေးခြင်းများရှိပါသည်။ အက်ရှင်အေဒ်အဖွဲ့မှ ကျေးရွာ၏ အဓိကဖွံ့ဖြိုးရေး လုပ်ငန်းများအား လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်

နေပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်း ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာဖွံ့ဖြိုးရေးသာမက လူများ၏ စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ ပြောင်းလဲလာအောင် ပြုလုပ်ပေးနေပါသည်။ ကျောင်းကော်မတီသည် ကျောင်း၏ လိုအပ်ချက်များကို ကျေးရွာလူထုနှင့်အတူ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်း၍ လုပ်ဆောင်ပေးခြင်းများ ရှိပါသည်။ ကျေးရွာလူထုအတွင်း သဘောထားကွဲလွဲမှုများ တစ်ခါတစ်ရံရှိပါသည်။ ဦးဆောင်ဦးရွက် လုပ်ဆောင်သူများအနေဖြင့် ပွင့်လင်းမြင်သာမှုအပိုင်းတွင် အားနည်းချက်ရှိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ပြောဆိုပိုင်ခွင့် ရှိသူများမှ ပြန်လည်ညှိနှိုင်းရင်းလင်းပေးမှုတို့ကြောင့် သင့်မြတ်မှုများ ရရှိပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ရန်အတွက် ချိတ်ဆက်လုပ်ကိုင်ရန် သတ်မှတ်ထားသည့် ကော်မတီမရှိပါ။ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဖွံ့ဖြိုးရေးတာဝန်ရှိသူများကသာ အဓိကဆောင်ရွက်ပေးနေသည်ကို တွေ့ရှိရပါသည်။

အဖွဲ့များ၏ အဓိကဆက်သွယ်ရမည့် သူများမှာ

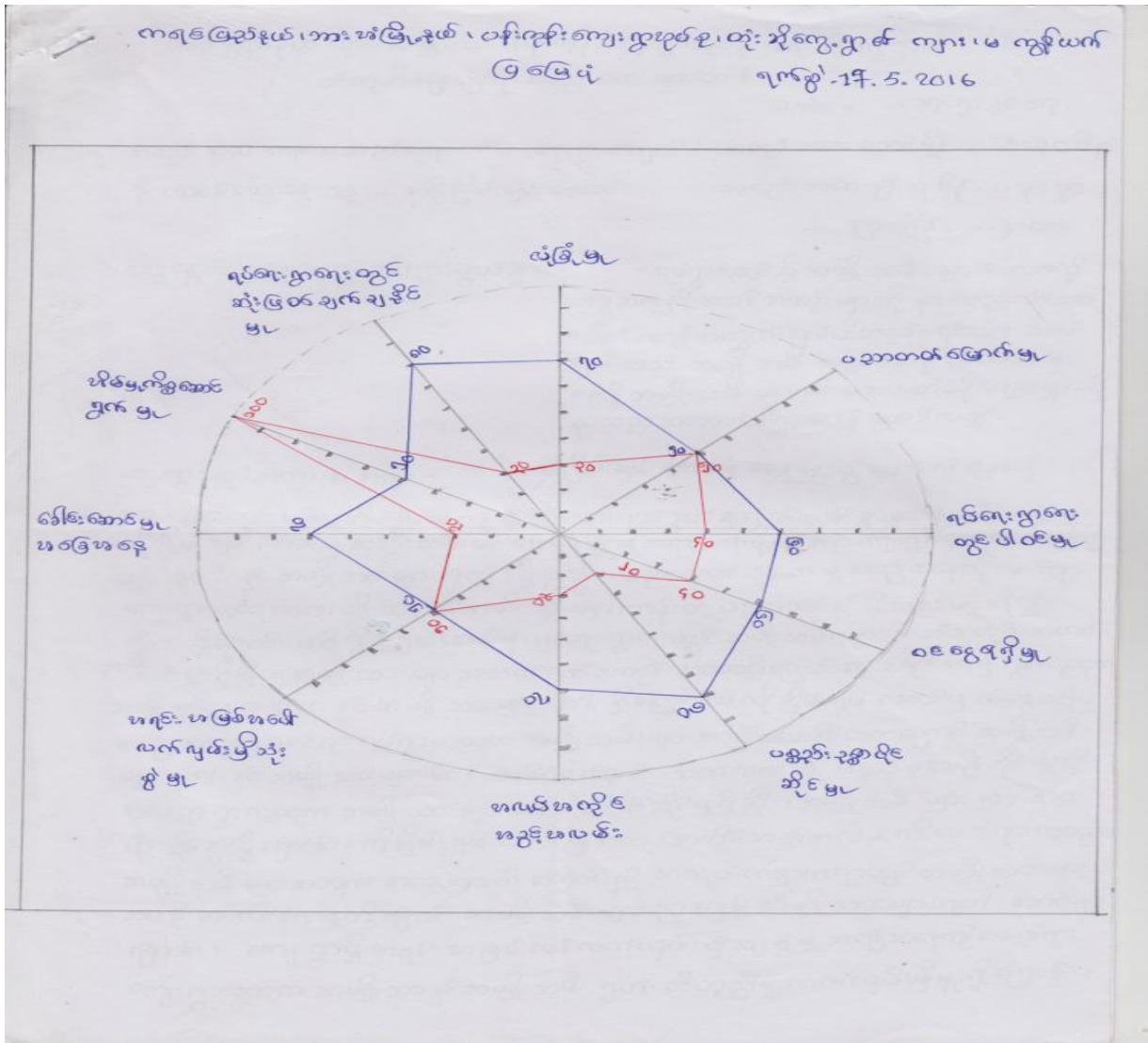
- ၁။ ဦးဇော်မင်းဦး (အုပ်ချုပ်ရေး၊ VDMC)
- ၂။ ဦးရာစူး (ဂေါပက၊ ရပ်မိရပ်ဖ)
- ၃။ Sr. ဘလော်ရာ (မိခင်အသင်း)
- ၄။ မလွင်လွင်ဦး (WSHG)
- ၅။ ဦးဇော်ယ (ကျောင်းကော်မတီ)
- ၆။ မောင်စိုးစိုး (လူငယ်အဖွဲ့)
- ၇။ ကိုငြိမ်းချမ်းအောင် (အက်ရှင်အေဒ်)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများဆိုင်ရာ ဆန်းစစ်ခြင်း (Stakeholders analysis)

ပါဝင်ပတ်သက်သူများ	အဓိကတာဝန်များ
ရပ်ရွာအတွင်းအဖွဲ့အစည်း	
ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့	ကျေးရွာအတွင်းရှိ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ၊ စည်းကမ်းထိန်းသိမ်းရေးကိစ္စများ၊ ဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး ကိစ္စများအတွက် မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများနှင့် တိုက်ရိုက် ချိတ်ဆက်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
ရပ်မိရပ်ဖများ	ကျေးရွာရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့သည် အုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်၍ ကျေးရွာ၏ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးနှင့် သာရေး၊ နာရေး၊ စည်ပင်သာယာရေးကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
လူငယ်အဖွဲ့	လူငယ်အဖွဲ့သည် ရပ်ရွာအတွင်း မင်္ဂလာပွဲများ၊ ရှင်ပြုပွဲများ၊ ဘုရားပွဲတော်များစသည့် ရာသီအလိုက်ကျင်းပသောပွဲတော်များတွင်နှင့် သာရေး၊ နာရေး၊ လူမှုရေးစသည့် အခန်းကဏ္ဍများတွင် စုပေါင်း လုပ်ဆောင်ပေးနေကြပြီး ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကိုလဲ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရန် (လူငယ်အဖွဲ့ကို ရပ်ရွာ ရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ များက ထိန်းညှိကွပ်ကဲ၍ ရပ်ရွာစည်ပင်ရေးကိစ္စများကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် ကြပါသည်။)

မိခင်အဖွဲ့	
ကျေးရွာသဘာဝဘေးအန္တရာယ်လျော့ပါးရေးကော်မတီ	
အမျိုးသမီး ကိုယ်ထူကိုယ်ထအဖွဲ့	
နာရေးကူညီမှုအဖွဲ့	ရပ်ရွာအတွင်းနာရေးကိစ္စပေါ်ပေါက်လာပါက အသုဘအခမ်းအနားနှင့် သင်္ဂြိုဟ်ရေး ကိစ္စရပ်များကို ရပ်ရွာရပ်မိရပ်ဖအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း၍ လုပ်ဆောင်ကူညီနိုင်ရန်။
ကျောင်းကော်မတီအဖွဲ့	ကျေးရွာ စာသင်ကျောင်းဖွံ့ဖြိုးရန်အတွက် ကျောင်းအုပ်ဆရာမနှင့် ပူးပေါင်း၍ ကျောင်းသန့်ရှင်းရေး၊ ကလေးကစားကွင်း စသည့်လုပ်ငန်းများ အားကျေးရွာလူထုနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်
ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့	ကလေးသူငယ်ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့သည် ကျေးရွာအတွင်းရှိ အသက် ၃ နှစ်မှ ၅ နှစ်အတွင်း ကလေးများအား မူကြိုပညာသင်ကြားနိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းထားသော အဖွဲ့ဖြစ်သည်။
ဂေါပကအဖွဲ့	ဘာသာရေးဆိုင်ရာ အဆောက်အဦများ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန်နှင့် ကျေးရွာအတွင်း ရန်ပုံငွေရှာဖွေ၍ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင်တို့နှင့် ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရန်
ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ	
မြို့နယ်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာနနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများ	ကျေးရွာတွင်တရားဥပဒေစိုးမိုးရေး၊အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များပေါ်ပေါက်လာပါကလမ်းညွှန်ချက်ပေး၍ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ရန်။
အက်ရှင်အေဒ်(မြန်မာ)	ရာသီဥတုဆိုးရွားလာမှုနှင့်ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်လာမှုအပေါ် ခံနိုင်ရည်စွမ်းတည်ဆောက်ခြင်းနှင့်လိုက်လျောညီထွေနေထိုင်ခြင်း (BRACED) စီမံချက်ကို ကျေးရွာအတွင်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ပြီးဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတိုးမြှင့်နိုင်ရန်။
World Vision အဖွဲ့	ကလေးသူငယ် အခွင့်အရေး၊ အဟာရတိုက်ကျွေးခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကျောင်းသုံးစာရေးကိရိယာများ ထောက်ပံ့ပေးနိုင်ရန်နှင့် ကလေးသူငယ်များ ၎င်းတို့လိုအပ်ချက်များကို ကိုယ်တိုင်ဖော်ထုတ်တတ်လာစေရန်။

၃.၆ ကျား၊ မ ရေးရာ ကွန်ယက်ပြ မြေပုံ ဆန်းစစ်ခြင်း

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

အကြောင်းအရာ	အမျိုးသားရမှတ်	အမျိုးသမီးရမှတ်
အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်း	၇	၃
ခေါင်းဆောင်မှုအခြေအနေ	၇	၃
ပင်ငွေရှာဖွေနိုင်မှု	၆	၄
အိမ်မှုကိစ္စအပေါ်ဆောင်ရွက်မှု	၅	၁၀
ပစ္စည်းဥစ္စာပိုင်ဆိုင်မှု	၈	၂
လုံခြုံမှု	၇	၃
ပညာရေးတက်မြောက်မှု	၅	၅

ရပ်ရေးရွာရေးအတွက်ဆုံးဖြတ်ချက်ချနိုင်မှု	၈	၃
အရင်းအမြစ်အပေါ်လက်လှမ်းမီသုံးစွဲနိုင်မှု	၅	၅
ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု	၆	၄

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကျွန်းကျေးရွာရှိအိမ်ထောင်စုတွင် အမျိုးသားများကသာ အဓိကဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ပါသည်။ အမျိုးသားများက အမျိုးသမီးများ အနေဖြင့် ဦးဆောင်နိုင်သော အရည်အချင်းမရှိ၊ ဦးဆောင်မှုမလုပ်နိုင်၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး လုပ်ငန်းများ မလုပ်နိုင်ဟု စသည်ဖြင့် ထင်မြင်ယူဆထားသောကြောင့် အမျိုးသမီးများက မိမိကိုယ်ကို ယုံကြည်မှုမရှိခြင်း၊ ကြောက်တတ်သောစိတ်များ ရှိနေခြင်းတို့ကြောင့် ကွာဟချက်များ ရှိနေခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ ပညာတတ်မြောက်မှုနှင့် အရင်းအမြစ်ပေါ် လက်လှမ်းမီ သုံးစွဲမှုတို့တွင် အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးညီမျှနေပါသည်။ အကြောင်းရင်းမှာ ပညာရေးတွင် အမျိုးသမီးများသည် မိဘများ၏ ဦးစားပေးခံရခြင်း၊ ဘွဲ့ရဦးရေသည်လည်း အချိုးညီမျှခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များ အပေါ်တွင်လည်း ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ခြင်း တို့ကြောင့်ဖြစ်ပါသည်။ ပစ္စည်းဥစ္စာများ စီမံခန့်ခွဲတာကို အမျိုးသားများက အဓိကဆောင်ရွက်ကြပြီး ယောက်ျားနှင့် မိန်းမကွဲကွာသွားပါက ကလေးမရှိလျှင် တန်းတူပိုင်ဆိုင်ခွင့်ရှိပါသည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းနှင့် ဝင်ငွေရရှိမှု တို့တွင် အမျိုးသားများထက် နည်းပါးပါသည်။ အကြောင်းမှာ အိမ်မှုကိစ္စများပေါ် အဓိက လုပ်ကိုင်နေရသောကြောင့် အလုပ်လုပ်ရာတွင် နည်းပါးရခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရပ်ရေးရွာရေးပါဝင်မှုနှင့် ခေါင်းဆောင်မှုတို့တွင် အမျိုးသားများသာနေရာယူ လုပ်ကိုင်နေသောကြောင့် အမျိုးသမီးများ ပါဝင်မှုနည်းပါးပါသည်။ အမျိုးသမီးများအနေဖြင့် ပြင်ပသို့ ခရီးထွက်ပါက လုံခြုံမှုနည်းခြင်း၊ အန္တရာယ်ရှိခြင်းတို့ကို ကြုံတွေ့နိုင်သည်ဟု ထင်မြင်နေပါသည်။ အမျိုးသမီးများ လူတောမတိုးခြင်း၊ ကြောက်စိတ်ရှိနေခြင်းကြောင့် အနာဂတ်တွင်လည်း ထိခိုက်လွယ်နေနိုင်ပါသည်။ ကျေးရွာအတွင်းရှိ အမျိုးသမီးများအား ပါဝင်ခွင့်များစွာ ပေးရန်နှင့် ရပ်ရေးရွာရေး ကိစ္စရပ်များတွင်လည်း လုပ်ကိုင်ခွင့်များ ပေးရန်တို့ဖြစ်ပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ရှေးရိုးစွဲအယူအဆ၊ ထုံးတမ်းစေလေ့များ ယခုအချိန်ထိရှိနေပါသည်။ အမျိုးသမီးများအား လူတောမတိုးခြင်း၊ အပြင်သို့အလုပ်ထွက်လုပ်ပါက မလုံခြုံခြင်းနှင့် မိန်းမများကအိမ်တွင် အိမ်မှုကိစ္စများသာ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု ထင်မြင် နေပါသည်။

၃.၇ စွမ်းဆောင်ရည်ကို ခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်းနှင့် သတင်းအချက်အလက်နှင့် အသိပညာပေးမှုများ စွမ်းဆောင်ရည်ကိုခွဲခြားသုံးသပ်ခြင်း

ထုံးဘိုကျွန်းကျေးရွာ၏ ရပ်ရွာလူထုများသည် နှစ်စဉ်ရေကြီးမှုဒဏ်ကို ခံစားနေရပြီး ယခုနှစ် မတ်၊ ဧပြီ၊ မေလများတွင် အပူချိန်လွန်ကဲမှုကြောင့် ရေခမ်းခြောက်ပြီး သောက်သုံးရေများ ခက်ခဲသွားပါသည်။ ဇွန်၊ ဇူလိုင်လများတွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် လမ်း၊ တံတားများပျက်စီးပြီး ကျေးရွာအတွင်းရှိ ရပ်ရွာလူထုနှင့် ရပ်မိရပ်ဖများမှ ပြန်လည်ပြုပြင်ခဲ့ရသည်။ ရွာသူ/သားများသည်

ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုကြောင့် ရေကြီးခြင်းနှင့် ကြုံတွေ့လာပါက မျိုးစေ့ပြောင်းစိုက်ခြင်း၊ အိမ်မွေး တိရိစ္ဆာန်များအတွက် ခြေတံရှည်အဆောက်အအုံ(ခြံ)များ ဆောက်ထားခြင်း၊ ထင်းများ သိုလှောင်ထားခြင်းများ ရှိပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် အရင်ကာလများထက် အပူချိန် မြင့်တက်လာခြင်း၊ မိုးရာသီကာလတွင်လည်း မိုးရွာရမည်းအချိန်တွင် မရွာခြင်း၊ မိုးရွာသည့် အချိန်တွင် အလွန်အမင်းရွာသွန်းပြီး ရေကြီးရေလျှံဖြစ်ခြင်း၊ ဆောင်းရာသီ ကာလများတွင်လည်း ယခင်နှစ်များကထက် အအေးလျော့နည်းလာကြောင်း သိရှိရပါသည်။ ဒုံသမိချောင်းရေမှာလည်း ယခင်ကာလများထက်ပိုမို၍ နောက်ကျိလာခဲ့သည်။ လူများမှ သစ်ပင်ခုတ်ခြင်း၊ စက်ရုံအလုပ်ရုံ များမှ ဓါတ်ငွေ့များ ထုတ်လွှတ်မှုကြောင့် ခရမ်းလွန်ရောင်ခြည် များလာခြင်း၊ လူတွေက စည်းကမ်းမရှိသည့်အတွက် ဘုရားသခင်မှ ဒဏ်ပေးခြင်းဖြစ်သည်ဟု ပြောပါသည်။ ရာသီဥတု မမှန်သည့်အတွက် လယ်သမားများအနေဖြင့် မျိုးစပါး ပြောင်းလဲစိုက်ပျိုးရပါသည်။ လယ်သမားများ အနေဖြင့် အခက်အခဲများမှာ စပါးပင်များအား ခရုကိုက်ခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းမှုကြောင့် ရေရှားပါး၍ အိမ်တိုင်းရေတွင်းတူးရခြင်း၊ စပါးပိုးကျခြင်း၊ နွားများ ခွာနာလျှာနာဖြစ်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးတိရိစ္ဆာန်များ အနာရောဂါကျရောက်ခြင်းများ ဖြစ်ပါသည်။ ဩဂုတ်၊ စက်တင်ဘာလများတွင် ရေကြီးသဖြင့် ထင်း၊ ဓါတ်မီး၊ စားနပ်ရိက္ခာ၊ ဆေးဝါးများကို လုံလောက်စွာ ထားရပါသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာသည် နှစ်စဉ်ရေကြီးသည့်အတွက် အိမ်များကို ခြေတံရှည် ဆောက်လုပ်ထားပါသည်။

၃.၈ ကလေးသူငယ်များ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့် အခွင့်အရေးများအပေါ် သက်ရောက်မှုများ

ကလေးများကြုံတွေ့ရသော အခြေအနေများ	ဖြစ်ရသည့်အကြောင်းရင်းများနှင့် အကျိုးဆက်များ	ဖြေရှင်းနိုင်သည့် နည်းလမ်းများ
ကိုယ်ကာယပိုင်းဆိုင်ရာအန္တရာယ်များ	ရေကြီးသောကြောင့် ကလေးများ၏ အသက်အန္တရာယ် ထိခိုက်နိုင်	ကလေးများ မိဘများအား ရာသီဥတု ပြောင်းလဲခြင်း၊ ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်ပြီး သင်တန်းများပေးခြင်း၊ ကလေးအခွင့်အရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အသိပညာပေးဆွေးနွေးမှုများ ပြုလုပ်ခြင်း
လူမှုရေးဆိုင်ရာအိမ်တွင်းအန္တရာယ်များ	မိသားစုစားဝတ်နေရေးကြောင့် ကလေးများ တခြားနေသို့ အလုပ်ထွက် လုပ်ရ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထူထောင်ပေးရန်
ရပ်ရေးရွာရေးတွင်ပါဝင်ခြင်း	ရပ်ရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သော သင်တန်းပေးရာများတွင် ပါဝင်ခဲ့ပါသည်	နောက်ထပ်လည်း ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် ပတ်သက်သော သင်တန်းများ လုပ်ငန်းများတွင် ပါဝင်ရန်
စားဝတ်နေရေးအခက်အခဲများ	မိုးတွင်းတွင် ရေကြီးခြင်းကြောင့် ငွေရှာရ အဆင်မပြေဖြစ်သောကြောင့် စားဝတ်နေရေးအဆင်မပြေဖြစ်သော ကြောင့် ငွေချေးစားရခြင်း	အတိုးနှုန်းပေးခြင်းကြောင့် အဆင်မပြေဖြစ်ခြင်း၊ များကြောင့် ကျေးရွာတွင် စုပေါင်းငွေစုငွေချေး လုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ပေးရန်
ကျန်းမာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	မိုးခေါင်ရေရှားပါးခြင်းကြောင့် ဝမ်းပျက်၊ ဝမ်းလျော့ရောဂါများ ဖြစ်ပွားရခြင်း	ကျန်းမာရေးဗဟုသုတများ ပေးရန်
ပညာရေးဆိုင်ရာပြဿနာများ	ကျေးရွာတွင် ရေကြီးခြင်းများ၊ လေထန်ခြင်း မိုးသည်ထန်စွာ	လေ့များဖြင့်သွားရခြင်း၊ ရေကြီးခြင်း၊ တံတားများ ပြိုပျက်စီးခြင်းများအား

	<p>ရွာသောကြောင့် ကလေးများသည် ကျောင်း ၁ ပါတ်ပိတ်လိုက်ခြင်းကြောင့် ပညာရေးမှာ နှောင့်နှေးခဲ့ရပါသည်။ အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကျောင်းများ တွင်တက်သော ကလေးများသည်လည်း ၅ မိုင်ခန့်ဝေးသော တစ်ခြားရွာတွင် တက်ရသောကြောင့် ရေကြီးခြင်း၊ မိုးအဆက်မပြတ်ရွာခြင်းများကြောင့် လမ်းများပျက်စီးခြင်း တံတားများ ပျက်စီးခြင်းများ ရှိသောကြောင့် ပညာရေးတွင်နှောင့်နှေးခဲ့ပါသည်။</p>	<p>တံတားများပြန်လည်ပြုပြင်ပေးရန် နှင့် လမ်းများ ပြန်လည် ပြုပြင်ပေးရန်</p>
<p>ဘေးအန္တရာယ်ကြောင့်ထိခိုက်နိုင်မှုများ</p>	<p>မိုးတွင်းရေကြီးခြင်း၊ နွေတွင် ရေရှားပါးခြင်းများ ဖြစ်ခြင်းကြောင့် ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေး စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာများ၊ ရုပ်ပိုင်းဆိုင်ရာ များတွင် ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများ ပိုများနိုင် ပြီး လျစ်လျူရှုမှုများ ပိုများနိုင်</p>	<p>ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်မည့် အရာများ ပြုလုပ်ရန်</p>

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကျရောက်သောအခါ ကလေးများသည် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်မှုဆိုင်ရာ အခွင့်အရေး များ ဆုံးရှုံးနေပါသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၌ မူလတန်းကျောင်းသာရှိပြီး အလယ်တန်းကို ရွာနှင့် (၃) မိုင်ခန့် ဝေးသော ပန်းကုန်းရွာသို့ သွားရောက်ပညာသင်ယူရပါသည်။ အထက်တန်းအဆင့်ကို ဘားအံမြို့၌ သွားရောက်ပညာသင်ယူရသည်။ ထို့ကြောင့် အလယ်တန်းနှင့် အထက်တန်းကို အခြားမြို့ရွာများသို့ သွားရောက်သင်ယူရသည့်အတွက် ငွေကုန်ကြေးကျများသောကြောင့် မိဘများအနေဖြင့် ကလေးများအား (၄) တန်းအထိသာ ပညာသင်ကြားပေးနိုင်ပါသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ ကျေးရွာရှိ ကလေးများ လိုချင်သော အရာများမှာ အလယ်တန်းကျောင်း၊ ဘောလုံးကွင်း၊ သစ်ပင်များနှင့် ပညာရေးဆုံးခန်းတိုင်အောင် တက်ရောက်လိုခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်မကျရောက်မှီကလေးများသည် အခြားသူများထံ သိရှိရသောသတင်းကို မိမိ နေအိမ်နှင့် အိမ်နီးချင်းများအား ပြန်လည်ပြောကြားခြင်းများ ရှိပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်ပြီးချိန်တွင် လမ်းပြုပြင်ရာတွင် ပိုင်းဝန်းကူညီခြင်း၊ အိမ်အမိုးမိုးရာတွင် ပိုင်းဝန်း ကူညီခြင်းများ ရှိပါသည်။ ကလေးများအနေဖြင့် ကျေးရွာ၏လုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်ပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချရာတွင် ပါဝင်ခြင်းမရှိပါ။ လူကြီးများ ခိုင်းတာကိုသာ ပြုလုပ်နေရပါသည်။

၃.၉ ဘေးအန္တရာယ်အတွက် အသင့်ပြင်ထားသော ရပ်ရွာလူထု၏ အကဲဖြတ်ပုံစံ

ထုံးတမ်းစနစ်ကျကျကျွေးရွာတွင် ဘေးအန္တရာယ်များအနေဖြင့် ရေကြီးခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ မိုးသည်းထန်စွာ ရွာသွန်းခြင်း၊ စပါးဖျက်ပိုးများကျရောက်ခြင်း၊ ရေရှားပါးခြင်းများ ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်နိုင်ခြေ ဗဟုသုတများရှိသော်လည်း လေ့လာ စောင့်ကြည့်မှု နည်းပညာဗဟုသုတများ အားနည်းနေမှုကြောင့် ဘေးအန္တရာယ်များအပေါ် ခုခံနိုင်မှု နည်းပါးပါသည်။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုတွင် အားကောင်းသော်လည်း လိုက်ပါ လုပ်ဆောင်ရာတွင် နည်းပညာပိုင်းအရ အားနည်းမှု များစွာ ရှိပါသည်။ ဦးဆောင်သူမှာ ဘေးအန္တရာယ် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ဘယ်နေရာများက ရရှိသလဲဟုမေးရာ ရေဒီယို၊ တယ်လီဖုန်း၊ အင်တာနက်၊ တီဗီများမှ ရရှိပါသည်ဟု ဖြေကြားပါသည်။ ဒေသအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်သတိပေးချက်များကို ဘယ်လိုများရပြီး၊ ဘယ်သူတွေဆီက ရပါသလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာလူထုက ကျေးရွာရှိကော်မတီဝင်များမှ ရရှိနိုင်သော်လည်း ယခုအချိန်တွင် အဖွဲ့လဲ ပျက်နေပြီ၊ လက်ရှိဖွဲ့စည်းထားသော ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီမှာလဲ သက်ဝင်လှုပ်ရှားမှု မရှိသေးကြောင်း ပြောပါသည်။ ရပ်ရွာအတွင်းမှာ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ဘယ်လိုပုံစံဖြင့် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်သွားချင်ပါသလဲဟုမေးရာ ကျေးရွာသူ/သားများက သက်ဆိုင်ရာနည်းပညာသင်တန်းများပြုလုပ်ပေးပါက ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများကို ကောင်းစွာ ပြုလုပ်သွားနိုင်ပါမည်ဟု ဖြေကြားပါသည်။ ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် သဘာဝဘေးအန္တရာယ်ကို ဘယ်လိုအရင်းအမြစ်မှ ထုတ်ယူကာကွယ်သွားမလဲဟုမေးရာ ဝါးများဖြင့် အရေးပေါ် ဖောင်ဖွဲ့ကာ ရွှေ့ပြောင်းခြင်းများပြုလုပ်ပါမည် ဟုဖြေပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများအနေဖြင့် ပူးပေါင်းပါဝင်မှုအားကောင်းသော်လည်း

- နည်းပညာပိုင်းတွင် အားနည်းခြင်း
- သတင်းအချက်အလက်များ အချိန်မှီရယူနိုင်မှု မရှိခြင်း
- သတင်းအချက်အလက်များကို လိုက်နာဆောင်ရွက်မှု အားနည်းခြင်း
- အပြန်အလှန်ချိတ်ဆက်မှု အားနည်းခြင်းများကြောင့်

ရာသီဥတုပြောင်းလဲလာခြင်းနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကို တွန်းလှန်နိုင်မှုများ ခုခံနိုင်စွမ်းများ နည်းပါးနေပါသည်။ ထို့ကြောင့် ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီများနှင့် ကျေးရွာ လူထုများအား စွမ်းဆောင်ရည်မြှင့်တင်ခြင်းလုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ပေးသင့်ပါသည်ဟု ကျေးရွာလူထု များက ဆန္ဒပြုကြပါသည်။

၃.၁၀ ပါတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို သုံးသပ်ခြင်း

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များမရှိပါ။ BRACED စီမံကိန်းသည် ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၌ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပတ်ဝန်းကျင်ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်နိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ပေးနေပါသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်မှာ ထိခိုက်ပျက်စီးမှုများရှိနေပြီး စီမံကိန်း အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှုများမှာ လူမှုပတ်ဝန်းကျင် ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပြီး အများပြည်သူနှင့် သက်ဆိုင်သည့် ဝန်ထမ်းများအားလည်း ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသည်။ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရှိ အရင်းအမြစ် များကိုလည်း ထိခိုက်မှုမရှိပဲ BRACECD စီမံကိန်းမှ လုပ်ဆောင်သောလုပ်ငန်းများကြောင့် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များနှင့် ပတ်သက်ပြီး သိရှိလာခြင်း၊ အရင်းအမြစ်များအား မည်သို့ ထိန်းသိမ်းရမည်ကိုသိရှိလာခြင်းနှင့် သစ်တောများအား မည်သို့ထိန်းသိမ်းရမည်ကို သိရှိလာပါသည်။ စီမံကိန်းသည် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ပတ်သက်ပြီး တိုးတက်အောင် လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား ဖြစ်ပေါ်စေသည့် ဓါတ်ငွေ့များနှင့် ပတ်သက်ပြီး အသိပညာပေးခြင်းများနှင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းများတွင် သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စွာပြုလုပ်နေပါသည်။

၄။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းဆန်းစစ်မှု သတင်းအချက်အလက်များ

၄.၁ ဘေးအန္တရာယ်များနှင့် ရာသီဥတုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားခြင်း (ဇယား၊ ဆန်းစစ်ချက်၊ သုံးသပ်ချက်)

ဘေးအန္တရာယ်များ	အကြိမ် (ကြိမ်ရေ)	ရာသီ	ကျရောက် ချိန်တွင်း ကာလ	ပြင်းအား	အရှိန်	သတိမ ပေးချက် (မဖြစ်မီ)	သတိပေး ချက် (ဖြစ်ပြီး)	သက်ရောက် မှုအား	သက်ရောက်မှု အတိုင်းအတာ	နှိုင်းယှဉ် ချက်
ရေလွှမ်းမိုးခြင်း	XX	X	XXX	XXX	XX	X	XX	XXX	XX	၁၉
မိုးခေါင် ရေရှားခြင်း	X	X	XX	XX	XXX			XX	X	၁၂
ရောဂါများကျ ရောက်ခြင်း	XX	XXX	XXX	XX	X			XX	X	၁၅
တိရစ္ဆာန်တွင် ဖြစ်သည့်ရောဂါများ	XXX	XXX	XX	XXX	XX			XX	XXX	၁၈
မီးဘေးအန္တရာယ်	X	X	X	XX	XX			XX	XX	၁၁
လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း	XX	XX	XX	XX	XXX			XX	XX	၁၅
မြေကိုက်ခြင်း	XX	XXX	XXX	XX	XX			XX	XX	၁၆

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကျွန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များမှာ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း၊ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်း၊ ရောဂါများ ဖြစ်ခြင်း၊ မီးဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ခြင်း၊ တိရိစ္ဆာန်များတွင်ရောဂါဖြစ်ခြင်း၊ လေပြင်းတိုက်ခတ်ခြင်း၊ မြေကိုက်ခြင်း အန္တရာယ်များကျရောက်တတ်ပါသည်။ အဓိကဘေးအန္တရာယ်မှာ ရေလွှမ်းမိုးခြင်း ဖြစ်သည်။ ရေလွှမ်းမိုးခြင်းသည် ယခင်ကထက် ယခုနောက်ပိုင်းတွင် နှစ်တိုင်းလိုလို တွေ့ကြုံနေရ ပါသည်။ ဝါဆို၊ ဝါခေါင်နှင့် တော်သလင်းလများတွင်ဖြစ်ပွားလေ့ရှိပါသည်။ မိုးခေါင်ရေရှားခြင်းနှင့် ပတ်သက်ပြီး ကြိုတင် ပြင်ဆင်မှုများမရှိပါ။ တပေါင်း၊ တန်ခူးနှင့် ကဆုန်လများတွင် ရေရှားပါးမှု ဖြစ်တတ်ပြီး အိမ်ခြေ (၅၀) လောက်က ရေရှားပါးမှုအခက်အခဲများနှင့်ကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ကျေးရွာတွင် ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှောရောဂါ၊ တုတ်ကွေး၊ လည်ပင်းကြီးရောဂါများ ဖြစ်လေ့ဖြစ်ထ ရှိပါသည်။ လေပြင်းတိုက်ခတ်မှုကြောင့် အိုးအိမ်များ အမိုးလန်ခြင်း၊ သစ်ပင်များပြိုလဲခြင်းများ ဖြစ်တတ်ပါသည်။ မြေကိုက်ခြင်းအန္တရာယ်သည် ယခင်က မဖြစ်ဖူးသော်လည်း ယခုနှစ် (၂၀၁၆) တွင်ပို၍ခံစားခဲ့ရပါသည်။ တိရိစ္ဆာန်များတွင် ပေါင်ပုတ်၊ လက်ပုတ်၊ ခွာနာ၊ လျှာနာ၊ ဝမ်းချုပ်အဖျားတက်စသောရောဂါများမှာ နှစ်စဉ်နှစ်တိုင်းကြုံတွေ့နေရပါသည်။ ထိုဘေး အန္တရာယ်များ ကြုံတွေ့လာရပါက ကြိုတင်ကာကွယ်နိုင်လောက်သော အသိပညာ၊ ဗဟုသုတများ မရှိခြင်း၊ ပူးပေါင်းပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအားနည်းခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်များအချိန်မီမရရှိခြင်း၊ ရရှိသော်လည်း လိုက်ပါဆောင်ရွက်မှုမရှိသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု အကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်း

စဉ်	ရာသီဥတုသက်ရောက်မှုများ	အပူပြင်း	ကျန်းမာရေးပြဿနာ	ရေရှားပါးခြင်း	သီးနှံများပျက်ဆီး	ရမှတ်	အဆင့်
၁	အပူပြင်း	x	အပူပြင်း	ရေရှားပါး	အပူပြင်း	၂	၂
၂	ကျန်းမာရေးပြဿနာ		x	ရေရှားပါး	ကျန်းမာရေးပြဿနာ	၁	၃
၃	ရေရှားပါးခြင်း			x	ရေရှားပါး	၃	၁
၄	သီးနှံများပျက်ဆီး				x	၀	၄

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအကျိုးသက်ရောက်မှုများကို အဆင့်ခွဲခြားသတ်မှတ်ခြင်းဖြင့် ကျေးရွာလူထုကြုံတွေ့ ခံစားနေမှုများကို သိသာထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်ရပါမည်။ ရာသီဥတု ပြောင်းလဲမှု၏ အကျိုးသက်ရောက်မှုများ အဖြစ် ပန်းကုန်းကျေးရွာတွင် နွေရာသီ၌ အပူချိန်တိုးမြှင့်မှုများ ရင်ဆိုင်နေရပြီး သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးများ၏ ကျန်းမာရေးကိုလည်း ထိခိုက်စေပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးမှုမှာလည်း နွေကာလများတွင် ပူပြင်းမှုနှင့်အတူ ခက်ခဲစွာ ရင်ဆိုင်နေရပါသည်။ သောက်သုံးရေမလုံလောက်မှုကြောင့် ရွာ၏အနောက် မြောက်ဘက်ရှိ

ဒုံသမိချောင်းနှင့် ငါးနက်ပြာကျေးရွာများသို့ သွားရောက်ခပ်ယူကြရပါသည်။ ရေခပ်ခြင်းတွင်သာ အချိန်ကိုများစွာ အသုံးပြုနေရ၍ ဝင်ငွေရလုပ်ငန်းများ မလုပ်ကိုင်နိုင်ပါ။ အပူချိန်မြင့်မားမှုကြောင့် စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ပိုးမွှားရောဂါကျရောက်မှုများ ကြုံတွေ့နေရပြီး သီးနှံအထွက်နှုန်းကို လျော့ကျစေပါသည်။ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုကြောင့် ဖြစ်ပေါ်ရင်ဆိုင်နေမှုများကို အဆင့် ခွဲခြားရာတွင် ရေရှားပါးခြင်းမှာနံပါတ် (၁) ဖြစ်ပြီး၊ ဒုတိယမှာ အပူပြင်းခြင်းဖြစ်ပါသည်။ တတိယပြဿနာမှာ ကျန်းမာရေးထိခိုက်မှု ဖြစ်ပါသည်။ သောက်သုံးရေရှားပါးခြင်းသည် ထုံးဘိုကွေ့ ကျေးရွာတွင် နှစ်စဉ်ကြုံတွေ့နေရသော အန္တရာယ်ဖြစ်ပြီး ရွာသူ၊ ရွာသားများ၏ ကျန်းမာရေးများကိုလည်း ထိခိုက်နေသောအန္တရာယ်အဖြစ် ဖော်ထုတ်တွေ့ရှိရပါသည်။

၄.၂ ကာလတိုပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများအတွက် ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း

မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များကို အတည်ပြုခြင်း

စဉ်	သမိုင်းအချက်အလက် (ဥတုရာဇဝင်မိုးလေဝသနှင့်လေဖေဒဌာန)	မကြာသေးခင်ကာလ (၁-၂လ)	လက်ရှိဖြစ်ပေါ်မှု	ဆက်လက်ဖြစ်ပေါ်မှု	မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက် (မိုးလေဝသနှင့်လေဖေဒဌာန၏ခန့်မှန်းချက်)	ဆုံးဖြတ်ချက်	တစ်ဆက်တည်းစောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း
၁။	ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာတွင် ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လများတွင် ရေကြီးမှုဖြစ်ပေါ်ခြင်း (မိုးသည်းထန်စွာရွာခြင်း၊ မြစ်ရေတက်လာခြင်း)	အလွန်ခြောက်သွေ့သောအခြေအနေ	အလွန်ပူပြင်း၊ ရေတွင်းရေခန်းခြောက်	<ul style="list-style-type: none"> - ရေရှားပါး (သောက်သုံးရေ) - ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော ရောဂါများဖြစ် (ဝမ်းပျက်ဝမ်းလျှာ) - အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များ ရောဂါဖြစ်ပြီး သဆုံး - မွေးမြူရေးများ ဖြစ်သော (ဥစားကြက်၊ ဘဲ၊ သေဆုံး) 	ဖွန်လမှစတင်ပြီး ရွာသွန်းမည်	အပူဒဏ်ကိုကာကွယ်နိုင်ရန် သစ်ပင်စိုက်ခြင်း၊ မီးသတ်ဌာနနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း၊ မွေးမြူရေးနှင့် ပတ်သက်သောဌာနနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးဌာနများနှင့် ချိတ်ဆက်မည်	<ul style="list-style-type: none"> - အုပ်ချုပ်ရေးမှူး - ကော်မတီဝင်များ - မီးသတ်ဌာန - ကျန်းမာရေးဌာနတို့ မှ ဆက်သွယ်ရန် လိပ်စာများ ယူရန်

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ မိုးလေဝသနှင့် ရာသီဥတုဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များမှာ ဇူလိုင်၊ ဩဂုတ်လများတွင် ဆိုးရွားသော ရေကြီးမှု ဖြစ်ပေါ်လေ့ရှိပြီး အကြောင်းရင်းမှာ မိုးသည်းထန်စွာရွာသွန်းခြင်း နှင့် မြစ်ရေတက်လာခြင်းကြောင့် ရွာသူ/သားများအနေဖြင့်

ရေကြီးမှုဒဏ်ကို နှစ်စဉ်ခံစားနေရပါသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာသည် မကြာသေးခင်ကာလက အလွန်ပူပြင်းခြောက်သွေ့သည့်အတွက် ရေတွင်းရေကန်များ ခမ်းခြောက်ကာ သောက်ရေသုံးရေ ရှားပါးသည့် အခြေအနေကြုံတွေ့ခဲ့ရ သည်။၎င်းသောက်ရေ ရှားပါးမှုကြောင့် ဝမ်းလျှာ၊ဝမ်းပျက် ရောဂါများ ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး အိမ်မွေးတိရစ္ဆာန်များနှင့် မွေးမြူရေးကြက်၊ဘဲများပါ သေဆုံးခဲ့ကြသည်။ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ မိုးလေဝသခန့်မှန်းချက်မှာ မေလကုန်ဇွန်လတွင် မိုးစတင်ရွာသွန်းပါသည်။ ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုကြောင့် အပူဒဏ်ကိုကာကွယ်ရန် သစ်ပင်များစိုက်ပျိုးပြီး ဘေးအန္တရာယ် တစ်ခုခုနှင့် ကြုံတွေ့လာပါက မီးသတ်ဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့်ပြန်လည်နေရာ ချထားရေးဌာန၊ မွေး/ကုဌာန၊ မိုးလေဝသနှင့်ဇလဗေဌာနတို့နှင့် ဆက်သွယ်မည်ဖြစ်ပါသည်။ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ ရွာသူ/သားများအနေဖြင့် ရာသီဥတုလွန်ကဲမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုခု ကြုံတွေ့လာပါက တဆက်တည်း လေ့လာစောင့်ကြည့်မှုများကို အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ဂေါပကအဖွဲ့၊ မီးသတ်ဌာန၊ ကျန်းမာရေးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် နေရာချထားရေး ဝန်ကြီးဌာနတို့နှင့် ပူးပေါင်း၍ အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်သည်။

၅။ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ဦးစားပေးရွေးချယ်ခြင်းများ
 ၅.၁ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည်များကို ဦးစားပေးအဆင့် သတ်မှတ်သည့် ဇယား(Pair Wise Ranking)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	လမ်း-တံတား	စက်လှေ	လျှပ်စစ်မီး	သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	ရေလွှဲမြောင်း	စုစုပေါင်း
လမ်း-တံတား	X	လမ်း-တံတား	လမ်း-တံတား	လမ်း-တံတား	လမ်း-တံတား	လမ်း-တံတား	လမ်း-တံတား	လမ်း-တံတား	၇
စက်လှေ		X	လျှပ်စစ်မီး	စက်လှေ	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	စက်လှေ	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	ရေလွှဲမြောင်း	၂
လျှပ်စစ်မီး			X	လျှပ်စစ်မီး	လျှပ်စစ်မီး	လျှပ်စစ်မီး	လျှပ်စစ်မီး	လျှပ်စစ်မီး	၆
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း				X	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	ရေလွှဲမြောင်း	၀
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် အသိပညာပေး သင်တန်း					X	ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	၄
ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း						X	ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	၄
စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း							X	စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း	၃
ရေလွှဲမြောင်း								X	၂

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကျွန်းကျေးရွာတွင် ရာသီဥတု ဆိုးရွားလာမှုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်လာမှု အပေါ်တွင် ခံနိုင်ရည်စွမ်း တည်ဆောက်ရာတွင် လုပ်ဆောင်ရမည့် လုပ်ငန်းများမှာ

- ၁။ လမ်းပြုပြင်ခြင်း
- ၂။ လျှပ်စစ်မီး
- ၃။ ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးသင်တန်း
- ၄။ သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သည့် အသိပညာပေးသင်တန်း
- ၅။ စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာပေးသင်တန်း
- ၆။ ရေလွှဲမြောင်း
- ၇။ စက်လှေ
- ၈။ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း တို့ဖြစ်သည်။

၅.၂ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်ရန် လုပ်ဆောင်ရမည့်များကို ဦးစားပေးအဆင့်သတ်မှတ်ခြင်း (Ranking with Cost/benefits tool)

ကုန်ကျစရိတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်	အကျိုးအမြတ်	ဖော်ပြချက်	ပေးမှတ်
လမ်း-တံတား					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ (ဆောက်လုပ်စရိတ်များ)	၁	စီးပွားရေး		၂
ပါတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂	ပါတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂
လှူမှုရေး		၁	လှူမှုရေး		၂
လျှပ်စစ်မီး					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်များ	၁	စီးပွားရေး		၂
ပါတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂	ပါတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂
လှူမှုရေး		၁	လှူမှုရေး		၂
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပါတ်သတ်သော သင်တန်း					
စီးပွားရေး	ကုန်းကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး		၂
ပါတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂	ပါတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂
လှူမှုရေး		၂	လှူမှုရေး		၂
ကျန်းမာရေးနှင့် ပါတ်သတ်သော အသိပညာ					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး		၂
ပါတ်ဝန်းကျင်		၂	ပါတ်ဝန်းကျင်		၂

ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု			ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		
လူမှုရေး		၂	လူမှုရေး		၂
စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပိတ်သတ်သော အသိပညာ					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး		၂
ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂	ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂
သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်နည်း	၃	စီးပွားရေး		၂
ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂	ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂
လူမှုရေး		၃	လူမှုရေး		၂
စက်လှေ					
စီးပွားရေး	ကုန်ကျစရိတ်အသင့် အတင့်	၂	စီးပွားရေး		၂
ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၂	ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု		၃
လူမှုရေး		၂	လူမှုရေး		၃

သုံးသပ်ချက် အကျဉ်းချုပ်

ထုံးတမ်းစနစ်ကျကျကျကျကျကျ အကျိုးအမြတ်နှိုင်းယှဉ်မှုပြုပုံပါ ဇယားအရ လမ်း၊ တံတားဆောက်လုပ်ခြင်းတွင် စီးပွားရေးအရကုန်ကျစရိတ်များသည့်အတွက် (၁) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ထိခိုက်မှုတွင် အသင့်အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ စကားပြောရမည့် အပိုင်းများရှိသည့်အတွက် (၁) မှတ်၊ အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိ လာနိုင်သောကြောင့် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်ဒဏ်ခံနိုင်မှုတွင် အသင့်အတင့် ရှိသောကြောင့် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရပေါင်းသင်းဆက်ဆံရေး အဆင်ပြေလာနိုင်သောကြောင့် (၂) မှတ် ပေးသွားကြပါသည်။

လျှပ်စစ်မီးတွင် စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ်များသောကြောင့် (၁) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ (၁) မှတ်၊ အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအဆင်ပြေလာနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ သဘာဝ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု အနေဖြင့် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ (၂) မှတ်ပေးသွားကြပါသည်။

သဘာဝဘေးအန္တရာယ်အသိပညာပေးသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေးအသိပညာပေးသင်တန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအသိပညာပေးသင်တန်းတို့အတွက်ကုန်ကျစရိတ်အနေဖြင့်နည်းနိုင်သည့်အတွက် (၃) မှတ်၊ လူမှုရေးအသင့်အတင့်ရှိနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအရ အသိပညာများ ရရှိလာနိုင်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဒဏ်ခံနိုင်မှု အသင့်အတင့်မှ ကောင်းမွန်မှုရှိလာနိုင်သည့်အတွက် (၃) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှုများ နည်းပါးလာနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ်ပေးကြပါသည်။

သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် (၃) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ (၂) မှတ်၊ အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့်

စီးပွားရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ အသင့်အတင့် ကောင်းမွန်လာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်ပေးသွားကြပါသည်။

စက်လှေတွင်စီးပွားရေးအရကုန်ကျစရိတ်အသင့်အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုအသင့်အတင့်ရှိသည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ လုပ်အားများပေးရသည့် အတွက် (၂) မှတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၃) မှတ်၊ လူမှုရေးအရအဆင်ပြေလာနိုင်သည့်အတွက် (၃) မှတ် အသီးသီး ပေးသွားကြပါသည်။

ကလေးအားကစားကွင်းတည်ဆောက်ခြင်းတွင်စီးပွားရေးအရကုန်ကျစရိတ်အသင့် အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့်ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရလုပ်အားများပေးရသည့်အတွက် (၂) မှတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု ရှိလာနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရအဆင်ပြေလာနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ် အသီးသီး ပေးသွားကြပါသည်။

အမျိုးသမီးများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်း တွင် စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ်အသင့်အတင့်ရှိသည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု အသင့်အတင့်ရှိသည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိသည့် အတွက် (၂) မှတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့်စီးပွားရေးအရအသင့်အတင့်ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုရှိလာနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ အဆင်ပြေလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်အသီးသီးပေးသွားကြပါသည်။

သောက်သုံးရေရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းတွင် စီးပွားရေးအရ ကုန်ကျစရိတ်များသည့် အတွက် (၁) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုအသင့်အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိသည့်အတွက် (၂) မှတ်နှင့် အကျိုးအမြတ်အနေဖြင့် စီးပွားရေးအရ အသင့်အတင့်ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ ပတ်ဝန်းကျင်နှင့် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှု ရှိလာနိုင်သည့် အတွက် (၂) မှတ်၊ လူမှုရေးအရအဆင်ပြေလာနိုင်သည့်အတွက် (၂) မှတ် အသီးသီး ပေးသွားကြပါသည်။

၆။ရပ်ရွာလူထု ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု အစီအစဉ် (Action Plan)

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
လမ်း-တံတား	ရွာသူရွာသားများ၊ ကျောင်းသူကျောင်းသားများ၊မသန်စွမ်း၊သက်ကြီးရွယ်အို၊ကိုယ်ဝန်ဆောင်အမျိုးသမီးများ	လမ်းမြင့်အောင်မြေဖိုမည်ကျောက်ကာ (လမ်း၊တံတား၊ လမ်းချဲ့၊ကျောက်ချောလမ်း)	ဝါးနက်ပြာရွာထိပ်မှ ထုံးဘိုကျွန်းရွာဆုံးထိ (ရွာလယ်တံတားမှ သုသာန်အထိဝိုင်ခွဲ)	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်အဖွဲ့ဝင်များ၊ ကော်မတီဝင်များ	သိန်း ၁၀၀ ခန့်	မရှိပါ	၁၀ကြာမည်၊ ၂၀၁၆ ဆောင်းရာသီနိုဝင်ဘာလစတင်မည်	
လျှပ်စစ်မီး	ရွာသူရွာသားများ၊ ကျောင်းနေကလေးများ၊သက်ကြီးရွယ်အို၊အမျိုးသမီးအိမ်မှတ်စွဲလွယ်ကူစေရန်	မီးကြိုးသွယ်၊တိုင်စိုက်၊ ထရန်စ်ဖော်မာတပ်ဆင်ရန်အစိုးရသို့သွားရေဘက်တင်ပြတောင်းဆိုရန်	ရေသေကျေးရွာမှထုံးဘိုကျွန်းရွာထိအရှည်ဂုဗိုင်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူးနှင့်ရွာသူရွာသားများ၊ရပ်မိရပ်ဖများ၊မီးလင်းရေးကော်မတီ	သိန်း ၁၀၀၀ ခန့်	မရှိပါ	၂၀ကြာမည်၊ ၂၀၁၆ဆောင်းရာသီနှင့်နေရာသီတွင်စတင်အကောင်အထည်ဖော်နိုင်။	
သဘာဝဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သတ်သော သင်တန်းများ	ရွာသူ ရွာသားများ	သင်တန်းပေး၊ ၅ ရက်၊ AAM မှ တာဝန်ရှိသူများလာပေးမည်	ကျေးရွာရှိ ဘုန်းကြီးကျောင်း	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ VDMC၊ ကျေးရွာလူထု၊ အမျိုးသမီးကိုယ်ထူကိုယ်ထ	၅ သိန်း	မရှိပါ	၅ ရက်ကြာမည်၊ ဇွန်၊ ဇူလိုင်တွင်ပြုလုပ်မည်။	
ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီးအသိပညာပေးသင်တန်း	ရွာသူရွာသားများ၊ ကိုယ်ဝန်ဆောင်မိခင်များ၊မသန်စွမ်း၊ ကလေး၊	သင်တန်းပေး၊ (၅) ရက်၊ကျန်းမာရေးဌာနမှ တာဝန်ရှိသူများလာပေးမည်။	ကျေးရွာရှိဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်	အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ VDMC၊ကျေးရွာလူထု၊ WSHG	၅သိန်း	မရှိပါ	၅ရက်ကြာမည် (နံနက်၉နာရီမှ ညနေ၄နာရီထိ) ဇွန်၊ဇူလိုင်တို့တွင်ပြုလုပ်မည်	
စိုက်ပျိုးရေးနှင့် ပတ်သက်ပြီးအသိပညာပေးခြင်း	ရွာသူရွာသားများ၊ တောင်သူလယ်သမားများ	သင်တန်းပေး၊ (၅) ရက်၊စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများနှင့် AAM မှတာဝန်ရှိသူများလာပေးမည်။	ကျေးရွာရှိဘုန်းကြီးကျောင်းတွင်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ VDMC၊ကျေးရွာလူထု	၅သိန်း	မရှိပါ	၅ရက်ကြာမည် (နံနက်၉နာရီမှ ညနေ၄နာရီထိ) ဇွန်၊ဇူလိုင်တို့တွင်ပြုလုပ်မည်	
စက်လှေ	မသန်စွမ်းသူများ၊ ကလေး၊သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ကျောင်းသားကျောင်းသူများ	လှေ၊စက်များကိုဘားအံမြို့တွင်သွားရောက် ဝယ်ယူရမည်	ထုံးဘိုကျွန်းကျေးရွာမှ၊ပန်းကုန်းကျေးရွာသို့အသွားအပြန် (ရေကြီးတဲ့အခါ)	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့	၁၂သိန်း	မရှိပါ	(၂-၃) ရက်ကြာနိုင်သည်	
သစ်ပင်စိုက်	ရွာသူရွာသားများ	လမ်းဘေးနှစ်ဖက်မှာစိုက်ပျိုးမည်၊အိမ်ခြံအတွင်း၊ဘုရားကျောင်း၊စာသင်ကျောင်း၊ဝင်းအတွင်းတွင်	ထုံးဘိုကျွန်းရွာတွင် ဆောင်ရွက်မည်	ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူးအဖွဲ့၊ VDMC၊ရွာသူရွာသားများ	အပင်ပေါက် ၂၀၀၀စိုက်မည်(၈) သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၆စက်တင်ဘာလတွင်လုပ်ဆောင်မည်။ ၁၀-၃၀ရက်အထိကြာနိုင်သည်။	

လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု	ဦးတည်မှု	ဘယ်လိုဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်မှာဆောင်ရွက်မှာလဲ	ဘယ်သူတွေဆောင်ရွက်မှာလဲ	ငွေကြေး	ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေနှင့် မှန်းဆချက်	အချိန်	မှတ်ချက်
ကလေးအားကစားကွင်းတည်ဆောက်ခြင်း	ကျောင်းသူ/သား၊ ကလေးသူငယ်များ	မြေညှိ၊ ဒါန်းအမိုးမိုးထားမည်၊ ကလေးများကစားနိုင်မည့်အရာများကို ဝယ်ယူတည်ဆောက်မည်	ကျေးရွာမူလတန်းကျောင်းဝင်းအတွင်း	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျောင်းအုပ်နှင့်ဆရာ/မများ၊ ရွာသူ/သားများ	၁၅ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၇ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလအတွင်း စတင်လုပ်ဆောင်မည်။	
အမျိုးသမီးများအတွက် အလုပ်အကိုင်အခွင့်အလမ်းများ ရရှိလာရန် ဆောင်ရွက်ပေးခြင်း	ကျေးရွာရှိ အမျိုးသမီးများ	အသက်မွေးဝမ်းကြောင်း သင်တန်းပေးခြင်းနှင့် ၎င်းလုပ်ငန်းအကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် ငွေကြေးပံ့ပိုးပေးခြင်း	ကျေးရွာဘုရားကျောင်းတွင် သင်တန်းပေးမည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ WSHG အဖွဲ့၊ ကျေးရွာရှိ အမျိုးသမီးများ	၁၅ သိန်း	မရှိပါ	၂၀၁၇ ဇန်နဝါရီ	
သောက်သုံးရေ ရရှိလာရန် ဆောင်ရွက်ခြင်း	ရွာသူ/သားများအားလုံး (အဓိကရေအခက်အခဲရှိသော ကျေးရွာအပိုင်းတွင် နေထိုင်သူများ)	အပီစီစက်ရေတွင်းတူးဖော်ခြင်း	ကျေးရွာအတွင်း ရေအခက်အခဲရှိသော နေရာများတွင် တူးဖော်မည်	အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၊ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၊ ရွာသူ/သားများ	သိန်း (၁၅၀)	မရှိပါ	၂၀၁၇ ခုနှစ် မတ်လတွင် လုပ်ဆောင်မည်	

သုံးသပ်ချက်အကျဉ်းချုပ်

ကရင်ပြည်နယ်၊ ဘားအံမြို့နယ်၊ ပန်းကုန်းကျေးရွာအုပ်စု၊ ထုံးဘိုကွေကျေးရွာ ရပ်ရွာလူထု၏ ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းစစ်တမ်းကောက်ယူခြင်းလုပ်ငန်းမှ ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုအပေါ် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း တည်ဆောက်ရာတွင် ရပ်ရွာအနေဖြင့် ခံနိုင်စွမ်းပိုမိုရှိလာစေရန် လမ်း - တံတားပြုပြင်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီး၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အသိပညာပေးသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးသင်တန်း၊ စိုက်ပျိုးရေး အသိပညာပေးသင်တန်း၊ စက်လှေ၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်း တို့သည် ခံနိုင်ရည်စွမ်းရှိအောင် ဆောင်ရွက်မည့်လုပ်ငန်းများဖြစ်သည်။ ထိုလုပ်ငန်းများမှာ ကျေးရွာရှိ သက်ကြီးရွယ်အိုများ၊ မသန်စွမ်းများ၊ ကလေးသူငယ်များ၊ အမျိုးသမီးများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် တိရစ္ဆာန်များကို ရည်ရွယ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများ ထဲမှ လမ်း - တံတားပြုပြင်ခြင်းအား လမ်းကို အမြင့်ဖို့မည်၊ (လမ်း - တံတား) ကျောက်ကာမည်၊ လမ်းချဲ့ထွင်၍ ကျောက်ချောလမ်းဖြစ်အောင် ဆောင်ရွက်မည် ဖြစ်သည်။ လျှပ်စစ်မီးအတွက် မီးကြိုးသွယ်ခြင်း၊ တိုင်စိုက်ခြင်း၊ ထရန်စဖော်မာတပ်ဆင်ခြင်း၊ အစိုးရသို့ သွားရောက် တင်ပြတောင်းဆိုခြင်း၊ သဘာဝဘေးအန္တရာယ် အသိပညာပေးသင်တန်း၊ ကျန်းမာရေး အသိပညာပေးသင်တန်း၊ စိုက်ပျိုးရေးအသိ ပညာပေးသင်တန်းပေးခြင်းတို့အား သင်တန်းတစ်ခုလျှင် (၅) ရက်၊ အက်ရှင်အေဒ်မြန်မာမှ တာဝန်ရှိသူများ၊ စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ဝန်ထမ်းများ၊ ကျန်းမာရေးဌာနမှ တာဝန်ရှိဝန်ထမ်းများ လာရောက်လက်တွေ့ သင်ကြားပို့ချပေးခြင်း။

စက်လှေအတွက် ဘားအံမြို့သို့ သွားရောက်၍ လှေ၊ စက် ဝယ်ယူခြင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအား လမ်းဘေးဝဲယာ၊ အိမ်ခြံဝင်းအတွင်း၊ ဘုရားကျောင်းဝင်းနှင့် စာသင်ကျောင်းဝင်းများတွင် စိုက်ပျိုးခြင်းတို့ ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများထဲမှ လမ်း - တံတားပြုပြင်ခြင်းအား ငါးနက်ပြာကျေးရွာမှ ထုံးဘိုကွေ့ရွာအဆုံးအထိ ပြုလုပ်ခြင်း၊ ထုံးဘိုကွေ့ရွာလယ် တံတားမှ ကျေးရွာသုသာန်အထိ အရှည် (၁ မိုင်ခွဲ) ခန့်အား ရေမနစ်မြုပ်နိုင်ရန် အဓိကထားပြုပြင်ခြင်း၊ လျှပ်စစ်မီးအတွက် ရသေ့ပျံကျေးရွာမှ ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာအထိ အရှည် (၇) မိုင်ခန့်တွင် လည်းကောင်း၊ အသိပညာပေးသင်တန်းများအား ကျေးရွာရှိ ဘုရားကျောင်းတွင်လည်းကောင်း၊ စက်လှေဝယ်ယူခြင်းအား ရေကြီးသည့်အချိန်တွင် ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာမှ ပန်းကုန်းကျေးရွာအထိ အသွားအပြန်ပြုလုပ်ရန်အတွက် လည်းကောင်း၊ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအား ထုံးဘိုကွေ့ ကျေးရွာအတွင်းတွင်လည်းကောင်း ပြုလုပ်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ထိုလုပ်ငန်းများအား ကျေးရွာရှိ အုပ်ချုပ်ရေးမှူး၊ ရပ်မိရပ်ဖများ၊ ကော်မတီဝင်များ၊ ရွာသူ/သားများ၊ ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ် စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီနှင့် ကျေးရွာရှိတာဝန်ရှိသော အဖွဲ့များမှ ဆောင်ရွက်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။ ခန့်မှန်းကုန်ကျစရိတ်အနေဖြင့် လမ်း - တံတားပြုပြင်ခြင်းအတွက် သိန်း (၁၀၀၀) ခန့်၊ လျှပ်စစ်မီးသွယ်ခြင်းအတွက် သိန်း (၁၀၀၀) ခန့်၊ အသိပညာပေးသင်တန်းများအတွက် (၁၅) သိန်း၊ စက်လှေဝယ်ခြင်းအတွက် (၁၂) သိန်းနှင့် သစ်ပင်စိုက်ပျိုးခြင်းအတွက် (၈) သိန်း ကုန်ကျမည် ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာသူ/သားများနှင့် တာဝန်ရှိသောသူများအားလုံး ပူးပေါင်းပါဝင် လုပ်ဆောင်သွားမည် ဖြစ်ပါသည်။

၇။ နိဂုံးချုပ်

ထုံးဘိုကွေ့ကျေးရွာ၏ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေး ကော်မတီအနေဖြင့် ရပ်ရွာဘေး ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်း လုပ်ငန်းအစီအစဉ်နှင့် အစီရင်ခံစာ ကိုဖြန့်ဝေပေးရန် ဝတ္တရားရှိပါသည်။ ရပ်ရွာလူငယ်အုပ်စုနှင့် စာသင်ကျောင်းများ အပါအဝင်ရပ်ရွာ လူထုများအကြားတွင် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ဝေငှရန် လိုအပ်ပါသည်။ ဤအစီရင်ခံစာကို မြို့နယ်အဆင့်အထွေထွေအုပ်ချုပ်ရေးဦးစီးဌာန အပါအဝင် သက်ဆိုင်ရာဌာနများနှင့် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်သင့်ပါသည်။ မြို့နယ်အဆင့်ဌာနဆိုင်ရာများ အနေဖြင့်လည်း ရပ်ရွာလူထု၏ ထိခိုက်လွယ်မှုနှင့်ရွေးချယ်ထားသော လုပ်ငန်းအစီအစဉ် (community resilience action plan) ကို ကောင်းစွာသိရှိထားလျှင် ရပ်ရွာလူထုအတွက် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းတည် ဆောက်ရာတွင် ပိုမိုအဆင်ပြေနိုင်ပါမည်။

အခြားသော ပြင်ပအဖွဲ့အစည်းများ၊ လူမှုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့အစည်းများသို့ မဟုတ် ရပ်ရွာအခြေပြု အဖွဲ့အစည်းများအနေဖြင့် လည်း ပိုမိုကောင်းမွန်သော စီမံကိန်း ပုံစံများ ရေးဆွဲနိုင်ရန်နှင့် သင်တန်းများပြုလုပ်ပေးနိုင်ရန်ဤအစီရင်ခံစာကိုလေ့လာနိုင်ပါသည်။

ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့်လည်း အစီရင်ခံစာတွင်ပါဝင်သော ကျေးရွာ၏ အဓိက ဘေးအန္တရာယ်များကို သိရှိထားပြီး၊ ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ်ရန်၊ အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ဖိစီးမှုများကို တုန့်ပြန်နိုင်ရန် နားလည်ထားသင့်ပါသည်။ လုပ်ငန်းအစီအစဉ်မှ

အမျိုးမျိုးသော လုပ်ဆောင်ချက်များကို အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရာတွင် ရပ်ရွာလူထုသည် မိမိ၏တာဝန်များကို ကောင်းစွာသဘောပေါက်နားလည်သင့်ပါသည်။

၈။ ပြန်လည်သုံးသပ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာအကဲဖြတ်ခြင်းနှင့် အချက်အလက်ပြုပြင်ခြင်း

ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုများအား မိမိကျေးရွာတွင် ဆန်းစစ်မှုကို နှစ်စဉ်သုံးသပ်လေ့လာကာ သတင်းအချက်အလက်များကို မှတ်တမ်းတင်မည် ဖြစ်သည်။ လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်သည့် လုပ်ငန်းများကို လုပ်ငန်းစောင့် ကြပ်ကြီးကြပ်ရေးအဖွဲ့က အစဉ်စောင့်ကြည့် အကြံပြုမည်ဖြစ်ပြီး လစဉ်အစည်းအဝေး များလည်း ပြုလုပ်မည်ဖြစ်သည်။ ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ရာသီဥတုပြောင်းလဲခြင်းအား လျော့ချရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ရံပုံငွေရှာဖွေရေး လုပ်ဆောင်မည်ဖြစ်ပါသည်။ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီဝင်များ ပုံမှန်အစည်း အဝေးကို ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများနှင့် အတူအခက်ခဲများ အောင်မြင်မှုများ လိုအပ်ချက်များအား လစဉ်အစည်းဝေးပြုလုပ်ပြီး ဆွေးနွေးသွားမည်။ ဌာနဆိုင်ရာများ နှင့်လည်း ချိတ်ဆက်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက် သွားမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပြင်ပနှင့် ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းများကို အစဉ်စောင့်ကြည့်လုပ်ဆောင်သွားမည်။ လုပ်ငန်းများ ရေရှည်တည်တံ့စေမည့် နည်းလမ်းများဖြင့် လုပ်ဆောင်သွားမည်။

၉။ နောက်ဆက်တွဲများ

- နောက်ဆက်တွဲ (၁): ရပ်ရွာအခြေပြုကြိုတင်သတိပေးစနစ်စစ်ဆေးမှုပုံစံ
- နောက်ဆက်တွဲ (၂): ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကိုစစ်ဆေးခြင်း
- နောက်ဆက်တွဲ (၃): ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးကော်မတီ၏တာဝန်နှင့်ဝတ္တရားများ
- နောက်ဆက်တွဲ(၄): အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်များ

၂။ စောင့်ရှောက်ရေးအဖွဲ့အဖွဲ့ဝင်များ၏ တာဝန်ကြီးကြီးလေးလေးခြင်း

<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>ဆုနာမီ</p> <p>☒ သဘာဝ အမှတ်အသား လက္ခဏာများကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း</p> <p>☐ အခြား (ဖော်ပြရန်) သဂုဏ်သီ သီ ဖျား၍</p> <p>မိုးများသောမြေပြိုမှု စောင့်ကြည့် ဂျာနယ် သည်</p> <p>☐ မိုးရေချိန်</p> <p>☐ အခြား (ဖော်ပြရန်)</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အန္တရာယ်များကိုဘယ်လို စောင့်ကြည့်လေ့လာပါသလဲ</p> <p>☐ မိုးလေဝသနှင့်ဆိုင်သော အန္တရာယ်များ</p> <p>☐ မိုးရေချိန်</p> <p>☐ မိုးရေချိန် ကြည့်ခြင်း (နေရာကိုဖော်ပြပါ)</p> <p>☐ အခြား (ဖော်ပြပါ၊ လိုအပ်လျှင် စာရွက်ပိုသုံးပါ) သလွန်ဖြစ်နေသတင်းကို အမြဲ နားစွဲထားကြပါသည်။</p>
<p>ရပ်ရွာလူထုမှ အသုံးပြုသော အန္တရာယ်ကြိုတင် ခန့်မှန်းသည့် ဓလေ့များရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☐ မရှိပါ</p> <p>ရှိလျှင်ဖော်ပြပါ။ ပုဂ္ဂိုလ်ဆိတ်အစ၊ အမြင်၍ တက်ရင် ဂျာနယ် မည်။</p>	<p>ရပ်ရွာလူထုမှ စောင့်ကြည့်လေ့လာသည့် ကိရိယာ/နည်းကိရိယာများရှိပါသလား။</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p> <p>သတ်မှတ်ထားသော လေ့လာသူများ လေ့ကျင့်ပေးထားမှုရှိပါသလား</p> <p>☐ ရှိပါသည် ☒ မရှိပါ။</p>

စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်သားရန် မှတ်စု အားသာချက်များ = အန္တရာယ် ရောဂါမှ ရှောင်ရှားရန် ဖြစ်ပြီး ။

အားနည်းချက်များ = ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှု အားနည်းခြင်း ။

အကြံပြုချက်များ = ဘေးအန္တရာယ်အား စောင့်ကြည့်လေ့လာနိုင်သည့် နည်း၊ ကိရိယာ များ ထားရှိ သင့် ပါ သည်။

၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေးနည်းလမ်းများ

<p>ကြိုတင်အသိပေးရေးတာဝန်ခံ (အမှတ်ခြစ်ပါ)</p> <p>☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စုအုပ်ချုပ်ရေးမှူး</p> <p>☒ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး</p> <p>☐ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု/ကျေးရွာဘေးအန္တရာယ်</p> <p>☐ အခြား</p>	<p>ညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ရေး တာဝန်ခံ (သင့်လျော်သည့်အကွက်ကို ခြစ်ပါ)</p> <p>☒ ရပ်ကွက်/ကျေးရွာအုပ်စု၊ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးမှူး</p> <p>☐ ရုံး</p> <p>☐ ရပ်ရွာလူထုတွေ့ဆုံ(သတင်းပြန်ကြား)သည့် နေရာရပ်ရွာဌာနများ</p> <p>☐ အခြား = ကျေးဇူးအဖွဲ့၊ အသား စာရွက်အပိုသုံးပါ။ ကျေးဇူးတင် ဆောင်။</p>
---	---

ဒုတိယအဆင့် / အင်္ဂါ တာဝန်ရှိသူများ ရှိ မရှိ

တာဝန်ရှိသူများရှိပါက၊ အောက်တွင်ဖော်ပြပါ။

၁ ကျေးဇူးတင်အဖွဲ့အစည်း

၂ ဂေါ်မကအဖွဲ့

၃ ဂုဏ်ထူးဆောင်အဖွဲ့

၄ ဂုဏ်ထူးဆောင်

၅

၆

၇

၈

၉

သတင်းလက်ခံသူ၊ နောက်ဆုံးသတင်းမှတ်တမ်း
တင်ထားသူ အခြေတမ်းအဆင့်သင့် ရှိပါသလား။

ရှိ မရှိ

အကြိမ်မည်မျှ မှတ်တမ်းတင်ထားသနည်း။

(၁) ဆက်သွယ်ရေးနှင့် သတင်းပြန်ကြားရေး
စင်တာတွင် ဆက်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းစဉ်ဇယားကို
ကပ်ထားပါသလား။

ရှိ မရှိ

မရှိပါက အဘယ်ကြောင့်နည်း နည်းပညာ
ဗဟုသုတများ ဖွဲ့စည်းပေးခြင်း၊ ဆက်သွယ်ရေး
ဂုဏ်ထူးဆောင်များ ပြုလုပ်ပေးခြင်း

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်းအဆင့်များ

ရှိ မရှိ

ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှု အဆင့်ဆင့် ဖွဲ့စည်းပုံရှိပါသလား။
(ကြိုတင်သတိပေးချက် ပေးပို့သူမှ နောက်ဆုံးလက်ခံရရှိသူအထိ)

ဆက်သွယ်ခြင်းနှင့် အတူတကွလုပ်ဆောင်ခြင်း အဆင့်များအား
စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ဝကောန်ခံယူမှု ဖွဲ့စည်းခြင်း

အားနည်းချက်များ = လိုက်နာမှု အားနည်းခြင်း

အကြံပြုချက်များ = ဆက်သွယ်ရေး လုပ်ငန်း စဉ်ဇယားများ ထားရှိသင့်ပါသည်။

၄။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုလက်ခံခြင်း။

ရပ်ရွာလူထုမှ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကိုမည်သည့်နည်းလမ်းဖြင့် လက်ခံရရှိသနည်း။
အောက်ဖော်ပြပါ အကွက်များမှ သင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး သုံးမျိုးခြစ်ပေးပါရန်။

တယ်လီဖုန်း / ဖက်စ်

အရေးခေါ်ကြိုတင်သတိပေးသည့် နေရာ

လက်ကိုင်ဖုန်း

နယ်မြေရဲစခန်းနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း

AM / FM ရေဒီယိုများ

စစ်ဘက်မှတာဝန်ရှိသူများနှင့် ဆက်သွယ်ခြင်း

VHS / HF ရေဒီယိုများ

အင်တာနက်ဖြင့် ဆက်သွယ်ခြင်း

ရုပ်မြင်သံကြား

အခြား (လိုအပ်ပါကစာရွက်ပိုဖြင့် ဖော်ပြပေးရန်)

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = သတင်းများကို ဖုန်း၊ အင်တာနက်၊ TV များမှ အချိန်မှီ၍ ဖြစ်။

အားနည်းချက်များ = သတင်းများ အားလျှော့နည်းမှု၊ အားနည်းခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = သတင်း နှစ်စဉ် ပြန်လည်ဖြည့်စွက်မှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

(၅) ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးချက်များအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း။

အန္တရာယ်ပြမြေပုံ/ အန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များအား ဒေသတွင်းကြိုတင်သတိပေးမှု နည်းလမ်းများတွင် အသုံးပြုခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များတွင်ပေါင်းစပ်အသုံးပြုနိုင်မည့်လက်ရှိလေ့လာတွေ့ရှိချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ပေါင်းစပ်ရာတွင် ပြောင်းလဲနေသောအချိန်၊ မသေချာသော လိုက်လျောညီထွေမှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

အမျိုးမျိုးသောကဏ္ဍတွေအတွက် မိုးလေဝသ ခန့်မှန်းချက်များနှင့် သတိပေးချက်များအား အန္တရာယ်သတင်းအချက် အလက်အဖြစ် ပြောင်းလဲ/ အသုံးပြုနိုင်သော စွမ်းဆောင်ရည် ရပ်ရွာလူထုတွင် ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ

မရှိလျှင်ကြိုတင်သတိပေးချက်များအားလက်ခံမည့်ပုံစံတစ်ခုအဖြစ်ဆက်သွယ်ထားပါသလား။ ရှိ မရှိ

ဒေသတွင်း ဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = အဖွဲ့ဝင် ကော်မတီဝင်များ ဖြစ်။

အားနည်းချက်များ = ကြိုတင်မှု အားနည်းခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = နည်းပညာပံ့ပိုးမှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

(၆) ကြိုတင်သတိပေးချက်များထုတ်ပြန်ပေးသည့်ခြင်း။

သတင်းထုတ်ပြန်ပေးသည့် ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို ရပ်ရွာအတွင်းတွင်မည်ကဲ့သို့ ပြန်လည်ဖြန့်ဝေသနည်း အောက်ဖော်ပြပါအကွက်များမှသင့်တော်ရာကိုအနည်းဆုံး (၃) မျိုးဖြစ်ပေးပါရန်။

- တယ်လီဖုန်း
- လက်ကိုင်ဖုန်း (ဖုန်းခေါ်ဆိုခြင်းနှင့် စာတိုပို့ခြင်း)
- ရေဒီယို (VHF/HF)
- သတိပေးချက်အလံများ လွှင့်တင်ခြင်း
- လူအချင်းချင်းသတင်းပေးခြင်း
- အချက်ပြ ဥသြ ဆွဲခြင်း
- ခေါင်းလောင်း
- အော်လံများအသုံးပြု၍ သတိပေးခြင်း
- ရှေးရိုးနည်းလမ်းများ အသုံးပြုခြင်း (သုံးစွဲပါက ချရေးပါ)
- အခြားနည်းလမ်းများရှိပါက အသေးစိတ်ဖော်ပြပါ။

ရပ်ရွာလူထု အသုံးပြုရန် ကိရိယာများ တပ်ဆင်ထားခြင်းရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
မရှိလျှင်၊ ဘာကြောင့်၊ ဘယ်လို ကိရိယာများတပ်ဆင်ရန် လိုအပ်မည်နည်း။ လူအားဖြင့် ဖြစ်

အဖွဲ့ (၅) ယောက်က သတိပေး ဖြစ်၊ ခေါ်ယူခြင်း ဖြစ်။

ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်

အားသာချက်များ = ဝဂ်ခို၊ နှစ်၊ တစ်၊ သတင်း၊ ပြန်၊ ပေး၊ ခြင်း။

အားနည်းချက်များ = အဖွဲ့၊ များ၊ မရှိ၊ တာ၊ ပါ။

အကြံပြုချက်များ = အဖွဲ့အား ပြန် ဖွဲ့လျှင် လိုအပ်ပါသည်။

(၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

ဆောင်ရွက်ရန် လုပ်ငန်းစဉ်များ

- ရပ်ကွက်/ ကျေးရွာအုပ်စု သဘာဝ ဘေးကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ
- သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေး အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးလုပ်ငန်း အစီအစဉ်များအား ကြိုတင်လေ့ကျင့်ထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများအား အစီအစဉ်တကျ ရေးဆွဲထားရန်
- (ကြိုပြားနေသော ဘေးအန္တရာယ်အဆင့်အလိုက် လိုအပ်သောကြိုတင်သတိပေးချက်များ ပြုလုပ်သတ်မှတ်ထားရန်)
- ရပ်ရွာအခြေပြု အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးအဖွဲ့များအား လေ့ကျင့်ထားရန်
- အဆင့်တိုင်းတွင် ကြိုတင်သတိပေးရေး တာဝန်ရှိသူအား လမ်းညွှန်သတ်မှတ်ထားရန်
- ဘေးအန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အရင်းအမြစ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- အန္တရာယ်ပြ မြေပုံများအား ပုံမှန် ရေးဆွဲရန်
- တစ်ဦးချင်း/ မိသားစုများ ဘေးကင်းခိုလှုံရာနေရာအတွက် ပစ္စည်း၊ အစားအစာစာရင်းအား သေချာစွာ ပြုစုရန်
- ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံသည် ဘေးလွတ်ကင်းရာ နေရာတွင်တည်ရှိရန်
- ထူးခြားသောဘေးများအတွက် ဘေးလွတ်ကင်းရာနေရာတွင် ခိုလှုံရန်အဆောက်အအုံများ လုံလောက်သော အရေအတွက်ရှိစေရန်
- ထိခိုက်လွယ်သောလူဦးရေ

ခိုလှုံရာအဆောက်အအုံအညွှန်း ပစ္စည်းများ

- ရေ
- စွမ်းအင်
- မီးဖိုချောင်သုံး ပစ္စည်းများ
- အမျိုးသမီး၊ သက်ကြီးရွယ်အိုနှင့် ကလေးသူငယ်များအတွက် သတ်မှတ်ထားသော နေရာများ
- အထူးလိုအပ်ချက်များရှိသော သူများကို ပြုစုရန် ကော်မတီ
- အခြား

- ဘေးကင်းသောရွှေ့ပြောင်းရာ လမ်းကြောင်းများ၊ ဘေးအမျိုးအစားအလိုက် သတ်မှတ်ထားရန်
- ရပ်ရွာအတွင်း သိသာသောစေရိယာများတွင် လမ်းကြောင်းများသတ်မှတ်ရာတွင် အမှတ်အသား လမ်းညွှန်များ ပြုလုပ်ထားရန်
- အရေးပေါ်ကာလအတွင်း သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးလမ်းကြောင်းများ အသုံးပြုနိုင်စေရန်
- အရေးပေါ်ကိစ္စရပ်များအတွက် အစားအစာ၊ ရေ ရရှိစေရန်နည်းလမ်းများ ရှာဖွေထားရန်
- ရှေးဦးပြုစုရေးနှင့် ဆေးဝါးများ လုံလောက်မှု ရှိစေရန်
- အခြေခံ အသိပညာ မြှင့်တင်ရေးလုပ်ငန်းများ အနည်းဆုံး တစ်နှစ် တစ်ကြိမ်ပြုလုပ်ရန်
- ပညာပေး လုပ်ငန်းများ၊ သတင်းအချက်အလက်၊ ဆက်သွယ်ရေးဆိုင်ရာနှင့် ကြိုတင်သတိပေးရေးဆိုင်ရာ ပိုစတာများ၊ ဆိုင်းဘုတ်များကို ရပ်ရွာများတွင် ချိတ်ဆွဲထားရန်
- ကြိုတင်သတိပေးနှင့် သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု သင်တန်းများ ပြုလုပ်ရန်
- ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခန်းများ ပြုလုပ်ရန် (တစ်နှစ်လျှင် အနည်းဆုံး တစ်ကြိမ်)
- နှစ်စဉ် ခရိုင်အဆင့် သဘာဝဘေး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေး အကြံဉာဏ်များ တောင်းခံရန်
- အခြား (ရှိပါက သီးခြားစာရွက်ဖြင့်ဖော်ပြရန်)

ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ဦးကြားတက်ကြွစွာ ပါဝင်နိုင်ခြင်း။

အားနည်းချက်များ = နည်းပညာနည်းပါးခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = လိုအပ်သည်ဇာတ်တိုက် လေ့ကျင့်မှုများ ပြုလုပ်သင့်ပါသည်။

၇) ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း

အန္တရာယ်ပြမြေပုံကို အသုံးပြုခြင်းဖြင့် အရေးပေါ်တုံ့ပြန်မှုများ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ ဝါမျှားဖြင့် ဖောင်ဖွဲ့ထားခြင်း

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်ခြင်း၊ အစီအစဉ်များရေးဆွဲခြင်းတို့ ဆောင်ရွက်ရာတွင် အမျိုးမျိုးသော အချိန်ကာလ သတ်မှတ်ချက် တို့တွင် သတင်းအချက်အလက်များအား ချောမွေ့စွာ ပေါင်းစပ်အသုံးပြုပါသလား။ (ဥပမာ- သတင်း ရယူခြင်း၊ နေ့စဉ်၊ ၁၀ ရက် တစ်ကြိမ်၊ လစဉ်၊ ရာသီအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှု ဖြစ်စဉ်တို့ စသည်ဖြင့်) ရှိ မရှိ
ရှိလျှင် ဘယ်လိုလဲ။ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများနှင့် ကဏ္ဍများသည် ဘေးအန္တရာယ်အလိုက် အဆင့်တိုင်းအတွက် ကြိုတင်သတိပေးလုပ်ငန်းများဆောင်ရွက်ရာတွင် လိုအပ်သော သတ်မှတ်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

အမျိုးမျိုးသော ဘေးအန္တရာယ်ပြင်းအားနှင့် သက်ရောက်မှု အမျိုးမျိုးတို့ (အလယ်အလတ်၊ ပြင်းထန်သော၊ အဆိုးဝါးဆုံး) ဘေးအန္တရာယ်တစ်ခုအတွက် သတ်မှတ်၍ လိုအပ်သော လုပ်ဆောင်ချက်များပြုလုပ်ပါသလား။
အမျိုးမျိုးသော ထိခိုက်လွယ်မှုများအတွက် ချက်ချင်းလုပ်ဆောင်ချက်များ ပြုလုပ်ပါသလား။ ရှိ မရှိ
ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဘာတွေလုပ်ဆောင်ပါသလဲ။ _____

ကြိုတင်သတိပေးအချက်အလက်များရရှိနိုင်စေရန် လိုအပ်သော အရင်းအမြစ်များအား ချက်ချင်း အသုံးပြုနိုင်ရန် နည်းလမ်းများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဆုံးဖြတ်ချက်ချမှတ်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သူများအနေဖြင့် သက်ရောက်မှုမြင့်မားသော လုပ်ဆောင်ချက်များ၊ သက်ရောက်မှု နိမ့်ပါးသော ဘေးအန္တရာယ်များ၊ အဖြစ်အပျက်များ သတ်မှတ်ထားမှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ရပ်ရွာလူထုအတွင်း ဘေးအန္တရာယ်အပေါ် ထင်မြင်ယူဆချက်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများအကြား အဆင်သင့်ဖြစ်စေသည့် လုပ်ဆောင်ချက်များရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ _____

ဘေးဖြစ်ပွားသောနေရာတွင် နိမ့်ပါးသော သက်ရောက်မှုနှင့် သက်ရောက်မှု မြင့်မားမှုတို့အတွက် ရပ်ရွာလူထု နီးကြား တက်ကြွလာစေရန် လှုံ့ဆော်မှုများ လုပ်ဆောင်ရန် အရင်းအမြစ်များ အသုံးပြု၍ ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်နိုင်သော နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ အဲဒါတွေက ဘာတွေလဲ ဝါမျှားဖြင့် ဖောင်ဖွဲ့ ချင်း (ပုံ) များ၊ ဘွဲ့ပလားစတစ် ရုပ်ပုံများထားရှိခြင်း

အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေးဆောင်ရွက်ချက်များ စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ = ညီညွတ်စွာ ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။

အားနည်းချက်များ = သတင်းရယူမှုအားနည်းခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = ကြိုတင် မပြုမီ ဘေးအန္တရာယ်ဒဏ်ကောက်ယူသင့်သည်။

(၉) သုံးသပ်ချက်များ

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့ကို လေ့လာသုံးသပ်မှုများပြုလုပ်ရန် နည်းလမ်းများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိပါက၊ နည်းလမ်းများအားဖော်ပြပါ။ _____

လေ့လာသုံးသပ်ချက်များ ပုံမှန်လက်ခံနိုင်ရန် မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှုကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့တွင် တာဝန်ပေးထားသူများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊ တာဝန်ပေးထားသူများအားဖော်ပြပါ။ _____

မည်ကဲ့သို့ မကြာခင်ကဆက်သွယ်သုံးသပ်ပါသလဲ။ _____

မြို့နယ်သဘာဝဘေး စီမံခန့်ခွဲမှု ကော်မတီ၊ မြို့နယ်မိုးလေဝသနှင့် ဇလဗေဒဦးစီးဌာန၊ ကယ်ဆယ်ရေးဦးစီးဌာန တို့မှ တုန့်ပြန်မှုများရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ် ရေးသား ဖော်ပြပါ။ _____

သုံးသပ်ချက်များ ဆောလျင်စွာ ပြုလုပ်ခြင်းအပေါ်တွင် ကြိုတင် သတိပေးချက်/ ဘေးအန္တရာယ် သတင်းအချက်အလက် လက်ခံရရှိမှုတွင် တိုးတက်မှုများ ရှိပါသလား။ ရှိ မရှိ
ရှိလျှင်၊အသေးစိတ်ရေးသားဖော်ပြပါ _____

သုံးသပ်ချက်များ ပြုလုပ်ရာတွင် စစ်တမ်းကောက်ယူသည့်အဖွဲ့မှ မှတ်ရန်။

အားသာချက်များ

အားနည်းချက်များ = ချိတ်ဆက်မှုအားနည်းခြင်း။

အကြံပြုချက်များ = ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်မီ ချိတ်ဆက် အကူညီရယူသင့်ပါသည်။

၁။ ဘေးဖြစ်နိုင်ချေ ဗဟုသုတ	= ပုဂ္ဂလိကဘက် အစားပေး ချိတ်ဆက်မှုများ ပြုလုပ်ခြင်း ဖြစ်သည်။
၂။ ဒေသတွင်းအန္တရာယ်များကို စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	= သာသနာ့ဗဟိုဌာန၏ အဖွဲ့ဝင်များက စောင့်ကြည့်ခြင်း။
၃။ ဆက်သွယ်ရေးနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး နည်းလမ်းများ	= သိရှိပါသည်။ သို့သော် အားနည်းပါသည်။
၄။ သတင်းများကိုထုတ်ပြန် ကြိုတင်သတိပေးခြင်း	= သတင်းများကို အချိန်မီ ပြုလုပ်ပါသည်။
၅။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များကို လက်ခံခြင်း	= လက်ခံဆောင်ရွက်မှု အားနည်းပါသည်။
၆။ ဒေသတွင်းဘေးအန္တရာယ်များ ကြိုတင်သတိပေးမှုများအား စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်း	= နှိုးဆော်ပေးခြင်းဖြင့် စောင့်ကြည့်မှုများ ပြုလုပ်ပါသည်။
၇။ ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန်ပေးပို့ခြင်း	= အကန့်အသတ်ဖြင့် ပြုလုပ်ပါသည်။
၈။ ရပ်ရွာလူထု ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း	= နှိုးဆော်မှု များ ပါဝင် ပြုလုပ်ပါသည်။
၉။ အရေးပေါ်တုံ့ပြန်ရေး ဆောင်ရွက်ချက်များ	= ဝါပေစင် ဖြစ်တုန်း ပြုလုပ်ပါသည်။
၁၀။ သုံးသပ်ချက်များ	= နှစ်ပညာပုံ ပြုလုပ်ခြင်း၊ စွမ်းဆောင်ရည် သတ်မှတ်မှုများ ပြုလုပ် သင့်ပါသည်။
အဓိက ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်များ	
လေ့လာသုံးသပ်သူများ၏ လက်မှတ်များ	
လေ့လာသုံးသပ်သည့် ရက်စွဲ	

Signature

ပုံစံ ၁၅၀ ပတ်ဝန်းကျင်အခြေအနေကို စစ်ဆေးခြင်း

ရည်ရွယ်ချက်

စီမံကိန်းဝင်ရွာများအနေဖြင့်မိမိတို့၏ ပတ်ဝန်းကျင်ရှိသဘာဝ အရင်းအမြစ်များကို ထုတ်ယူအသုံးပြုရာတွင် ထိန်းသိမ်းမှု ဆိုင်ရာနည်းဥပဒေသ ဆောင်ရွက်/ရှောင်ရွက်မှုများကို သိရှိ နားလည်စေရန်နှင့် လိုက်နာဆောင်ရွက်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။

သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းမှုမရှိပါက သစ်တော ပြုန်းတီးခြင်း၊ လောင်စာဆီများအလွန်အကျွံသုံးစွဲခြင်းကြောင့် လေထုညစ်ညမ်းခြင်း၊ ရာသီဥတုဖောက်ပြန်ခြင်း စသည့် ဘေးထွက်ဆိုးကျိုးများကို ဖြစ်ပေါ်နိုင်ကြောင်းကို ကောင်းစွာ သိရှိနားလည်စေရန်ဖြစ်ပါသည်။ နမူနာဇယားတွင် သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းခြင်းဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်/ ရှောင်ရွက်မှုအချက်အလက်များ ပါဝင်ပါသည်။

နမူနာဇယားပုံစံ

စီမံကိန်းအမည်/ နေရာ	အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းများကို	
စီမံကိန်းအကြောင်းအကျဉ်း	မရှိ	မရှိ
ပတ်ဝန်းကျင်ဆိုင်ရာခြိမ်းခြောက်မှုများ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းသည် တရားဥပဒေအရ အကာကွယ်ပေးထားသောဧရိယာအတွင်း (သို့) အနီးအနား (သို့) ယင်းသို့ သတ်မှတ်သင့်သည့် နေရာများတွင် ဆောင်ရွက်နေရပါသလား။		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည်အပင်၊ သက်ရှိမျိုးစိတ်တွေကိုအကျိုးသက်ရောက်မှုရှိသလား။		မရှိ
စီမံကိန်းသည်မူလသစ်တော၊ လူလုပ်သောသစ်တော၊ ခြံမြေ၊ စိုစွတ်သောမြေ၊ ဒီရေတောမြေ အနီးအနားမှာရှိနေလား။	မရှိ	မရှိ
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘေးဒဏ်ခံနိုင်မှုကိုဖြစ်စေသော သစ်တောပြုန်းတီးမှုနှင့် သဘာဝအလေ့အထကို ခေါင်းပုံဖြတ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် သစ်တောကနေ သစ်တောမဲ့လုပ်ဆောင်မှုအားဖြင့် သစ်တောဆုံးရှုံးအောင် လုပ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် တိကျသောပထဝီအနေအထား ပြောင်းလဲမှုလုပ်နေသလား။		✓

ကြာချိန် (၃၀) နာရီအတွင်း ။

အသုံးပြုမည့်ပစ္စည်းများ ။
အသင့်ပြင်ဆင်ထားသည့်မေးခွန်း၊ ဘောပင်၊ ခဲတံ။

အသုံးပြုသည့် နည်းလမ်း ။
ပုံပိုးသူမှ ဦးဆောင်၍ အပြန်အလှန်ဆွေးနွေး ခြင်း။

ပါဝင်မည့်လူဦးရေ ။
ပုံပိုးသူ(က-၊ ဗ-) ရွာမှပါဝင်သူ (က-၊ ဗ-)

ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့် ။
မေးခွန်းနမူနာနှင့်ပြုလုပ်ပုံအဆင့်ဆင့်ကို အောက်တွင်ဖော်ပြ ထားပါသည်။ ပူးတွဲပါ စာရွက် တွင် နမူနာဇယားပုံစံကို ဖော်ပြထားပါသည်။

၅၆

စီမံကိန်းအစီအစဉ်များ တိုးတက်မှုအတွက် ဟင်းသီးဟင်းရွက်ပင်နှင့် သစ်သီးဝလံပင်များကို ရှင်းလင်းသလိုဖြစ်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းအစီအစဉ်များသည် အပင်များစီးရုံခြင်းနှင့် စိုက်ပျိုးနယ်မြေသစ်များ အတွက်တိုးတက်မှုကို လျော့ကျစေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် အခြားမူလာသော မျိုးစိတ်များနှင့် အဆင်ပြေနေသော သဘာဝသက်ရှိစနစ်ကို ဖျက်စီးနေသလား။		✓
ပင်လယ်နှင့် ရေနေ ဇီဝသက်ရှိများပေါ်တွင် သက်ရောက်မှု ရှိပါသလား။		✓
ရှေးဟောင်းအမွေအနှစ်များ		
စီမံကိန်းသည် သမိုင်းနှင့်ဆိုင်သော ရှေးဟောင်းသုတေသန နယ်မြေဥပဒေအရ တားမြစ်နယ်မြေအနားမှာရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ရှေးဟောင်းမြို့များအဖြစ်ပေါ်ပြသော ကမ္ဘာ့အမွေအနှစ် အဖြစ်ရှိနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်း၊ ဘုန်းတော်ကြီးနယ်မြေ၊ ဘုရားကျောင်းတွေကို ဖျက်စီးစေသလား။		✓
လူတွေ့ရသည့်သားနံ့တွေကို အနောက်အယုတ်ပေးနေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ထင်ရှားသောနေရာ၊ အဆောက်အဦ၊ သတ်မှတ် ထားသော အမျိုးသားအမွေအနှစ်တွေကို အကျိုးသက်ရောက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် ယဉ်ကျေးမှု၊ အသက်ရှင်မှုပုံစံ၊ လူနည်းစု တိုင်းရင်းသားတွေရဲ့ပုံစံကို ပြောင်းလဲစေသလား။		✓
ညစ်ညမ်းမှုများမှ ကာကွယ်ခြင်း	၂၅.၄.၀၇	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြစ်ကမ်း၊ စမ်းချောင်းဘေးတွင် လုပ်ဆောင်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ပိုးသတ်ဆေး၊ ဓာတ်မြေသြဇာ၊ ဓာတုပစ္စည်းသုံးပြီး စီမံကိန်း ဖွံ့ဖြိုးဖို့အတွက်လုပ်ပြီး ရေထုနှင့်မြေထုကို ထိခိုက်စေသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုသည် အဆောက်အဦဆောက်ခြင်းမှ ဆူညံသံ၊ အသေးစား ရေကာတာ၊ နံရံလုပ်ဖို့ အသုံးပြုသောပစ္စည်းများသုံးခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုများသည် မြေအောက်ရေ အရင်းအမြစ်များကို သုံးပြီး ရေကိုလျော့နည်းစေခြင်း။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်ချက်သည် ဒဏ်ခံနိုင်စွမ်းကိုလုပ်ရင်း ဖုန်မှုန့်များကို ထုတ်လွှင့်နေသလား။		✓
စီမံကိန်းသည် ဒီဇယ်အင်ဂျင်များကို သုံးနေသလား။		

30609

စီမံကိန်း၏ လုပ်ဆောင်မှုများသည် ပတ်ဝန်းကျင်တွင်၊ ညစ်ညမ်းမှုများကို ဖြစ်ပေါ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုနှင့် ပတ်သက်နေသော စွန့်ပစ်ပစ္စည်းအညစ်အကြေးများသည် ပတ်ဝန်းကျင်ရှိလူများ၏ ကျန်းမာရေးကို ထိခိုက်စေပါသလား။		✓
လူမှုပတ်ဝန်းကျင်		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ အစီအစဉ်များ၊ နည်းဗျူဟာများ၊ ထိခိုက်မှု ဖြစ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း၏ လူနေမှုပုံစံ၊ လုံခြုံမှု၊ စုစည်းမှုတို့ကို ထိခိုက်မှုဖြစ်စေပါသလား။		✓
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်းရှိ ထိခိုက်လွယ်သော အုပ်စုများကိုထိခိုက်မှု များဖြစ်စေပါသလား။		✓
ပုံမှန်လူမှုပတ်ဝန်းကျင်အသိုင်းအဝိုင်း		
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် လူမှုပတ်ဝန်းကျင်ရှိ သဘာဝအရင်းအမြစ်များကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် ရေဆိုးမြောင်းစနစ်များ၊ ပြည်သူ့ပိုင်ပစ္စည်းများကို ပိုမိုကောင်းမွန်စေပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့် အများပြည်သူနှင့်လုပ်ဆောင်သည့် ဝန်ထမ်းများအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်ပါသလား။	✓	
စီမံကိန်းလုပ်ဆောင်မှုကြောင့်၊ ရှိရင်းစွဲ သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ရင်းမြစ်များအတွက် ပိုမိုကောင်းမွန်လာမည်ဟု ထင်ပါသလား။	✓	
သဘာဝပတ်ဝန်းကျင်ဆန်းစစ်မှုရလဒ်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်စစ်ဆေးပြီး ၊ ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန် နည်းဥပဒေသဖြင့် ပြန်လည်၍ တိုင်းတာပါ။		

ပုံစံ ၁၆။ ပဋိပက္ခကို စစ်ဆေးခြင်း

Do No Harm မူ

Do No Harm မူကို BRACED Beda Alliance မိတ်ဖက်အဖွဲ့ အစည်းများမှ ပြုစုခဲ့သည်။ ၎င်းကို စီမံခန့်ခွဲမှုများ ပြုစုခြင်းနှင့် အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်နေစဉ် ကာလအတွင်းတွင် အရေးကြီးသော ပဋိပက္ခဖြစ်နိုင်သည့် အခန်းကဏ္ဍကိုထည့်သွင်း စဉ်းစားခန့်မှန်းရန်အတွက် ပုံစံပေးမည့် နည်းကိုရိယာဖြစ်သည်။ စီစစ်ရန် စာရင်းသည် ပြည့်စုံမှု မရှိ။ ပဋိပက္ခစစ်တမ်းကောက် ယူမှု(သို့) ဌာနတွင်းသုံးများ မပါဝင်သော်လည်း ၎င်းတို့၏ လိုအပ်ချက်ကို အထူးပြုဖော်ပြထားသည်။ ထို့အပြင် ပဋိပက္ခ ဆိုင်ရာအသိရှိခြင်းသည် မှန်သည်။ မှားသည်မေးခွန်းများထက် ပိုမိုသည်။ ပဋိပက္ခ နှင့် တင်းမာမှုများသည် အများအားဖြင့် အဖွဲ့တို့၏ အင်းအားစုပေါ်တွင် မူတည်သည်။ ၎င်းတွင် စီစစ်ရန် စာရင်းကို အသုံးပြုသူတို့မှ အယူအဆကို (သင်တန်းများမှ တာဆင့်) နားလည်ရန်၊ အရေးကြီးပြီးစီစစ်ရန်၊ စာရင်းကိုထပ်မံ ဆွေးနွေးရန်တို့အတွက် အသုံးပြုနိုင်သည်။

၁။ ပဋိပက္ခ အခြေအနေကို ရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း။
 ခွဲခြားသူများနှင့် ပေါင်းစည်းသူများစီစစ်ချက်၊ ထို့အပြင်ဆောင်ရွက် သူ စီစစ်လေ့လာချက်များသည်လည်း အဓိကအပိုင်းများတွင် ပါဝင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မည့် အကြောင်းအရာကို နားလည်ရန် ပထမအဆင့်များဖြစ်သည်။

၂။ အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု ကြားဆောင်ရွက်မှု ဤအပိုင်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်မှု အကြား ဘယ်လိုဆက်စပ်မှုရှိသည်ကို ကြည့်ရှုလေ့လာသည်။ ဆိုးရွား သည့်အခြေအနေတွင် ရှားပါးသည့်အရင်းအမြစ်များဖြင့် သတ်မှတ်ပြီး မည်သည့်စီမံကိန်းမဆို ရပ်ရွာလူထု၊ အုပ်စုများ (သို့) တစ်ဦးတစ် ယောက်အကြားတွင် တင်းမာမှုကိုဖြစ်စေနိုင်သကဲ့သို့ ရပ်ရွာအတွင်းတွင် အပြုသဘောဆောင်သည့် ကဏ္ဍများလည်း တိုးတက်လာနိုင်သည်။ ၎င်းအချိန်တွင် အဖွဲ့အစည်း/ဆောင်ရွက်မှုတစ်ခုစီသည် ၎င်းသည် အကြောင်းအရာနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက်ပုံကို နားလည်ထားရန်လိုအပ်သည်။

ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်စီမံခန့်ခွဲမှု ပင်မကော်မတီ (VDMC) ၏ လုပ်ငန်းတာဝန်များ
ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်းတွင် ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် ကာကွယ်ခြင်းသည် အရေးကြီးကြောင်းကို မိမိရပ်ရွာလူထုလက်ခံ လာစေရန်နှင့် ပါဝင်ဆောင်ရွက်လာစေရန် အသိပညာပေး စည်းရုံး လှုံ့ဆော်ခြင်း။
- မိမိတို့၏ကျေးရွာအတွင်း၌ သဘာဝဘေးလျော့ပါးရေး ဆိုင်ရာ သင်တန်းများ၊ အစည်းအဝေးများကို ဦးဆောင်ပြုလုပ်ပေးခြင်း။
- ကျေးရွာ ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေးလုပ်ငန်း၏ အားနည်းချက်/ အားသာချက်များကို ဖော်ထုတ်ပြီး ကြိုတင်ပြင်ဆင်ခြင်း အစီအစဉ် များ ရေးဆွဲအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ အရင်းအမြစ်များ၊ သယံဇာတများကို စနစ်တကျထိန်း သိမ်းခြင်း၊ သုံးစွဲခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဆိုင်ရာ သတင်းအချက်အလက်များ ပုံမှန်ရယူခြင်း / ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ကျေးရွာလူထုနှင့် ကျေးရွာအတွင်းအခြားလူမှုရေးအဖွဲ့များ ပူး ပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး ဘေးအန္တရာယ်လျော့ ချရေးဆိုင်ရာ သဏ္ဍာန်တူဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်မှုလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၊ ကျေးရွာအုပ်စုနှင့် မြို့နယ်အတွင်းရှိ သဘာဝဘေး လျော့ပါးရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ရှိသူများ၊ အခြား လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်း များနှင့် ဆက်သွယ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ သတင်းပေးပို့ရယူခြင်း၊ လိုအပ် သောအကူအညီများ ရယူခြင်း။
- ရံပုံငွေ/ လည်ပတ်ငွေများ ရှာဖွေခြင်းနှင့်အတူ စနစ်တကျထားရှိပြီး တိုးပွားအောင် နည်းလမ်းရှာဖွေ ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ် (ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိချိန်)

- မှန်ကန်ခိုင်မာသော အရင်းအမြစ်မှ သတင်းအချက်အလက်များ အား အချိန်နှင့်တပြေးညီရယူခြင်းနှင့် ကြိုတင်သတိပေးချက်ကို ဖြန့်ဖြူး ပေးခြင်း။
- ဘေးကင်းလုံခြုံရာ လမ်းကြောင်းများ လမ်းညွှန်ပြသထားရှိခြင်း။
- စားနပ်ရိက္ခာ၊ သောက်ရေ၊ ဆေးဝါးနှင့် လိုအပ်သောပစ္စည်းများ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ထားရှိခြင်း။

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် နေရာချထားရေးနှင့် အခြားလိုအပ်သော စီမံခန့်ခွဲမှုများ ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် လူဦးရေစာရင်းများ ကောက်ယူခြင်း နှင့် ပျောက်ဆုံး၊ ကျန်လှုပ်စာရင်းများ ပြုစုထားရှိခြင်း။
- မလိုလားအပ်သော လူမှုရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး ကြိုတင် ပြင်ဆင် စီမံဆောင်ရွက်ထားရန်။
- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် Taskforce များကို တာဝန်ခွဲဝေပေးရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- အရေးပေါ် ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများနှင့် ထောက်ပံ့ရေး (အစား အစာ၊ သောက်သုံးရေ၊ ယာယီနေထိုင်မှုနှင့် ကျန်းမာရေးစောင့်ရှောက်မှု) လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာ အစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကူညီဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန် စီစဉ်လုပ်ဆောင်ခြင်း။ (ဥပမာ- အသက်မွေးဝမ်းကျောင်းလုပ်ငန်းများ ထောက်ပံ့ခြင်း၊ နေအိမ်များနှင့် ပြည်သူပိုင် အဆောက်အဦများ ပြန်လည်ပြင်ဆင်တည်ဆောက်ခြင်းနှင့် နှစ်သိမ့်ဆွေးနွေးခြင်း အစီအစဉ်)
- ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် ယာယီခိုလှုံရာနေရာများ ပြင်ဆင်ပေးခြင်း။
- နောက်ဆက်တွဲ လူမှုရေး၊ ကျန်းမာရေးပြဿနာများ မဖြစ်စေရေး အစီအမံများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထားခြင်း။
- ဒေသတွင်း အရင်းအမြစ်များကို ပြန်လည်ထူထောင်ရေး လုပ်ငန်း များတွင် အကျိုးရှိစွာ အသုံးပြုနိုင်ရေး စီမံခန့်ခွဲမှုများပေးရန်။
- ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေးလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် သက်ဆိုင်ရာအစိုးရအဖွဲ့များ၊ လူမှုရေးအဖွဲ့များနှင့် ချိတ်ဆက်ကာ လိုအပ်သော အကူအညီများရယူခြင်း။
- ပြန်လည်ထူထောင်ရေးနှင့် ပြန်လည်တည်ဆောက်ရေး အစီအစဉ်များတွင် ရေရှည်ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး အစီအစဉ်များ ထည့်သွင်းစဉ်းစား လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အနာဂတ်တွင် ပိုမိုထိရောက်သော ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး လုပ်ငန်းများ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်အတွက် လုပ်ငန်းအစီအစဉ်များနှင့် ကော်မတီဝင်များ၏ ဆောင်ရွက်ချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ် ခြင်း။

ကြိုတင်သတိပေးရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ

ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ကျေးရွာပြည်သူများအား ဘေးအန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်သော ဆောင်ရန်/ ရှောင်ရန်များအား အသိပညာပေးခြင်း၊ အသိပညာ ပေးလက်ကမ်းစာစောင်များ၊ ပိုစတာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- မုန်တိုင်းအရောင်နှင့် အဆင့်များအား ကျေးရွာလူထုသိရှိရန် ပညာ ပေး ပြောကြားခြင်း။
- မိုးလေဝသသတင်းနားထောင်၍ ကျေးရွာပြည်သူများအား အချိန်မီ သတိပေးခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေးစနစ်များအား ရင်းနှီးကျွမ်းဝင်မှုရှိစေရန်နှင့် ဘေးအန္တရာယ် အမျိုးအစားအလိုက် ကြိုတင်ပြင်ဆင် လေ့ကျင့် ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်လျော့ချရေး သင်တန်းများပြုလုပ်ခြင်း၊ ဘေးကင်း ရာ လမ်းကြောင်းပြမြေပုံများ ရေးဆွဲထားခြင်း၊ အစမ်းလေ့ကျင့်မှု များ ပြုလုပ်ခြင်း။
- ကြိုတင်သတိပေးရေး အထောက်အကူပြုပစ္စည်းများအား အချိန် မှန်ပြုပြင် ထိန်းသိမ်းမှုများ လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရမည့် ဖုန်းနှင့်လိပ်စာများကို ကြိုတင်ရှာဖွေ စုဆောင်းထားခြင်း။
- သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ်တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းတွင် အရေးပေါ်အခြေအနေ ၌ အခြား Taskforce များနှင့် မည်သို့ချိတ်ဆက် လုပ်ဆောင်နိုင်မှု များကို လေ့ကျင့်ပြင်ဆင်ထားခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက်ရရှိသည်နှင့် ကျေးရွာလူထုကို ကြိုတင်ပြင် ဆင်မှုများ ပြုလုပ်နိုင်ရန် သတိပေးနှိုးဆော်ခြင်းနှင့် ထိခိုက်လွယ် သူများကို ဘေးကင်းခိုလှုံရာ နေရာများသို့ ပြောင်းရွှေ့နိုင်ရန် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ချိတ်ဆက်လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- ဘေးအန္တရာယ်နှင့်ပတ်သက်သော သတင်းအချက်အလက်များကို အချိန်နှင့်တပြေးညီ ကျေးရွာ လူထုသို့ ထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် ကော လဟာလများ မဖြစ်ပေါ်စေအောင် သတိပြုဆောင်ရွက်ရန်။
- VDMC ပင်မကော်မတီသို့ လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက် များ ပံ့ပိုးကူညီပေးရန်နှင့် အခြား Taskforce များနှင့် လိုအပ်သ လို ပူးပေါင်းလုပ်ဆောင်ရန်။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း သိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC နှင့် Taskforce များထံ အကြောင်းကြားရန်နှင့် ရှာဖွေကယ်ဆယ် ရေး လုပ်ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့် ပူး ပေါင်းလုပ်ဆောင်ခြင်း။
- အရေးပေါ်ဆက်သွယ်ရန် ဖုန်းနံပါတ်နှင့် လိပ်စာများ၊ လိုအပ်သော သ တင်းအချက်အလက်များကို ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်းပြီဖြစ် ကြောင်း သတင်းထုတ်ပြန်ပေးရန်နှင့် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ် သော အန္တရာယ်အကြောင်း ကြိုတင်သတိပေးချက်များ ထုတ်ပြန် ပေးခြင်း။ (ဥပမာ-ဝမ်းရောဂါ၊ အဆိပ်ရှိသတ္တဝါ၊ မီးဘေး၊ ဓာတ် လိုက်ခြင်း....စသည့်)

ရှာဖွေရေးနှင့် ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ဘေးဖြစ်နိုင်ခြေရှိသောကာလများတွင် အရေးပေါ်လိုအပ်သော စက်ကိရိယာများ၊ အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား အချိန်မှန်ပြင် ဆင် ရှာဖွေစုဆောင်းထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး သင်တန်းများတက်ရောက်ပြီး ပုံမှန်လေ့ ကျင့်ထားခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ချိန်တွင် ဒေသတွင်းရှိ အရင်းအမြစ်များ နှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် စီစဉ်ထားခြင်းနှင့် ကျေးရွာလူထုကိုလည်း လုပ်ဆောင်တတ်စေရန် သင်တန်းပေး ခြင်းနှင့် လက်တွေ့သရုပ်ပြ လေ့ကျင့်စေခြင်း။
- အရေးပေါ်အခြေအနေတွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်နိုင်ရန် ကြိုတင် ပြင်ဆင်လေ့ကျင့်ထားခြင်း။

- ရပ်ရွာလူထုအနေဖြင့် အသက်ကယ်ပစ္စည်းများအား နေအိမ်တွင် လွယ်လင့်တကူ ရရှိနိုင်စေရန် ကြီးကြပ် ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျေးရွာ၏ထိခိုက်လွယ်သူများ၊ ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ပေးရန် လို အပ်သူများစာရင်းနှင့် ကျေးရွာလူဦးရေ စာရင်းများ ကြိုတင်ပြင် ဆင် စုဆောင်းထားခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေ သတ်မှတ်ထားခြင်း၊
- ကျေးရွာလူထုပူးပေါင်းပါဝင်လာအောင် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်ပြီး အရေး ပေါ်ပြောင်းရွှေ့ခြင်းနှင့် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ခြင်း သဏ္ဍာန်တူ ဇာတ် တိုက်လေ့ကျင့်ခြင်းကို အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းလုပ် ဆောင်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ကြိုတင်သတိပေးချက် ရရှိသည်နှင့်တပြိုင်နက် ထိခိုက်လွယ်သူ များကို ဦးစားပေးပြောင်းရွှေ့ရန်နှင့် အရေးပေါ်ပြေးလမ်း ဆိုင်း ဘုတ်များ ပြသထားခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးနှင့် သက်ဆိုင်သောပစ္စည်းများ အသင့်ပြင် ဆင်ထားရန်နှင့် လိုအပ်သော သတင်းအချက်အလက်များကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ချိန်ဆက်ရယူခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် VDMC ကော်မတီမှဆောင်ရွက် နေသော လူဦးရေစာရင်းကောက်ယူခြင်းနှင့် နေရာချထားရေး လုပ်ငန်းများတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ပျောက်ဆုံးသူများကို စာရင်းပြုစုထားပြီး ဘေးအန္တရာယ် ကင်းရှင်း ချိန်တွင် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းများကို ချက်ချင်းလုပ် ဆောင် နိုင်ရန် Early Warning and First Aid Taskforces နှင့် ချိတ်ဆက် ဆောင်ရွက်ခြင်းနှင့် တာဝန်ခွဲဝေမှုများ လုပ်ဆောင် ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- Early Warning အဖွဲ့ထံမှ ဘေးကင်းရှင်းကြောင်း သိရှိရသည်နှင့်တပြိုင်နက် VDMC သို့ အကြောင်းကြားပြီး အခြား အဖွဲ့များနှင့်ပူးပေါင်းကာ တာဝန်ခွဲဝေထားသည့်အတိုင်း ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ငန်းကို ချက်ချင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- လိုအပ်သော လမ်းကြောင်းရှင်းလင်းခြင်းများကို ကျေးရွာလူထု အကူအညီနှင့် ချက်ချင်းရှင်းလင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။

- အရေးကြီးလူနာများကို First Aid အဖွဲ့သို့ လွှဲပြောင်းပေးရန်နှင့် လိုအပ်ပါက နီးစပ်ရာဆေးရုံသို့ ပို့ဆောင်ရာတွင် ကူညီပံ့ပိုးပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ခိုလှုံရာအဆောက်အဦမှ ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သောကူညီပံ့ပိုးမှုများပေးရန်နှင့် ထိခိုက် လွယ်သူများကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ပြန်လည်ပို့ဆောင်ပေးခြင်း (နေအိမ် မပျက်စီးပါက)
- VDMC ကော်မတီမှ ပျက်စီးဆုံးရှုံးမှု စာရင်းကောက်ယူရာတွင် ကူညီပေးခြင်း။

ရှေးဦးသူနာပြုရေးအဖွဲ့၏ တာဝန်များ
ဘေးအန္တရာယ် မဖြစ်ခင်

- ရှေးဦးသူနာပြုသင်တန်းများတက်ရောက်၍ ကျေးရွာသို့အသိပညာများ ဖြန့်ဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် အရေးပေါ် လိုအပ်သော ဆေးဝါးများအား စုဆောင်းထားရန်နှင့် ရက်လွန်မှု မရှိစေရန်စစ်ဆေးကာ လိုအပ်သောဖြည့်တင်းမှုများ အချိန်မှန် လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကျရောက်ပါက အရေးပေါ်ဆေးကုသမှု ပြုလုပ် နိုင်ရန် နေရာများ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ခြင်း။
- ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊ လေ့ကျင့်ခြင်း၊ ပြင်ဆင်ခြင်းနှင့် တာဝန်များခွဲဝေခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ် ကျရောက်တတ်သောရာသီများတွင် ဒေသအတွင်းရှိ ဆေးရုံ၊ ဆေးပေးခန်းများအား ကြိုတင်ပြင်ဆင်မှုများ ပြု လုပ်ထားနိုင်ရေးအတွက် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်နေစဉ်

- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦတွင် ထိခိုက်လွယ်သူများကို ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက်မှုပေးခြင်း။
- ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေး အဖွဲ့နှင့်အတူ ထိခိုက်လွယ်သူများ ပြောင်းရွှေ့ရာတွင် လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။

- ကြောက်ရွံ့ထိတ်လန့်နေသူများ၊ အားငယ်နေသူများနှင့် နှလုံး ရောဂါရှိသူများကို စိတ်ပိုင်းဆိုင်ရာအားပေး နှစ်သိမ့်ပေးခြင်းကို လုပ်ဆောင်ပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းချိန်တွင် ကျန်းမာရေးဝန်ထမ်း၊ စေတနာ့ ဝန်ထမ်းများ၊ အခြား Taskforce များနှင့် ပူးပေါင်းကာ ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးလုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တာဝန်ခွဲဝေခြင်းနှင့် ကြိုတင် ညှိနှိုင်းပြင်ဆင်မှုများ ပြုလုပ် ထားခြင်း။
- ခိုလှုံရာအဆောက်အဦအတွင်း ကျန်းမာရေးနှင့် ပတ်သက်သော အသိပညာပေးခြင်းကို Early Warning အဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်း။

ဘေးအန္တရာယ် ဖြစ်ပြီးနောက်

- ရှာဖွေကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်းကာ ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိ သူများအား ကယ်ဆယ်ခြင်းနှင့် လိုအပ်သော ကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဒဏ်ရာပြင်းထန်သောလူနာများကို နီးစပ်ရာဆေးရုံ၊ ဆေးခန်းများ သို့ ပို့ဆောင်ရန်အတွက် ရှာဖွေ၊ ကယ်ဆယ်ရေးအဖွဲ့နှင့် ပူးပေါင်း လုပ်ဆောင်ခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ဖြစ်ပြီးနောက် နောက်ဆက်တွဲဖြစ်တတ်သော ကျန်းမာရေးပြဿနာများကို ကြိုတင်ကာကွယ်မှုများ လုပ်ဆောင် ထားရန်နှင့် သတိပေးနှိုးဆော်မှုများပြုလုပ်ထားရန်။
- သေပျောက်စာရင်းကောက်ယူရာတွင် VDMC ကော်မတီကို လိုအပ်သောကူညီမှုများပေးခြင်း။
- ဘေးအန္တရာယ်ကင်းရှင်းကြောင်း ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် နေအိမ်ပြန် မည့်သူများကို လိုအပ်သလို ကူညီပေးရန်နှင့် ထိခိုက်လွယ်သူများ ကို အိမ်တိုင်ရာရောက် ကူညီပို့ဆောင်ပေးခြင်း။
- ထိခိုက်ဒဏ်ရာရရှိသူများကို အချိန်မှန် ကျန်းမာရေး စောင့်ရှောက် မှုပေးခြင်း။